Kulturstatistikk 2005

Statistisk sentralbyrå • Statistics Norway
Oslo–Kongsvinger

Statistiske analysar	I denne serien blir det publisert analysar av statistikk om sosiale, demografiske og økonomiske forhold til ein breiare lesarkrins. Framstillingsforma er slik at publikasjonane også kan lesast av personar utan spesialkunnskapar om statistikk eller tilretteleggingsmetodar.
Statistical Analyses	In this series, Statistics Norway publishes analyses of social, demographic and economic statistics, aimed at a wider circle of readers. These publications can be read without any special knowledge of statistics and statistical methods.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2006
Dersom materiale frå denne publikasjonen blir nytta, ver vennleg og gi opp Statistisk sentralbyrå som kjelde.

ISBN 82-537-7083-9 Trykt versjon
ISBN 82-537-7084-7 Elektronisk versjon
ISSN 0804-3221

Emnegruppe
07 Fritidsvirksomhet, kulturell tjenesteyting og sport

Omslag: Siri E. Boquist
Foto: Alf Ove Hansen/Scanpix. Med løyve frå *Animal Alpha*
Trykk: Statistisk sentralbyrå

Standardteikn i tabellar	**Symbol**
Tal er umogeleg	.
Oppgåve manglar	..
Oppgåve manglar førebels	...
Tal kan ikkje offentleggjerast	:
Null	-
Mindre enn 0,5av den brukte eininga	0
Mindre enn 0,05 av den brukte eininga	0,0
Førebels tal	*
Brot i den loddrette serien	—
Brot i den vassrette serien	|

Forord

I *Kulturstatistikk 2005* blir tal og opplysningar på 15 ulike kulturområde presenterte. Tala er i all hovudsak baserte på tal frå Statistisk sentralbyrå, andre offentlege organisasjonar og interesseorganisasjonar.

Formålet er å gi ei samla oversikt over den tilgjengelege statistikken for ulike område innanfor norsk kultur. Kulturstatistikk blei publisert for første gong i 2004 i serien Statistiske analysar. Tidlegare har Statistisk sentralbyrå publisert tabellane i serien Noregs offisielle statistikk.

Kulturstatistikk 2005 er òg å finne på Statistisk sentralbyrå sine Internett-sider.

Denne publikasjonen er utarbeidd av førstekonsulent Liv Taule, førstekonsulent Stein Ove Pettersen og konsulent Asta Bårdseth i samarbeid med Kultur- og kyrkjedepartementet. Førstekonsulentane Hilde Hollås og Gro Kamfjord og rådgivar Hossein Moafi har medverka i tre av kapitla. Ansvarleg seksjonssjef er Terje Risberg.

Statistisk sentralbyrå,
Oslo/Kongsvinger, 23. oktober 2006

Øystein Olsen

Innhald

1. **Offentlege utgifter** 13

2. **Privat forbruk** 23

3. **Nærings- og sysselsetjingsstatistikk** 29

4. *Kunstpolitiske tiltak:*
Norsk kulturfond – Statens kunstnarstipend – Fond for lyd og bilete 41

5. **Scenekunst, teater og dans** 49

6. **Musikk** 55

7. **Festivalar** 63

8. **Museum og samlingar** 67

9. **Bibliotek** 77

10. **Arkivverket** 87

11. **Bøker** 91

12. **Aviser og periodika** 97

13. *Film og kino:*
Er ikkje film lenger best på kino? 105

14. **Radio og TV** 113

15. **Kulturminne** 121

Tidlegare utgitt på emneområdet 133

Dei sist utgitte publikasjonane i serien Statistiske analysar 134

Figurregister

1. Offentlege utgifter
1.1. Offentlege utgifter til kulturformål. 2001–2005. Milliardar kroner ... 13
1.2.1. Fordeling av netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane. 2005. Prosent ... 16
1.2.2. Netto driftsutgifter per innbyggjar til kulturformål, etter art. Fylkeskommunar. 2002–2005. Kroner ... 17
1.3.1. Fordeling av netto driftsutgifter til kultur og kyrkje. 2005. Milliardar kroner ... 19
1.3.2. Netto driftsutgifter til kultur og kyrkje for kommunar, etter fylke. 2005. Prosent av totale netto driftsutgifter ... 20

2. Privat forbruk
2.1. Utgift per hushald per år, etter vare- og tenestegruppe, kultur og fritid. 2005-prisar. 2003–2005. Prosent ... 24
2.2. Utgift per hushald per år i gruppa kulturelle tenester, underhalding. 2005-prisar. 2003–2005. Prosent ... 24
2.3. Konsum i hushald, etter type kulturgode. 2005. Gjeldande prisar. 2005. Prosent ... 25
2.4. Konsum i hushald, hovudgrupper, gjeldande prisar. 1995-2005. Milliardar kroner ... 25
2.5. Konsum i hushald, gruppa fritidstenester, gjeldande prisar. 1993-2003. Milliardar kroner ... 27

3. Nærings- og sysselsetjingsstatistikk
3.1. Talet på føretak i kulturnæringane. 2002–2005 ... 30
3.2. Sysselsette 16–74 år. Næring 22. 2002–2005 ... 32
3.3. Sysselsette 16–74 år. Næring 22, etter kjønn. 2000–2005 ... 32
3.5. Sysselsette 16–74 år. Næring 92, etter kjønn. 2000–2005 ... 33
3.4. Sysselsette 16–74 år. Næring 92. 2000–2005 ... 33

4. *Kunstpolitiske tiltak:*
Norsk kulturfond – Statens kunstnarstipend – Fond for lyd og bilete
4.1. Norsk Kulturfond. Løyvingar, etter område. 2001–2005. Millionar kroner ... 42
4.2. Stipend og heimlar, etter stipendtype. 2005. Prosent ... 42
4.3. Ulike stipendmottakarar. 2005 ... 44

5. Scenekunst, teater og dans
5.1. Tilskodarar ved teater og opera. 2004 og 2005 ... 50
5.2. Teater og opera. Inntekter for tilskotsteatra. 2003–2005. Millionar kroner ... 51

6. Musikk
6.1. Orkester. Tilhøyrarar på konsertar og turnékonsertar. 2005 ... 56
6.2. Norsk musikkråd. 1996–2005. Talet på medlemmer ... 59
6.3. Norges Musikkorps Forbund. 1991–2005. Talet på medlemmer ... 59
6.4. Norges Korforbund. Talet på kormedlemmer, etter krins. 2005. Prosent ... 59
6.5. Elevar i kommunale kultur- og musikkskolar. 2001 og 2005 ... 60

7. Festivalar
7.1. Tilskot til musikkfestivalar, etter kategori. 2001, 2004 og 2005. Millionar kroner ... 64
7.2. Norske Festivaler. Talet på festivalar som er medlemmer, etter kategori. 2004–2005 ... 64

8. Museum og samlingar
8.1. Talet på norske museum, etter fylke. 2005 ... 68
8.2. Samlingar i norske museum. 2002-2005 ... 69

8.3. Enkeltbesøk og gruppebesøk ved musea. 2002–2005. Prosent 70
8.4. Inntekts- og kostnadsutvikling for musea. Gjeldande prisar. 2002–2005 71
8.5. Driftsinntekter etter inntektstype og museumstype. 2005. Prosent 71
8.6. Driftskostnader, etter kostnadstype og museumstype. 2005. Prosent 72

9. Bibliotek
9.1. Folkebibliotek. Utlån. 1995-2005 77
9.2. Folkebibliotek. Utlån etter bokkategori. 1995-2005 78
9.3. Folkebibliotek. Bestand andre medium. 2005. Prosent 78
9.4. Fag- og forskingsbibliotek. Fysiske einingar. 2005 82

10. Arkivverket
10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke ved lesesalane. 1995–2005 87
10.2. Riksarkivet. Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 1997–2005 89
10.3. Statsarkivet. Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 1997–2005 89

11. Bøker
11.1. Utgjevne titlar, etter emne. 2000 og 2005 92
11.3. Bruttoomsetning fordelt på bok-gruppe. 2005. Millionar kroner 92
11.2. Bokomsetning i 2005. Prosent 93
11.4. Personar som les bøker, etter alder og kjønn. 2005. Prosent 95
11.5. Personar som les bøker, etter kjønn. 2000–2005. Prosent 95

12. Aviser og periodika
12.1. Aviser. Opplagstal etter type. 2004–2005 98
12.2. Aviser. Opplagstal for dei største avisene. 2004–2005. 98
12.3. Norske aviser på Internett, ved utgangen av året. 1997–2005 99
12.4. Vekepresse. Gjennomsnittleg nettoopplag per nummer for dei største magasina. 2004–2005 100
12.5. Fagpresse. Talet på opplag per utgjeving, etter gruppe. 2005 100
12.6. Minutt brukt til avislesing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 1991–2005 103

13. *Film og kino:* Er ikkje film lenger best på kino?
13.1. Kinobesøk. Utanlandske og norske filmar. 2000–2005. 1 000 personar 105
13.2. Talet på kinobygg og kinosalar. 2000-2005 107

14. Radio og TV
14.1. Sendetid i radiokanalane NRK P1, NRK P2, NRK P3, Kanal 24 og P4. 2004–2005. Timar 113
14.2. TV 2. Sendetid, etter programtype. 2000–2005. Prosent 116
14.3. Norsk Rikskringkasting, NRK1 og NRK2, sendetid, etter programtype. 2003–2005. Prosent 116
14.4. Radiolytting blant personar 7–79 år ein gjennomsnittsdag. Lyttardelar i prosent. 1991–2005 117
14.5. Minutt brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 2001–2005 118
14.6. Konsesjon for drift av nærradio, etter fylke. 2005 118

15. Kulturminne
15.1. Freda kulturminne. Enkeltminne, etter tidsepoke. 31. desember 2005 121
15.2. Freda bygningar, etter eigartype. 31. desember 2005 122
15.3. SEFRAK-registrerte bygningsobjekt: Talet på bygningar. Fylke. 1. januar 2006 124

Tabellregister

1. Offentlege utgifter

1.1.1. Utgifter til kulturformål over Kultur- og kyrkjedepartementets budsjett 1996-2005. Rekneskapstal 1996-2005. Løyvingar. Millionar kroner ... 15
1.1.2. Hovudfordeling av spelemidlar til idrettssektoren. 2001-2005. Millionar kroner ... 15
1.1.3. Hovudfordeling av spelemidlar til kultur. 2003-2005. Millionar kroner ... 15
1.2.1. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til kulturformål. Fylkeskommunar. Totalt og gjennomsnitt 2003– 2005. Millionar kroner ... 17
1.2.2. Netto driftsutgifter til kulturformål i prosent av totale nettodriftsutgifter. Fylkeskommunar. 2005. Prosent ... 18
1.3.1. Nettodriftsutgifter til kulturformål for kommunar, etter fylke. 2005. Kroner per innbyggjar ... 19

Vedleggstabellar

1.2.3. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til kulturformål. 2005. Millionar kroner ... 21
1.3.1. Netto driftsutgifter til kulturformål for kommunar, etter fylke. 2005. Kroner per innbyggjar ... 21
1.3.2. Netto driftsutgifter for kommunar til ulike formål, etter fylke. 2004-2005. Millionar kroner ... 22

2. Privat forbruk

Vedleggstabellar

2.1. Utgift per hushald per år, etter vare- og tenestegruppe. 2001–2003, 2002–2004 og 2003–2005. Kroner og prosent ... 27
2.2. Konsum i hushald, gjeldande prisar. 1992–2005. Millioner kr ... 28

3. Nærings- og sysselsetjingsstatistikk

3.1. Føretak, omsetning og sysselsetjing. Næring 22. 3-sifra næringskode. 2000-2003 ... 30
3.2. Føretak, omsetning og sysselsetjing. Næring 92, tresifra næringskode. 2003 ... 31
3.3. Føretak, omsetning og sysselsetjing, unnateke offentleg forvaltning. Næring 22. 3-sifra næringskode og fylke. 2000–2003 ... 34

Vedleggstabellar

3.4. Føretaksdemografi. Næring 22. 2002–2005. Bestandstal per 1. januar ... 34
3.5. Føretaksdemografi. Nyregistreringar, nyetableringar, opphøyr og nedleggingar, næring 22. 2002–2005 ... 35
3.6. Føretak, omsetning og sysselsetjing, unnateke offentleg forvaltning. Næring 92. 3-sifra næringskode og fylke. 2000–2003 ... 36
3.7. Føretaksdemografi, næring 92. 2002–2005. Bestandstal per 1. januar ... 36
3.8. Føretaksdemografi. Nyregistreringar, nyetableringar, opphøyr og nedleggingar. Næring 92. 2002–2005 ... 37
3.9. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette1 16-74 år, etter arbeidsstadsfylke. Næring 22. Per 4. kvartal 2002–2005 ... 39
3.10. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette1 16-74 år, etter arbeidsstadsfylke. Næring 92. Per 4. kvartal 2000–2005 ... 40

4. *Kunstpolitiske tiltak:*
Norsk kulturfond – Statens kunstnarstipend – Fond for lyd og bilete

4.1. Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur for vaksne. Innkjøpte titlar. 2001–2005 ... 43

4.2. Innkjøpsordninga for biletkunst og kunsthandverk. Avsette midlar. 2001–2005. 1 000 kroner 43
4.3. Fond for lyd og bilete. Tildelingar etter fagutval. 2001–2005. 1 000 kroner 45
4.4. Opphavsrett. Innkravde og utbetalte vederlag, etter organisasjonar. 1999–2005. 1 000 kroner 46

Vedleggstabell

4.5. Talet på stipend og beløp, etter stipendtype. 2000–2005. 1 000 kroner 48

5. Scenekunst, teater og dans

5.1. Teater og opera. Årsverk ved tilskotsteatra. 2003-2005 51
5.2. Frie teater- og dansegrupper. 1993–2005 52

Vedleggstabellar

5.3. Framsyningar og tilskodarar ved teater1 og opera. 2001–2005 53
5.4. Teater og opera. Økonomiske nøkkeltal for tilskotsteatra. 2003–2005. 1 000 kroner 54

6. Musikk

6.1. Symfoniorkestra. Inntekter. 2003–2005. 1 000 kroner 56
6.2. Rikskonsertane. Talet på produksjonar, konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype. 2000–2005 57
6.3. Statlege utgifter til musikk. Rekneskap. 1999–2005. 1 000 kroner 58

Vedleggstabellar

6.4. Rikskonsertane. Talet på produksjonar, konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype. Fylke. 2000–2005 61
6.5. Norsk musikkråd. Talet på medlemmer i dei ulike medlemsorganisasjonane. 2001– 2005 62

7. Festivalar

7.1. Hovudtal frå medlemmer av Norske Festivaler. 2003-2005. Rapporterte tal 65

Vedleggstabell

7.2. Utdelingar til musikkfestivalar, etter kategori. 2001-2005. 1 000 kroner 65

8. Museum og samlingar

8.1. Utstillingar i norske museum. 2002-2005 69
8.2. Besøk i norske museum, etter fylke. 2002–2005 70
8.3. Museum på Internett, etter museumstype. 2005 73
8.4. Museum. Besøk, utstillingar, gjenstandar, årsverk, driftskostnader og driftsinntekter, etter storleiken på totale driftskostnader. 2005 73

Vedleggstabell

8.5. Museum og samlingar. Økonomi, etter museumstype. 2005. Millionar kroner 75

9. Bibliotek

9.1. Folkebibliotek. Driftsutgifter. 1999- 2005 78
9.2. Fylkesbibliotek. Utlån. 2000-2005 79
9.3. Fengselsbibliotek. Bestand og utlån. 2001-2005 80
9.4. Tid sidan førre besøk på folkebiblioteket. Kjønn og alder. 1998 og 2005. Prosent 81
9.5. Folkebibliotek. Utlån av bøker, etter fylke. 1999–2005 83
9.6. Folkebibliotek. Utlån av andre medium, etter fylke. 1999–2005 84
9.7. Fag- og forskingsbibliotek. Hovudtabell. 2005 85

10. Arkivverket
10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke på lesesalen. 1995–2005 88

11. Bøker
11.1. Pliktavlevert materiale til Nasjonal-biblioteket. 2004–2005 91
11.2. Omsette1 bøker og småtrykk, etter originalspråk. Førebelse tal. 2005 92
11.3. Utgjevne bøker, etter utgjevarspråk. Førebelse tal. 2005. Talet på titlar 92
11.4. Omsetning og talet på selde eksemplar, etter bokgruppe. 2004–2005 94
11.5. Minutt til boklesing i gjennomsnitt blant alle og blant lesarar, etter alder og kjønn. 2005 95
Vedleggstabell
11.6. Utgjevne bøker og småtrykk. 1996–2005. Talet på titlar 96

12. Aviser og periodika
12.1. Aviser. Lokale 2-3-dagars aviser og lokale vekeaviser. 1990–2005. Opplag 98
12.2. Fagpresse. Talet på periodika og opplag per utgjeving, etter gruppe. 2005 101
12.3. Minutt brukt til lesing av avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrift ein gjennomsnittsdag. 2000–2005 102
Vedleggstabell
12.4. Vekepresse. Gjennomsnittleg nettoopplag per nummer. 1997–2005 103

13. *Film og kino:* Er ikkje film lenger best på kino?
13.1. Besøk ved kinoane, etter kinotype og fylke. 2005 109
Vedleggstabellar
13.2. Kinoar. Verksemda ved kinoane, etter eigarform. 2001–2005 111
13.3. Sensurerte spelefilmar og kortfilmar ved Medietilsynet, etter type sensur. 1995–2005 110
13.4. Langfilmpremierar, filmar fordelte på land. 2005 110
13.5. Samlingar ved Norsk Filminstitutt. 1985, 1991, 1998, 2001–2005 111

14. Radio og TV
14.1. NRK P1. Sendetid, etter programtype. 2004–2005. Timar 114
14.2. Kanal 24. Sendetid i timar, etter programtype. 2004–2005 114
14.3. P4. Sendetid i timar, etter programtype. 2004–2005 115
14.4. Norsk rikskringkasting. Sendetid i radio og fjernsyn, etter målform. 2003–2005. Prosent 117
Vedleggstabell
14.5. Lyttar- og sjåardelar for ulike radio- og fjernsynskanalar. 1991–2005. Prosent 119

15. Kulturminne
15.1. Freda kulturminne. Enkeltminne, etter kategori. 31. desember 2005 122
15.2. Vedtaksfreda kulturminne, etter hovudgruppe og vedtaksår. 31. desember 2005 123
15.3. Freda kulturminne, etter fredingsform og type. 31. desember 2005 123
15.4. Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. 2001–2005 125
15.5. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til fysisk planlegging, kulturminne natur og ... nærmiljø. Totale netto driftsutgifer, prosent av totale netto driftsutgifter og per innbyggjar. 2005 125
15.6. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter for fylkeskommunar til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø.Totalt og gjennomsnitt 2003-2005. Millionar kroner 126

15.7. Kommunal behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi. 2001-2005 126
15.8. Netto driftsutgifter for kommunar til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern, etter fylke. 2005 128
Vedleggstabellar
15.9. Freda kulturminne. Enkeltminne, etter kategori. Fylke. 31. desember. 2004-2005 129
15.10. Vedtaksfreda kulturminne, etter hovudgruppe. Vedtaksår og fylke. 31. desember 2005 130
15.11. SEFRAK-registrerte bygningar: Talet på bygningar og tap. Fylke. 1. januar 2006 131

Stein Ove Pettersen og Liv Taule

1. Offentlege utgifter

Kapittel 1 syner offentlege utgifter til kulturformål på tre ulike nivå i forvaltninga, statlege utgifter, fylkeskommunale og kommunale utgifter til kultur. Rekneskapane for 2005 syner at:

- Dei statlege utgiftene til kulturformål var 6,51 milliardar kroner over statsbudsjettet.
- Fylkeskommunane sine netto driftsutgifter til kulturformål var 735 millionar kroner.
- Kommunane sine nettoutgifter til kulturformål (kultur og kyrkje) var 7,7 milliardar kroner.

Dei statlege utgiftene til kulturformål var 0,64 prosent av dei samla statlege utgiftene på 1 009,9 milliardar kroner. Dei fylkeskommunale utgiftene til kulturformål var 1,58 prosent av totale nettodriftsutgifter på 46,4 milliardar kroner, mens kommunane sine utgifter til kulturformål utgjorde 5,64 prosent av totale netto driftsutgifter på 136,7 milliardar kroner. Både dei statlege utgiftene og dei kommunale netto driftsutgiftene til kulturformål auka noko frå 2004 til 2005, medan dei fylkeskommunale netto driftsutgiftene til kultur var litt lågare i 2005 enn i 2004.

Netto driftsutgiftene viser at

- Fylkeskommunane brukte i alt 158 kroner per innbyggjar i 2005 til kulturformål
- Kommunane brukte i alt 1 674 kroner per innbyggjar i 2005 til kulturmål.

Figur 1.1. Offentlege utgifter til kulturformål. 2001–2005. Milliardar kroner

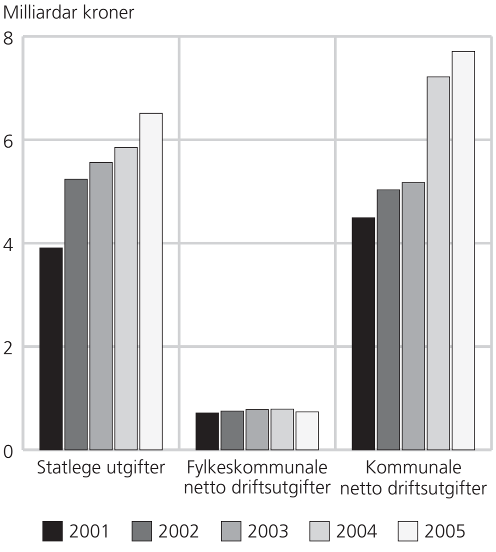

Kjelde: Kultur- og kyrkjedepartementet og Statistisk sentralbyrå.

1.1. Offentlege utgifter – stat

Kultur- og kyrkjedepartementets budsjett viser at det vart løyvd 6,51 milliardar kroner til ulike kulturformål i 2005. Det er ein auke på litt over 11 prosent frå 2004.

Utgiftene til kulturformål over Kultur- og kyrkjedepartementets budsjett var 6 512 millionar kroner i 2005. Dette er ein auke på 661 millionar kroner, eller litt over 11 prosent frå 2004.

I tillegg blir overskotet frå Norsk Tipping AS overført til kultur og idrett. For 2005 var dei totale overføringane 2 400 millionar kroner, 1 200 millionar gjekk direkte til idrettssektoren og 400 millionar av desse midlane gjekk til kulturformål.

Den største utgiftsposten var Den norske kyrkja med 1 206 millionar kroner. Teater og opera fekk utdelt 900,5 millionar kroner, som er ein svak auke på 3 prosent frå 2004. Størst auke fekk samleposten «andre kulturformål», som vart nær fordobla til 533 millionar kroner.

Kulturbudsjettets del av dei samla statlege midlane gjekk òg noko opp i 2005. I 2004 blei 0,61 prosent av dei statlege midlane brukt til kulturbudsjettet, i 2005 gjekk 0,64 prosent til kulturformål. Delen av bruttonasjonalproduktet (BNP) til kulturformål gjekk noko ned, frå 0,35 prosent i 2004 til 0,34 prosent i 2005. Tabell 1.1.1 syner at både delen av dei statlege midlane og delen av BNP har variert noko i dei siste ti åra.

Tabell 1.1.1. Utgifter til kulturformål over Kultur- og kyrkjedepartementets budsjett 1996-2005. Rekneskapstal 1996-2005. Løyvingar. Millionar kroner

	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005
I alt	**2 983,8**	**3 248,4**	**3 571,2**	**5 237,9**	**5 559,6**	**5 851,1**	**6 512,0**
Allmenne kulturformål[1]	72,5	120,0	324,4	270,1	290,1	280,3	355,6
Kulturbygg[2]	150,4	50,6	108,7	107,5	65,9	119,5	152,5
Norsk kulturråd[3]	159,5	176,2	216,9	227,0	232,3	249,6	260,7
Kunstnarformål	104,8	146,2	237,7	273,4	290,0	293,0	302,4
Biletkunst mv.	189,4	216,9	177,7	238,5	248,2	272,6	293,2
Musikkformål	349,1	398,9	345,1	407,7	428,2	455,5	482,6
Teater og opera	645,9	706,7	712,8	791,8	819,4	874,4	900,5
Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museum	..	..	..	61,2	90,2	113,7	102,2
Film og media	550,1	573,7	515,7	703,5	726,7	761,7	781,7
Språk-, litteratur- og bibliotekformål	256,1	282,7	311,2	303,7	341,3	350,6	419,9
Museumsformål	296,6	339,7	387,0	438,0	452,4	493,6	515,7
Arkivformål	120,9	145,3	151,9	172,3	175,7	185,6	205,5
Den norske kyrkja	..	..	..	980,2	1 109,0	1 129,0	1 206,3
Idrettsformål	9,2	9,2	..	..	15,0	..	..
Andre kulturformål	79,3	82,3	82,1	263,1	275,2	272,0	533,2
Prosent av statlege midlar i alt	0,75	0,55	0,50	0,60	0,66	0,61	0,64
Prosent av BNP i alt	0,39*	0,30	0,25	0,34	0,37	0,35	0,34

[1] Ikkje inkl. løyvingar til kulturbygg og midlar frå Norsk kulturfond.
[2] Inkl. nasjonale, regionale og lokale kulturbygg. Midlar frå Norsk kulturfond er ikkje medrekna.
[3] Inkl. berre Norsk kulturfond.
Kjelde: Kultur- og kyrkjedepartementet.

Spelemidlar

Kvart år går overskotet i Norsk Tipping AS til kulturformål. I 2004 blei det overført 2,4 milliardar kroner til idrett og kultur. Sidan 1946 har overskotet i norsk Tipping blitt fordelt etter ulike fordelingsnøklar mellom idrett, kultur og forsking. Men frå 2005 blei det vedteke ein ny fordeling av speleoverskotet, ein halvdel går til idrettsformål og ein halvdel til kulturformål (St.prp. nr. 1, 2005–2006. Kultur- og kyrkjedepartementet). Midlane til idrettsformål skal fordelast av Kongen. Av midlane til kulturformål skal 2/3 fordelast av Stortinget og 1/3 av Kongen.

Tabell 1.1.2 syner at beløpet til idrettsformål var det same i 2005 som i 2004, 1,2 milliardar kroner. Halvparten av midlane gjekk til idrettsanlegg, men er 9 prosent lågare enn i 2004. Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité mottok 349 millionar kroner, og lokale lag og foreiningar mottok 120 millionar i tilskot.

Tabell 1.1.3 syner hovudfordelinga av spelemidlar til kulturformål. Det gjekk 400 millionar kroner til kultur i 2005. Den kulturelle skolesekken fekk òg i 2005 ein auke i midlane til lokale tiltak. Auken var 52 prosent til 128 millionar kroner. Midlar til Frifond vart auka frå 90 til 120 millionar kroner.

Tabell 1.1.3. Hovudfordeling av spelemidlar til kultur. 2003-2005. Millionar kroner

	2003	2004	2005
I alt	**150,0**	**300,0**	**400,0**
Den kulturelle skolesekken			
Lokale tiltak	36,0	84,0	128,0
Sentrale prosjekt	24,0	36,0	32,0
Frifond	45,0	90,0	120,0
Kulturbygg			
Regionale kulturbygg	16,3	26,0	-
Lokale kulturbygg	28,7	29,0	-
Desentralisert ordning for tilskot til kulturhus	-	-	48,0
Regionale møteplassar og formidlingsarenaer for kultur	-	35,0	72,0

Kjelde: Kultur- og kyrkjedepartementet.

Tabell 1.1.2. Hovudfordeling av spelemidlar til idrettssektoren. 2001-2005. Millionar kroner

	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	**824,0**	**858,3**	**1 050,0**	**1 200,0**	**1 200,0**
Idrettsanlegg	370,8	415,0	546,5	656,2	596,0
Nasjonalanlegg/spesielle anlegg	37,5	13,0	26,0	22,6	5,2
Forskings- og utviklingsarbeid	20,5	20,9	24,7	23,4	23,6
Spesielle aktivitetar	23,3	23,9	33,4	37,9	106,0
Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité	289,5	299,5	314,4	340,0	349,0
Tilskot til lokale lag og foreiningar	82,4	86,0	105,0	120,0	120,0

Kjelde: Kultur- og kyrkjedepartementet.

Referanse

St.prp. nr. 1, 2005–2006. Kultur- og kyrkjedepartementet

Meir informasjon:

Kultur- og kyrkjedepartementet: odin.dep.no/kkd

Spillemidlene: www.spillemidlene.no/

1.2. Offentlege utgifter – fylkeskommunar

I 2005 rapporterte fylkeskommunane om lågare netto driftsutgifter til kulturformål, og ein nedgang i investeringar til kulturformål. Oslo[1] har i gjennomsnitt hatt dei høgaste netto driftsutgiftene dei siste tre åra.

KOSTRA-rapporteringa for 2005 viser at det er ein stabil økonomi i fylkeskommunane (Statistisk sentralbyrå 2006). Totalt rapporterte fylkeskommunane om 46,4 milliardar kroner i totale netto driftsutgifter. Av dette utgjorde 735 millionar kroner nettodriftsutgifter til kulturformål. Samstundes rapporterte fylkeskommunane om 1,6 milliardar i brutto drifsutgifter til kulturformål. Det var ein liten auke i brutto driftsutgifter det siste året, men auken var lågare enn i 2003. Netto driftsutgiftene var 54 millionar lågare enn i 2004.

Figur 1.2.1. Fordeling av netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane. 2005. Prosent

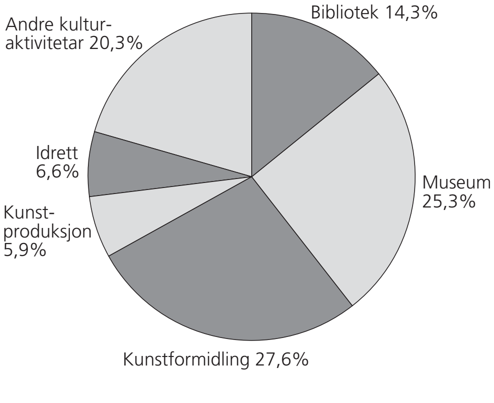

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Dei største utgiftspostane i kulturformål for fylkeskommunane er kunstformidling og museum, med høvesvis 28 og 25 prosent av dei totale netto driftsutgiftene til kulturformål. Dei same områda fekk òg størst del i 2004.

Eit gjennomsnitt for dei siste tre åra viser at Oslo har hatt 72,4 millionar i netto driftsutgifter, 10 millionar kroner meir i året enn Rogaland og 14 millionar kroner meir i gjennomsnitt enn Nordland. Dei lågaste utgiftene i perioden hadde Aust-Agder og Finnmark med høvesvis 19 og 20 millionar kroner kvart år. Desse to fylka hadde også dei lågaste brutto driftsutgiftene. Rogaland og Nordland hadde dei høgaste brutto driftsutgiftene i perioden, med 141 og 138 millionar kroner.

Hordaland fylkeskommune har hatt dei høgaste brutto investeringsutgiftene til kulturformål. Dei siste tre åra har denne fylkeskommunen i gjennomsnitt brukt 14,6 millionar kroner i investeringar til kulturformål. Det er meir enn dei to neste fylkeskommunane, Møre og Romsdal og Vestfold, har brukt til saman. Elles ser vi av oversikta at tre fylkeskommunar ikkje har nokon brutto investeringsutgifter til kulturformål dei siste åra.

[1] Da Oslo både er kommune og fylkeskommune, rapporterer dei i si dobbeltrolle både kommunale og fylkeskommunale utgifter. Sjølv om det kan vere noko uvisse knytt til kva som er kommunale og fylkeskommunale utgifter, er ikkje tala dobbeltrapporterte. For å få fram dei totale netto driftsutgiftene for Oslo, kan det vere nyttig å leggje saman dei kommunale og dei fylkeskommunale netto driftsutgiftene. Men i denne publikasjonen har vi valt å bruke tala kvar for seg.

Tabell 1.2.1. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til kulturformål. Fylkeskommunar. Totalt og gjennomsnitt 2003–2005. Millionar kroner

	Netto drifts-utgifter	Brutto drifts-utgifter	Brutto investe-rings-utgifter
2003	781,7	1 639,3	38,4
2004	788,8	1 624,3	44,0
2005	735,1	1 625,5	56,7
Gjennomsnitt 2003–2005			
Østfold	24,2	68,3	2,4
Akershus	55,3	117,6	3,9
Oslo	72,4	84,3	0,0
Hedmark	40,8	74,9	2,2
Oppland	26,3	59,5	-
Buskerud	37,1	76,7	0,1
Vestfold	38,0	74,0	5,7
Telemark	23,7	56,8	-
Aust-Agder	18,5	47,3	-
Vest-Agder	31,6	65,1	0,0
Rogaland	61,8	141,3	1,4
Hordaland	56,5	139,9	14,6
Sogn og Fjordane	35,1	74,9	0,0
Møre og Romsdal	41,4	89,2	6,3
Sør-Trøndelag	38,6	86,6	1,7
Nord-Trøndelag	39,5	78,9	0,7
Nordland	58,0	138,2	4,1
Troms Romsa	49,6	101,4	1,0
Finnmark Finnmárku	20,4	54,9	2,3

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Netto driftsutgifter per innbyggjar

Ei oversikt over netto driftsutgiftene per innbyggjar viser at i 2005 brukte fylkeskommunane i alt 158 kroner per innbyggjar på kulturformål. Dette er ein nedgang samanlikna med tidlegare år. Dei høgaste netto driftsutgiftene hadde Nord-Trøndelag fylkeskommune med 319 kroner per innbyggjar, og dei lågaste hadde Oslo med 34 kroner per innbyggjar. Ser vi nærare på dei ulike områda, viser det seg at det vert brukt 44 kroner per innbyggjar på kunstformidling og 40 kroner på museum. Ressursbruken på bibliotek og andre kulturaktivitetar har vore nokså lik desse åra, på rundt 23 og 32 kroner per innbyggjar. Det siste året har det vore ein nedgang på 10 kroner per innbyggjar både på kunstproduksjon og kunstformidling. For heile perioden, 2002 til 2005, har det vore ein auke på 10 kroner til kunstformidling, men ein nedgang på 12 kroner for kunstproduksjon og 10 kroner for idrett.

Figur 1.2.2. Netto driftsutgifter per innbyggjar til kulturformål, etter art. Fylkeskommunar. 2002–2005. Kroner

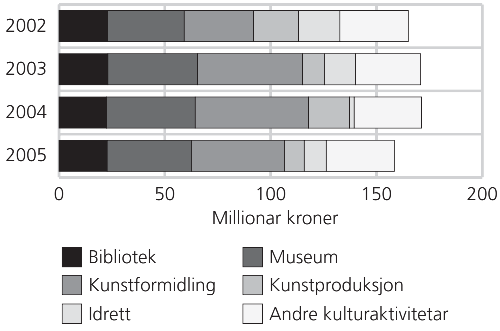

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Prosent av totale netto driftsutgifter

Ved å sjå nærare på kor stor del ei gruppe utgifter utgjer av dei totale netto driftsutgiftene, kan vi seie ein del om korleis fylkeskommunane prioriterer dette området. Frå 2004 til 2005 var det ein nedgang i talet på kor stor del utgiftene til kulturformål utgjer av fylkeskommunane sine totale netto driftsutgifter frå 1,78 til 1,58 prosent. Sett i forhold til dei totale netto driftsutgiftene, kjem Vest-Agder på topp med 4,08 prosent, medan Oslo også på denne indikatoren kjem lågast med 0,1 prosent.

Hedmark og Nord-Trøndelag bruker også meir enn 3 prosent av sine netto driftsutgifter på kulturformål.

Tabell 1.2.2. Netto driftsutgifter til kulturformål i prosent av totale nettodriftsutgifter. Fylkeskommunar. 2005. Prosent

2005	1,58
Østfold	2,05
Akershus	1,95
Oslo	0,10
Hedmark	3,40
Oppland	2,18
Buskerud	2,76
Vestfold	2,61
Telemark	1,68
Aust-Agder	2,54
Vest-Agder	4,08
Rogaland	2,93
Hordaland	2,55
Sogn og Fjordane	2,87
Møre og Romsdal	2,38
Sør-Trøndelag	2,44
Nord-Trøndelag	3,64
Nordland	2,80
Troms Romsa	2,77
Finnmark Finnmárku	2,53

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering) er eit nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal verksemd. Informasjon om kommunale tenester og bruk av ressursar på ulike tenesteområde blir registrerte og samanstilte for å gi relevant informasjon til avgjerdstakarar og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og med dette gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål er oppnådd.

KOSTRA skal forenkle rapporteringa frå kommunane til staten ved at data rapporterast berre ein gong, sjølv om dei skal brukast til ulike formål. All rapportering frå kommunane til SSB skjer ved elektronisk datautveksling.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, 2006. KOSTRA.

Rekneskapsomgrep i statistikken

Netto driftsutgifter totalt

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene inkludert avskrivingar etter at driftsinntektene, som blant anna inneheld øyremerka tilskot frå staten og andre direkte inntekter, er trekte frå. Resten av utgiftene må dekkjast av dei frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringar frå staten med vidare. Indikatoren vil syne fylket eller kommunen si prioritering av dei frie inntektene i forhold til målgruppa for tenesta.

Brutto driftsutgifter

Brutto driftsutgifter viser dei samla driftsutgiftene inkludert avskrivingar korrigert for dobbeltføringar som kjem av vidarefordeling av utgifter/internkjøp med vidare. Utgifter til både eigenproduksjon av tenester og kjøp av tenester frå andre. Brutto driftsutgifter blir målt i forhold til brukarar av tenesta.

Brutto investeringsutgifter totalt

Brutto investeringsutgifter syner investeringsutgifter korrigert for fordelte utgifter og internsal. For å vise prioritering av nybygging, større utviklingstiltak og andre investeringar, blir det brukt brutto investeringsutgifter per innbyggjar.

For nærare informasjon, sjå: http://www.ssb.no/kostra/.. fagleg rettleiing

Referanse

Statistisk sentralbyrå, KOSTRA, 2006.

1.3. Offentlege utgifter – kommunar

Dei norske kommunane rapporterte om 7,7 milliardar kroner i netto driftsutgifter til kultur og kyrkje i 2005. Størstedelen av utgiftene gjekk til Den norske kyrkja og kyrkjegardar. Oslo har dei høgaste netto driftsutgiftene.

KOSTRA
Kulturformål:
Funksjon 231, 370, 373, 375, 377, 380, 383 og 385.
Kyrkje og andre religiøse formål:
Funksjon 390, 392 og 393

Kjelde: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA).

Rekneskapane for dei norske kommunane viste god betring i økonomien på nasjonalt nivå i 2005. Driftsinntektene auka meir enn utgiftene og gav eit langt betre driftsresultat enn året før (Statistisk sentralbyrå 2006).

I 2005 var dei totale netto driftsutgiftene for kommunane til kultur og kyrkje 7,7 milliardar kroner. Det var ein auke på nær 500 millionar i forhold til rapporteringa frå 2004. 23,7 prosent av utgiftene blei brukte på Den norske kyrkja (Dnk) og på kyrkjegardar og 20,3 prosent på idrett.

Figur 1.3.1. Fordeling av netto driftsutgifter til kultur og kyrkje. 2005. Milliardar kroner

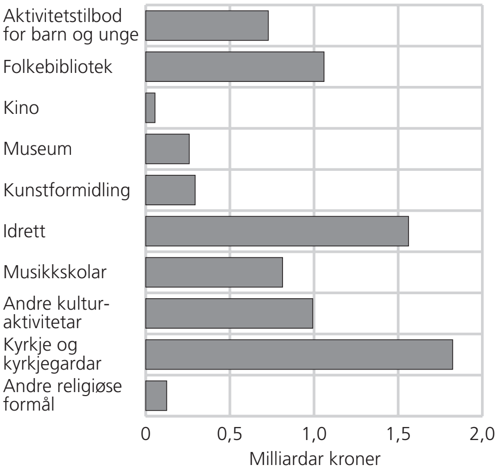

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

I tabell 1.3.1 ser vi at det er kommunane i dei fem mest folkerike fylka som har dei høgaste utgiftene totalt. Kommunane i Rogaland med sine 398 000 innbyggjarar har stigi opp til andreplass på utgiftslista. Berre Oslo med sine 538 000 innbyggjarar er høgare. Kommunane i Akershus med sine 501 000 innbyggjarar har falle til fjerdeplass på utgiftslista, bak kommunane i Hordaland som i alt har 453 000 innbyggjarar. Deretter kjem kommunane i Sør-Trøndelag som har 275 000 innbyggjarar. Dei lågaste utgiftene har kommunane i Finnmark og kommunane i Vest-Agder, med høvesvis 183,6 og 172 millionar kroner.

Tabell 1.3.1. Nettodriftsutgifter til kulturformål for kommunar, etter fylke. 2005. Kroner per innbyggjar

	Netto drifts-utgifter	Kr per innbyggjar
I alt	**7 710 424**	**1 674**
Fylke		
Østfold	368 003	1 413
Akershus	720 395	1 438
Oslo	911 889	1 694
Hedmark	265 072	1 406
Oppland	292 159	1 595
Buskerud	394 538	1 609
Vestfold	334 710	1 507
Telemark	293 240	1 765
Aust-Agder	172 063	1 653
Vest-Agder	281 826	1 736
Rogaland	797 444	2 006
Hordaland	759 858	1 679
Sogn og Fjordane	196 564	1 843
Møre og Romsdal	380 142	1 552
Sør-Trøndelag	443 309	1 610
Nord-Trøndelag	191 759	1 490
Nordland	442 904	1 875
Troms Romsa	280 928	1 829
Finnmark Finnmárku	183 621	2 518

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Ser vi nærare på dei ulike utgiftsområda, viser det seg at kommunane i dei fire mest folkerike fylka har dei høgaste netto driftsutgiftene, bortsett frå kino der kommunane i Hedmark har dei høgaste utgiftene med 7,6 millionar kroner. Vedleggstabell 1.3.2 gir nærare detaljar om dei ulike utgiftsområda.

Sett i forhold til tala på innbyggjarar i kommunane, blir rangeringa annleis. Kommunane i Finnmark kjem ut øvst med netto driftsutgifter på 2 500 kroner per innbyggjar. Deretter kjem kommunane i Rogaland med 2 000 kroner per innbyggjar. Rangert nedanfrå finn vi kommunane i Østfold, Akershus, Hedmark og Nord-Trøndelag, alle med under 1 500 kroner i netto driftsutgifter per innbyggjar.

På same måte kan ein bruke ein annan indikator som syner netto driftsutgifter til kultur og kyrkje i forhold til dei totale netto driftsutgiftene. I ei slik rangering kjem kommunane i Rogaland øvst. Dei bruker 7,2 prosent av dei totale netto driftsutgiftene på kultur og kyrkje, medan Oslo kjem lågast med 4,8 prosent.

Figur 1.3.2. Netto driftsutgifter til kultur og kyrkje for kommunar, etter fylke. 2005. Prosent av totale netto driftsutgifter

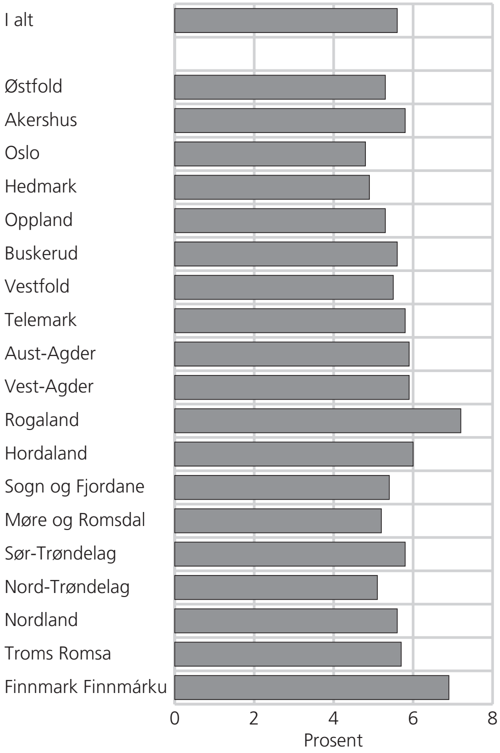

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Referanse

KOSTRA, 2006, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabellar

Tabell 1.2.3. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til kulturformål. 2005. Millionar kroner

	I alt	Bibliotek	Museum	Kunst-formidling	Kunst-produksjon	Idrett	Andre kulturaktivitetar
I alt	**735,1**	**105,5**	**185,8**	**202,6**	**43,4**	**48,3**	**149,6**
Østfold	30,6	4,4	9,6	7,0	1,3	0,2	8,3
Akershus	56,1	8,3	9,8	11,0	1,4	28,4	-2,8
Oslo	18,4	2,1	2,6	13,6	0,0	0,0	0,1
Hedmark	44,2	4,2	10,3	16,7	0,3	4,1	8,6
Oppland	27,7	5,5	7,6	12,1	0,3	2,9	-0,7
Buskerud	38,0	7,2	13,4	10,7	0,1	3,0	3,6
Vestfold	31,8	7,2	13,8	2,9	0,0	-6,3	14,2
Telemark	17,6	5,1	3,3	5,3	0,1	-10,4	14,2
Aust-Agder	17,0	4,0	7,8	4,7	1,0	-3,7	3,1
Vest-Agder	41,9	3,7	10,5	12,0	1,1	12,7	1,8
Rogaland	71,6	4,2	16,1	18,2	5,3	6,9	21,0
Hordaland	65,0	5,2	28,7	17,7	0,0	-1,5	14,9
Sogn og Fjordane	32,7	4,6	4,2	6,7	0,0	1,5	15,7
Møre og Romsdal	41,4	6,6	11,4	15,4	0,8	3,3	3,8
Sør-Trøndelag	40,0	5,6	12,4	20,6	0,0	-1,4	2,7
Nord-Trøndelag	41,1	4,0	3,7	14,6	0,4	2,8	15,6
Nordland	64,4	9,0	11,7	10,5	8,0	9,9	15,2
Troms Romsa	38,1	7,2	6,1	3,2	16,2	1,2	4,2
Finnmark Finnmárku	17,5	7,3	2,8	-0,3	7,2	-5,4	5,9

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.1. Netto driftsutgifter til kulturformål for kommunar, etter fylke. 2005. Kroner per innbyggjar

	Netto driftsutgifter	Kr per innbyggjar
I alt	**7 710 424**	**1 674**
Østfold	368 003	1 413
Akershus	720 395	1 438
Oslo	911 889	1 694
Hedmark	265 072	1 406
Oppland	292 159	1 595
Buskerud	394 538	1 609
Vestfold	334 710	1 507
Telemark	293 240	1 765
Aust-Agder	172 063	1 653
Vest-Agder	281 826	1 736
Rogaland	797 444	2 006
Hordaland	759 858	1 679
Sogn og Fjordane	196 564	1 843
Møre og Romsdal	380 142	1 552
Sør-Trøndelag	443 309	1 610
Nord-Trøndelag	191 759	1 490
Nordland	442 904	1 875
Troms Romsa	280 928	1 829
Finnmark Finnmárku	183 621	2 518

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.2. Netto driftsutgifter for kommunar til ulike formål, etter fylke. 2004-2005. Millionar kroner

	Kultur og kyrkje i alt	Aktivi-tets-tilbod barn og unge	Folke-biblio-tek	Kino	Mu-seum	Kunst-for-mid-ling	Idrett	Musikk-skolar	Andre kultur-aktivi-tetar	Kyrkje og kyrkje-gard	Andre religiøse formål
2004	7 218,3	729,9	1 037,6	49,0	242,3	300,0	1 403,7	731,2	820,5	1 781,0	123,2
2005	7 710,4	728,4	1 059,3	55,0	258,7	293,7	1 561,5	813,1	992,3	1 823,8	124,6
2005											
Østfold	368,0	29,6	55,1	1,1	13,4	9,5	85,5	23,5	44,7	96,1	9,6
Akershus	720,4	82,7	108,9	-0,9	7,1	16,3	175,1	86,7	78,1	154,5	11,9
Oslo	911,9	152,2	111,6	0,0	43,1	1,3	235,7	25,0	192,1	122,5	28,4
Hedmark	265,1	23,0	42,4	7,6	4,8	8,1	46,1	33,9	26,1	70,8	2,3
Oppland	292,2	17,6	45,8	2,8	6,6	5,4	51,9	35,4	42,2	82,2	2,2
Buskerud	394,5	34,9	58,2	3,9	8,9	11,8	73,0	37,2	57,7	102,1	6,9
Vestfold	334,7	33,1	54,2	6,0	9,2	20,9	62,3	26,0	35,3	82,5	5,2
Telemark	293,2	30,1	41,7	4,2	6,0	11,5	53,0	32,5	33,9	74,4	6,1
Aust-Agder	172,1	8,2	25,1	2,0	7,0	3,3	25,3	18,3	27,2	51,2	4,6
Vest-Agder	281,8	31,1	34,4	2,9	12,9	19,2	43,8	24,7	36,0	67,6	9,2
Rogaland	797,4	70,5	96,3	6,9	21,5	36,7	157,8	86,7	134,3	174,2	12,7
Hordaland	759,9	63,4	103,1	-2,4	61,7	40,5	160,7	79,7	51,6	193,5	7,9
Sogn og Fjordane	196,6	10,8	29,8	2,2	2,8	3,3	35,1	26,5	22,3	63,0	0,9
Møre og Romsdal	380,1	18,4	50,8	6,2	6,9	9,0	55,3	66,7	53,9	109,3	3,6
Sør-Trøndelag	443,3	40,8	52,9	1,7	7,6	35,4	100,9	63,5	36,1	99,5	5,0
Nord-Trøndelag	191,8	10,2	30,2	4,2	3,2	5,9	28,1	28,6	22,5	57,5	1,4
Nordland	442,9	32,1	57,0	6,1	13,4	26,5	77,3	58,8	45,2	122,7	3,9
Troms Romsa	280,9	24,4	35,2	-3,3	9,7	26,4	52,5	38,6	32,1	63,7	1,8
Finnmark Finnmárku	183,6	15,4	26,7	3,9	12,9	2,9	42,1	20,8	21,2	36,6	1,0

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Liv Taule

2. Privat forbruk

Eit vanleg norsk hushald brukte i gjennomsnitt 38 879 kroner kvart år til kultur og fritid i perioden 2003–2005. Dette er ein liten auke sett i forhold til førre forbruksundersøking som viste at hushalda brukte 38 085 kroner årleg i perioden 2002–2004.

Kapitlet tek føre seg resultat frå den årlege forbruksundersøkinga i Statistisk sentralbyrå og går nærare inn på vare- og tenestegruppa «kultur og fritid». Kapitlet omtalar også tal frå Nasjonalrekneskapen, konsum i hushald til ulike kulturgode. Desse to kjeldene er baserte på heilt ulike prinsipp og kan såleis ikkje samanliknast.

Forbruksundersøkinga
Hovudformålet med undersøkinga er å få ei detaljert oversikt over private hushald sitt forbruk som kan gi grunnlag for ei eventuell ajourføring av vektgrunnlaget i konsumprisindeksen. Det blir vidare teke sikte på å kartleggje forbruket i forskjellige hushaldsgrupper. Forbruksundersøkinga har sidan 1974 vore gjennomført årleg utan dei store endringane i innhald. Før 1974 blei det gjennomført landsomfattande forbruksundersøkingar i 1958, 1967 og 1973. På grunn av små årlege utval kan ein berre publisere tal for einskilde grupper ved å slå saman utvala for tre og tre år.
Kjelde: Forbruksundersøkelsen, SSB (om statistikken).

Forbruksundersøkinga

«Kultur og fritid» var i gjennomsnitt den tredje største utgiftsposten per år for norske hushald i perioden 2003–2005. Hushalda brukte gjennomsnittleg 39 879 kroner kvart år på denne vare- og tenestegruppa. Mest pengar, 84 708 kroner, brukte norske hushald til «bustad»[1]. Delen av hushalda sitt forbruk av «kultur og fritid» utgjorde 12,3 prosent av totale forbruksutgifter per år. Dette er ein liten nedgang frå førre forbruksundersøking, frå 12,4 prosent til 12,3 prosent.

Hovudtala frå forbruksundersøkinga viser at innan vare- og tenestegruppa «kultur og fritid» brukte norske hushald mest pengar til gruppa «tenester, kultur og fritid», 10 605 kroner årleg (2005-prisar) eller 27 prosent. Samanlikna med førre periode, 2002–2004, ligg utgiftene til «tenester, kultur og fritid» om lag 8 prosent eller 769 kroner høgare. Figur 2.1

[1] Berekna husleige for eigarar i forbruksundersøkinga blir henta frå husleigeundersøkinga. Frå 2005 blir denne henta frå den nye leigemarknadsundersøkinga (LMU). I LMU 2005 er husleiger baserte på slekts- og vennskapsforhold og andre subsidierte leigeforhold, ekskludert i estimeringa av berekna husleige. Datamaterialet vil dermed berre dekkje den private, uregulerte marknaden, det vil seie leigeforhold inngått med profesjonelle utleigarar. Dette fører til at den berekna husleiga i forbruksundersøkinga blir noko høgare frå 2005. Sjå også Endringer i husleiekomponenten i KPI.

Figur 2.1. Utgift per hushald per år, etter vare- og tenestegruppe, kultur og fritid. 2005-prisar. 2003–2005. Prosent

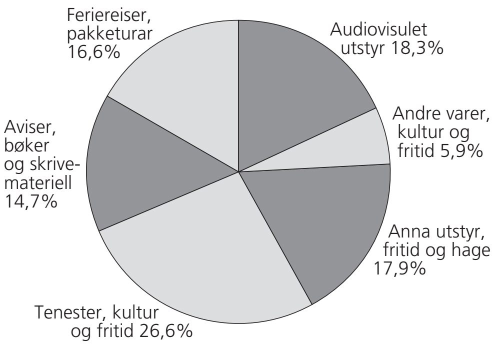

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.2. Utgift per hushald per år i gruppa kulturelle tenester, underhalding. 2005-prisar. 2003–2005. Prosent

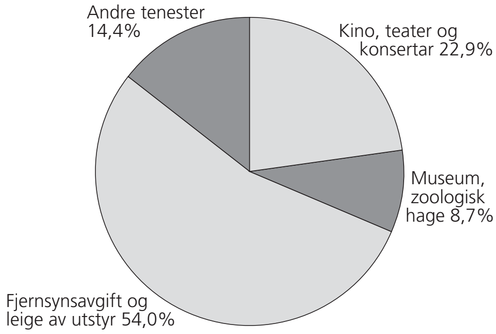

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

syner at også utgifter til «audiovisuelt utstyr» og «anna utstyr, fritid og hage» utgjer kvar om lag 18 prosent av hushalda sine utgifter til kultur og fritid. Etter ein nedgang i dei årlege utgiftene til «feriereiser, pakketurar» frå treårsperioden 2001–2003 til 2002–2004, syner tala frå siste forbruksundersøking at utgiftene i denne gruppa har auka noko. I kategorien «aviser, bøker og skrivemateriell» utgjer utgiftene til undergruppa «aviser og tidsskrifter» den største enkeltposten med 3 035 kroner i gjennomsnitt per år per hushald.

I kategorien «tenester, kultur og fritid» finn vi utgifter til undergruppene «sports- og fritidstenester», «kulturelle tenester, underhaldning» og «spel og lotteri». Som nemnt ovanfor, er utgiftene i gruppa «tenester, kultur og fritid» 10 605 kroner i gjennomsnitt per år for norske hushald. «Kulturelle tenester» utgjer om lag 45 prosent eller 4 825 kroner i gjennomsnitt per hushald innan kategorien «tenester, kultur og fritid», medan «spel og lotteri» og «sports- og fritidstenester» utgjer høvesvis 29 og 25 prosent.

Figur 2.2 syner tal på eit endå lågare nivå i gruppa «kulturelle tenester, underhaldning». Over halvparten av utgiftene til hushalda i denne gruppa går til undergruppa «fjernsynsavgift og leige av utstyr» med 2 604 kroner i snitt per år, 23 prosent går til «kino, teater og konsertar», 14 prosent til «andre tenester» og 9 prosent til «museum, zoologisk hage». Dei årlege utgiftene til «kulturelle tenester, underhaldning» har auka med 307 kroner frå førre periode (2002–2004), av dette 244 kroner i gruppa «fjernsynsavgift og leige av utstyr». Noko av auken i forbruk kan forklarast i prisstiging eller auke i utgiftene. Sjå òg vedleggstabell 2.1.

Nasjonalrekneskap

Nasjonalrekneskapen viser utviklinga i norsk økonomi. Utviklinga blir målt ved brutto-nasjonal-produktet og andre hovudstorleikar. Rekneskapen inneheld også mange tal for ulike delar av samfunnsøkonomien, blant anna om næringar, hushald, arbeidsmarknad og utanrikshandel. Nasjonalrekneskapen byggjer på tal frå dei fleste av SSB sine økonomiske statistikkar. Det finst tal frå nasjonalrekneskapen heilt tilbake til 1865. Nasjonalrekneskapen er viktig for utforminga av den økonomiske politikken.

Kjelde: Nasjonalrekneskapen, SSB (temasida).

Nasjonalrekneskapen – Konsum i hushald til ulike kulturgode og fritidstenester

Dei norske hushalda brukte 99 milliardar kroner i 2005 til ulike typar kulturgode og fritidstenester. Hovudgruppa «kulturgode og fritidstenester» omfattar fire grupper:

- foto- og IT-utstyr
- varig fritidsutstyr
- bøker, fritidsartiklar
- fritidstenester

Tala er henta frå nasjonalrekneskapen og blir gitt i gjeldande prisar. Sjølv om tala er førebelse, syner dei ein auke på 3,9 milliardar kroner eller 4,1 prosent frå 2004. Denne auken er litt svakare enn auken frå 2003 til 2004. Gruppa «fritidstenester» utgjer størstedelen av hovudgruppa «kulturgode og fritidstenester» med 42 prosent, og denne gruppa står også for størstedelen, 48 prosent, av den totale auken på 3,9 milliardar kroner. Gruppa «bøker, fritidsartiklar» utgjer om lag 30 prosent av konsumet av kulturgode. Førebelse tal frå nasjonalrekneskapen syner at veksten i hushalda sine disponible inntekter var på 7,9 prosent i 2005 (Nasjonalrekneskapen, institusjonelt sektorrekneskap).

Figur 2.3. Konsum i hushald, etter type kulturgode. 2005. Gjeldande prisar. 2005. Prosent

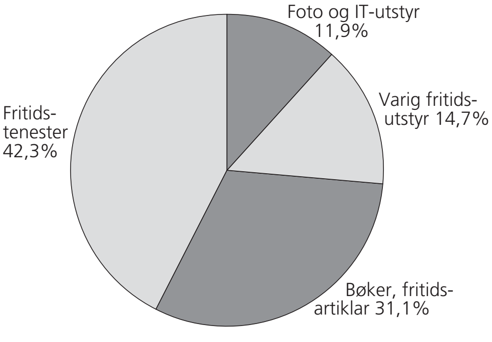

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Går vi ti år attende i tid, med det atterhald at tala viser gjeldande prisar, syner konsumet i hushald til kultur- og fritidstenester nesten ei fordobling, frå 51 milliardar i 1995 til 99 milliardar i 2005. I denne tiårsperioden ser det ut til at det er gruppa «foto- og IT-utstyr» som har hatt den største prosentvise auken med 159 prosent. Gruppa «fritidstenester» viser størst auke i kronebeløp, nærare 22 milliardar eller ein auke på 108 prosent, mens forbruket av «varig fritidsutstyr» auka med 84 prosent.

Figur 2.4. Konsum i hushald, hovudgrupper, gjeldande prisar. 1995-2005. Milliardar kroner

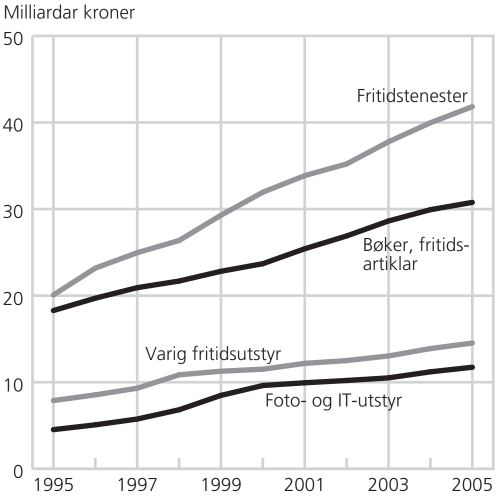

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Hovudtala til og med 2005 er henta frå den kvartalsvise nasjonalrekneskapen, men SSB har også reviderte tal frå den endelege nasjonalrekneskapen. I denne statistikken blir tala presenterte med mange fleire detaljar, men tala ligg føre berre til og med 2003.

Den største gruppa, «fritidstenester», utgjer

- reparasjon av fritidsvarer
- veterinærtenester og andre tenester som gjeld for kjæledyr
- kino, teater, idrettsarrangement, kulturell tenesteyting med vidare
- kringkastingstenester
- lotteri- og totalisatorspel
- pakketurar

Den største undergruppa når det gjeld «fritidstenester»i 2003, er utgifter til «kino, teater, idrettsarrangement, kulturell tenesteyting med vidare» med 32 prosent eller 12 milliardar kroner. Undergruppa «lotteri- og totalisatorspel» følgjer tett etter med 29 prosent eller 11 milliardar kroner. Frå 2002 til 2003 steig utgiftene til «lotteri- og totalisatorspel» med 13 prosent, mens utgiftene til «kino, teater, idrettsarrangement» steig om lag 9 prosent. Undergruppa «pakketurar», som utgjer om lag ein fjerdedel av konsumet i gruppa «fritidstenester», har gått ned med nærare 4 prosent frå 2002 til 2003. Konsumet av «kringkastingstenester» har auka med litt over 12 prosent.

Dersom vi ser på dei reviderte tala i litt lengre perspektiv, den siste tiårsperioden frå 1993 til 2003, vil vi sjå at hushaldsutgiftene til «fritidstenester» har meir enn fordobla seg frå 17 milliardar kroner til 38 milliardar kroner. Konsumet i gruppene «kino, teater, idrettsarrangement, kulturell tenesteyting med vidare» og «lotteri- og totalisatorspel» har auka med høvesvis om lag 154 og 153 prosent. «Pakketurar» har hatt ein litt svakare vekst, men er likevel fordobla i tiårsperioden.

Figur 2.5. Konsum i hushald, gruppa fritidstenester, gjeldande prisar. 1993-2003. Milliardar kroner

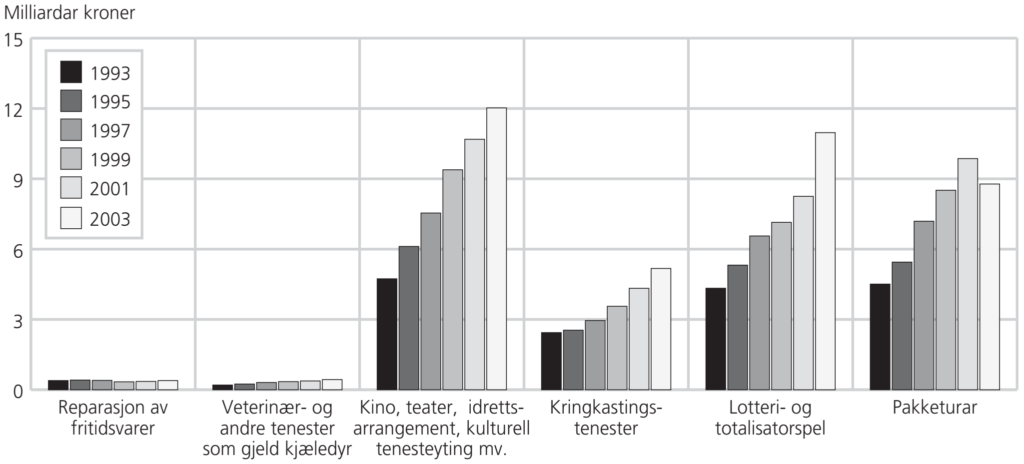

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Referanse

Nasjonalrekneskapen, institusjonelt sektorrekneskap

Meir informasjon om forbruksundersøkingane og Nasjonalrekneskapen, sjå:

Temaside: Forbruket i hushalda: www.ssb.no/forbruk/

Temaside: Nasjonalrekneskap: www.ssb.no/regnskap/

Vedleggstabellar

Tabell 2.1. Utgift per hushald per år, etter vare- og tenestegruppe. 2001–2003, 2002–2004 og 2003–2005. Kroner og prosent

Vare- og tenestegruppe 09		2001-2003		2002-2004		2003-2005	
		Utgift. Kr (2003-prisar)	Del av total Forbruks-utgift. Prosent	Utgift. Kr (2004-prisar)	Del av total Forbruks-utgift. Prosent	Utgift. Kr (2005-prisar)	Del av total Forbruks-utgift. Prosent
Kultur og fritid i alt		**38 365**	**12,6**	**38 085**	**12,4**	**39 879**	**12,3**
091	Audiovisuelt utstyr	6 308	2,1	6 696	2,2	7 312	2,3
	Utstyr for mottaking, opptak og reproduksjon av lyd og bilete	2 728	0,9	2 826	0,9	3 027	0,9
	Fotoutstyr, kikkertar mv.	573	0,2	567	0,2	749	0,2
	IT-utstyr	1 685	0,6	1 847	0,6	2 118	0,7
	Film, CD, kassettar o.l.	1 246	0,4	1 365	0,4	1 333	0,4
	Rep. audiovisuelt, foto IT-utstyr	76	0,0	91	0,0	85	0,0
092	Andre varer, kultur og fritid	2 978	1,0	2 494	0,8	2 375	0,7
	Større gjenstandar for utandørs rekreasjon	2 294	0,8	1 885	0,6	1 810	0,6
	Musikkinstrument, større gjenstandar for innandørs rekreasjon	311	0,1	346	0,1	295	0,1
	Reparasjon av større gjenstander, kultur og fritid	373	0,1	263	0,1	269	0,1
093	Anna utstyr, fritid og hage	6 543	2,1	6 895	2,2	7 140	2,2
	Spel, leiker og hobby	1 589	0,5	1 599	0,5	1 688	0,5
	Utstyr til sport, camping	1 672	0,5	1 662	0,5	1 559	0,5
	Blomstrar og hage	2 202	0,7	2 297	0,7	2 443	0,8
	Kjæledyr	1 080	0,4	1 337	0,4	1 450	0,4
094	Tenester, kultur og fritid	9 710	3,2	9 836	3,2	10 605	3,3
	Sport- og fritidstenester	2 386	0,8	2 383	0,8	2 703	0,8
	Kulturelle tenester, underhaldning	4 343	1,4	4 524	1,5	4 825	1,5
	Av dette						
	Kino, teater og konsertar	954	0,3	993	0,3	1 106	0,3
	Museum, zoologisk hage	331	0,1	384	0,1	421	0,1
	Fjernsynsavgift, og leige av utstyr	2 274	0,7	2 360	0,8	2 604	0,8
	Andre tenester	784	0,3	788	0,3	694	0,2
	Spel og lotteri	2 981	1,0	2 930	1,0	3 077	1,0
095	Aviser, bøker og skrivemateriell	5 775	1,9	5 889	1,9	5 839	1,8
	Bøker	2 076	0,7	2 181	0,7	2 155	0,7
	Aviser og tidsskrifter	3 129	1,0	3 104	1,0	3 035	0,9
	Diverse trykksaker	279	0,1	295	0,1	305	0,1
	Papirvarer	290	0,1	309	0,1	344	0,1
096	Feriereiser, pakketurar	7 051	2,3	6 275	2,0	6 609	2,0

Kjelde: Forbruksundersøkingane, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2. Konsum i hushald, gjeldande prisar. 1992–2005. Millionar kr

Type kulturgode	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
I alt	**40 065**	**42 983**	**45 997**	**50 764**	**56 494**	**60 935**	**65 723**
Foto- og IT-utstyr	2 974	3 374	3 754	4 524	5 076	5 746	6 816
Fotoutstyr, kikkertar mv.	389	434	465	514	584	672	675
EDB-utstyr, kalkulatorar mv.	1 045	1 238	1 417	2 019	2 412	2 744	3 550
Grammofonplater, lydband og film mv.	1 540	1 702	1 872	1 991	2 080	2 330	2 591
Varig fritidsutstyr	6 828	7 212	7 047	7 881	8 541	9 308	10 855
Utstyr for attgjeving av lyd og bilete	5 042	5 258	4 937	5 516	5 788	6 017	6 988
Musikkinstrument, båtar og anna varig utstyr for fritidsaktivitetar	1 786	1 954	2 110	2 365	2 753	3 291	3 867
Bøker, fritidsartiklar	14 683	15 791	16 876	18 279	19 703	20 921	21 685
Leiketøy og hobbyartiklar	1 837	1 787	1 848	2 105	2 395	2 633	2 692
Sports- og campingutstyr mv.	1 552	1 813	1 960	2 044	2 081	2 160	2 288
Blomstrar, prydbusker og kjæledyr	3 734	4 006	4 321	4 806	5 308	5 757	6 023
Bøker	2 033	2 229	2 404	2 651	2 900	3 108	3 237
Aviser, vekeblad og tidsskrift mv.	4 891	5 293	5 679	6 016	6 331	6 530	6 620
Skrivemateriell	636	663	664	657	688	733	825
Fritidstenester	15 580	16 606	18 320	20 080	23 174	24 960	26 367
Reparasjon av fritidsvarer	365	393	390	414	426	400	400
Veterinær- og andre tenester som gjeld kjæledyr	194	202	209	245	275	311	334
Kino, teater, idrettsarr., kulturell tenesteyting mv.	4 263	4 734	5 385	6 115	6 864	7 541	8 121
Kringkastingstenester	2 258	2 438	2 502	2 541	2 731	2 954	3 200
Lotteri- og totalisatorspel	4 156	4 331	4 992	5 318	6 491	6 562	7 090
Pakketurar	4 344	4 508	4 842	5 447	6 387	7 192	7 222

Type kulturgode	1999	2000	2001	2002	2003[1]	2004[1]	2005
I alt	**71 846**	**76 761**	**81 389**	**84 803**	**89 930**	**94 982**	**98 843**
Foto- og IT-utstyr	8 478	9 620	9 934	10 200	10 501	11 200	11729
Fotoutstyr, kikkertar mv.	670	765	790	808	838	..	..
EDB-utstyr, kalkulatorar mv.	4 660	5 546	5 722	5 855	6 073	..	..
Grammofonplater, lydband og film mv.	3 148	3 309	3 422	3 537	3 590	..	..
Varig fritidsutstyr	11 269	11 503	12 176	12 498	13 033	13887	14521
Utstyr for attgjeving av lyd og bilete	7 227	7 375	7 792	7 900	8 119	..	..
Musikkinstrument, båtar og anna varig utstyr for fritidsaktivitetar	4 042	4 128	4 384	4 598	4 914	..	..
Bøker, fritidsartiklar	22 812	23 690	25 415	26 893	28 624	29 927	30 771
Leiketøy og hobbyartiklar	2 782	3 081	3 161	3 276	3 445	..	..
Sports- og campingutstyr mv.	2 404	2 667	2 736	2 844	2 985	..	..
Blomstrar, prydbusker og kjæledyr	6 265	6 147	6 918	7 690	8 454	..	..
Bøker	3 411	3 372	3 458	3 595	3 775	..	..
Aviser, vekeblad og tidsskrift mv.	7 040	7 472	8 166	8 474	8 900	..	..
Skrivemateriell	910	951	976	1 014	1 065	..	..
Fritidstenester	29 287	31 948	33 864	35 212	37 772	39 968	41 822
Reparasjon av fritidsvarer	339	356	356	381	392	..	..
Veterinær- og andre tenester som gjeld kjæledyr	346	343	377	402	434	..	..
Kino, teater, idrettsarr., kulturell tenesteyting mv.	9 385	10 053	10 688	11 001	12 023	..	..
Kringkastingstenester	3 561	4 095	4 327	4 608	5 175	..	..
Lotteri- og totalisatorspel	7 143	7 547	8 253	9 693	10 970	..	..
Pakketurar	8 513	9 554	9 863	9 127	8 778	..	..

[1] Korrigerte tal.

Kjelde: Nasjonalrekneskapen, Statistisk sentralbyrå.

Stein Ove Pettersen og Liv Taule

3. Nærings- og sysselsetjingsstatistikk

1. januar 2005 var det 15 000 føretak blant kulturnæringane, ein liten nedgang i forhold til dei to siste åra. Det er flest føretak innan «sjølvstendig kunstnarisk verksemd» og flest tilsette i «annan underhaldningsverksemd».

Første del av dette kapitlet gjeld tal for kulturnæringane baserte på statistikk frå Statistisk sentralbyrås Bedrifts- og føretaksregister (BOF). I andre halvdel vil vi presentere statistikk frå den registerbaserte sysselsetjingsstatistikken.

Kulturnæringane er definerte som:

- Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspela opptak (næring 22).
- Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport (næring 92).

Næringsinndelinga baserer seg på Standard for næringsgruppering.

Bedrifts- og føretaksregister

Bedrifts- og føretaksregisteret opererer med to ulike typar statistikkar.

Bestandstala:
Talet på føretak per 1. januar det gjeldande året. Desse tala er meir aktuelle enn årgangspopulasjonen, men inneheld ikkje så mykje detaljert informasjon.

Årgangspopulasjon:
Talet på føretak som har hatt aktivitet i løpet av det gjeldande året. Tala er detaljerte, men kjem først nokre år etter det gjeldande året.

Næringsgruppering – standard klassifikasjonar

Gjeldande Standard for næringsgruppering (SN2002) i Statistisk sentralbyrå byggjer på EUs standard NACE Rev. 1. (Nomenclature générale des Activités economiques dans les Communautès Européenes). Hovudformålet med standarden er å gi reglar og retningslinjer for næringsklassifisering og eintydige definisjonar av dei statistiske einingane. Standarden er først og fremst ein statistisk standard. Han dannar grunnlag for koding av einingar etter viktigaste aktivitet i Statistisk sentralbyrås bedrifts- og føretaksregister og for einingar i Einingsregisteret. Han er ein av dei viktigaste standardane i økonomisk statistikk og gjer det mogeleg å samanlikne og analysere statistiske opplysningar både nasjonalt/internasjonalt og over tid. Næringsgruppering blir også brukt i administrative rutinar.
Sifferkoden for SN2002 er på fem siffer. Standarden har ei hierarkisk inndeling på seks nivå.

Bestandstala er dei mest oppdaterte tala og gir indikasjonar på kor store kulturnæringane i landet er. Bestandstala viser ein nedgang i talet på føretak per 1. januar 2005.

- 5 prosent av alle føretaka i Noreg høyrer til kulturnæringane.
- 15 000 føretak – 3 500 innanfor næring 22 og 11 500 innanfor næring 92.
- Det er ein nedgang på 800 føretak i løpet av det siste året, og 1 600 færre føretak i forhold til 1. januar 2003.

For næring 22 har det vore ein liten nedgang for alle dei siste fire åra, mens næring 92 hadde ein kraftig auke på 37 prosent frå 2002 til 2003 som gjer at kulturnæringane sett under eitt framleis er større i 2005 enn dei var i 2002.

Figur 3.1. Talet på føretak i kulturnæringane. 2002–2005

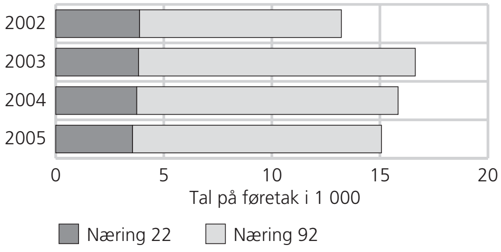

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Kulturnæringane er som nemnt ein liten del av den totale føretaksstrukturen i Noreg. Årgangspopulasjonen viser at i 2003 var 3 prosent av alle føretaka kulturnæringar. Dei stod for 2 prosent av den totale omsetninga, og 4 prosent av den totale sysselsetjinga (Statistikkbanken, ssb.no).

Årgangspopulasjonen viser ein stadig nedgang for kulturnæringane i 2003, både når det gjeld talet på føretak og sysselsetjing og omsetning. For næring 22 var det 16 prosent færre føretak i 2003 enn i 2002, og for næring 92 var reduksjonen på 22 prosent. Nedgangen i talet på sysselsette og omsetning har ikkje vore like stor. Denne nedgangen går også fram av totaltala for alle næringane, sjølv om reduksjonane ikkje er like markante.

Næring 22: Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspela opptak

Næring 22 er delt inn i tre underkategoriar på tresiffernivå – «forlagsverksemd», «grafisk produksjon og tenester i tilknyting til grafisk produksjon» og «reproduksjon av opptak som er spela inn». «Forlagsverksemd» er den største av desse næringane sett i forhold til sysselsetjing og omsetning, med rundt 70 prosent av totalen innanfor næring 22. Men «forlagsverksemd» står *berre* for 43 prosent av føretaka innanfor næring 22. Den største næringa når det gjeld talet på føretak, er «grafisk produksjon» med 54 prosent av føretaka innan næring 22. «Reproduksjon av opptak» er den klart minste underkategorien, med 3 prosent av føretaka og 1 prosent av sysselsetjinga og omsetninga. Vedleggstabellane 3.3, 3.4 og 3.5 gir nærare detaljar.

Tabell 3.1. Føretak, omsetning og sysselsetjing. Næring 22. 3-sifra næringskode. 2000-2003

	Føretak i alt	Syssel-setjing	Omsetning. 1 000 kroner
22.1 Forlagsverksemd	1 484	21 514	24 670 108
22.2 Grafisk produksjon og tenester i tilknytning til grafisk produksjon	1 859	9 126	10 750 720
22.3 Repreoduksjon av opptak som er spela inn	99	177	184 925

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Næring 92: Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport

Næring 92 består av fem underkategoriar. 40 prosent av føretaka kjem i underkategorien «annan underhaldningsverksemd», 25 prosent av sysselsetjinga høyrer til i «sport og idrett», og 42 prosent av omsetninga i næring 92 kjem frå «anna underhaldningsverksemd». Vedleggstabellane 3.6, 3.7 og 3.8 gir òg nærare detaljar.

Tabell 3.2. Føretak, omsetning og sysselsetjing. Næring 92, tresifra næringskode. 2003

	Føretak i alt	Sysselsetjing[1]	Omsetning[2]. 1 000 kr
92.1 Film og video	1 321	3 181	3 061 420
92.2 Radio og fjernsyn	288	5 354	6 503 087
92.3 Anna underhaldningsverksemd	2 892	6 671	3 052 390
92.4 Nyheitsbyrå	689	836	813 612
92.5 Drift av bibliotek, arkiv, museum og andre kulturetablissement	269	2 043	1 060 477
92.6 Sport og idrett	1 398	6 760	3 818 189
92.7 Anna fritidsverksemd	456	2 443	13 325 729

[1] Gjennomsnittleg tal personar over året.
[2] Ikkje medrekna meirverdiavgift.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Registerbasert sysselsetjingsstatistikk

I det følgjande skal vi sjå på utviklinga i sysselsetjinga for dei to hovudnæringane som vi definerer inn under kulturnæringane, kategorien næring 22 «forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av opptak som er spela inn» og næring 92 «fritidsverksemd, kulturell tenestyting og sport». Vi skal sjå på næringane kvar for seg på tosiffernivå, men skal òg gå litt djupare ned i næringshierarkiet, på tresiffernivå. Til slutt gir vi ei oversikt over kjønnsfordelinga i næringane. Skal ein gi tal på meir detaljert nivå, blir tala usikre. I den registerbaserte sysselsetjingsstatistikken er eininga person, i statistikken frå BOF er eininga bedrift eller føretak.

Registerbasert sysselsetjingsstatistikk

Næring er koda etter Standard for næringsgruppering (SN2002).
Yrke er koda etter Standard for yrkesklassifisering (NOS C521).
Fordeling på kommune følgjer kommuneliste per 1.1. i produksjonsåret for statistikken.
Formålet med statistikken er å beskrive sysselsetjinga og næringsfordelinga på detaljert regionalt nivå. Den registerbaserte sysselsetjingsstatistikken omfattar busette personar mellom 16–74 år. Sysselsette er definert som personar som har utført arbeid på minst ein time i referanseveka, eller som var mellombels fråverande frå slikt arbeid. Sysselsette omfattar både lønnstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald. Data for den registerbaserte sysselsetjingsstatistikken er basert på fleire ulike register.

Meir opplysningar: http://www.ssb.no/regsys/om.html

Næring 22: Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspelte opptak

På landsbasis auka den totale sysselsetjinga med 1,1 prosent frå 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005. I næring 22 gjekk sysselsetjinga ned med 6,3 prosent, mens i næring 92 steig sysselsetjinga med 3,6 prosent i same tidsrom. Per 4. kvartal 2005 var det 27 100 sysselsette i næring 22, og i næring 92 var det 39 000. Alle dei tre undergruppene i næring 22 har hatt nedgang i sysselsetjingstala. Næring 22.1 «forlagsverksemd», som er den største næringa, sysselset 18 100 i 2005. I denne næringa har òg nedgangen vore størst med om lag 10 prosent. «Reproduksjon av opptak som er spela inn» utgjer ein liten del av dei sysselsette, og her har nedgangen vore på 15 prosent. Dei siste fire åra er denne næringa om lag halvert. Totalt har næring 22 mista nærare 4 000 sysselsette eller om lag 12 prosent dei siste fire åra.

Figur 3.2. Sysselsette 16–74 år. Næring 22. 2002–2005

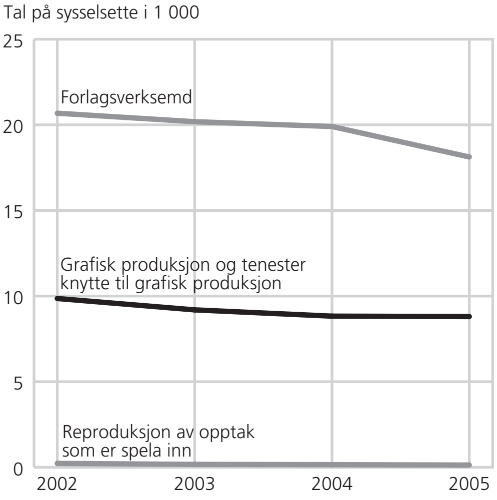

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Næring 22 har flest sysselsette i Oslo i 2005, nærare 40 prosent, eller 10 625 som er registrerte med Oslo som bustadfylke. 77 prosent av desse er sysselsette i forlagsverksemd. Dei fleste fylka har størsteparten av dei sysselsette i «forlagsverksemd» med unntak av Akershus, Oppland og Vestfold, som har størst del i «grafisk produksjon og tenester knytte til grafisk produksjon». Vedleggstabell 3.9 gir nærare detaljar.

Næring 22 og kjønn

Som oppgitt over, er det 27 100 sysselsette i denne næringa i 2005. 40,4 prosent av desse er kvinner. I 2000 var 38,5 prosent kvinner. Størst kvinnedel er det i «forlagsverksemd». Den var 46,3 prosent i 2005, ein auke med 2,7 prosentpoeng frå 2000. Figuren viser nedgangen i sysselsetjinga, men også at nedgangen blant kvinnelege sysselsette ikkje er like høg som for menn. Dei to andre hovudgruppene har hatt nedgang i delen kvinner sidan 2000, «reproduksjon av opptak som er spela inn», har hatt nærare 7 prosent nedgang.

Figur 3.3. Sysselsette 16–74 år. Næring 22, etter kjønn. 2000–2005

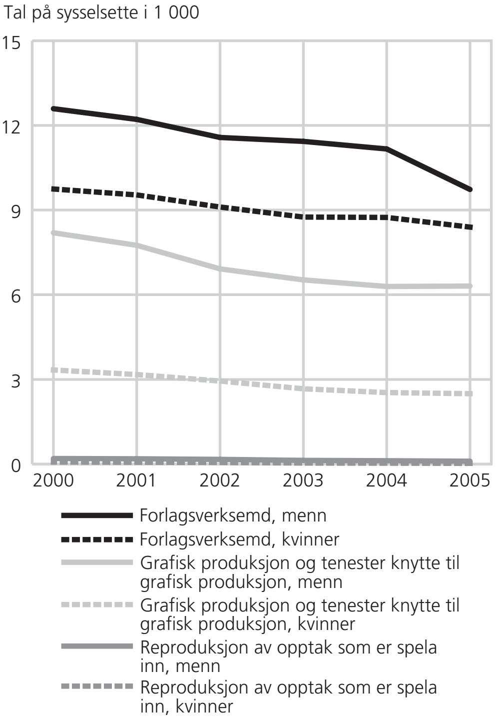

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Næring 92: Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport

Som nemnt tidlegare, auka den totale sysselsetjinga med 1,1 prosent frå 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005, medan auken i næring 92 steig med 3,6 prosent i same tidsrom. 39 000 var sysselsette i næring 92 per 4. kvartal 2005. Størst prosentvis auke siste året finn vi i undergruppa «nyheitsbyrå» med 12 prosent. Størst auke i talet på tilsette har undergruppa «anna underhaldningsverksemd» med 897 tilsette. Flest tilsette finn vi òg i denne gruppa med 10 167 tilsette, eller 26 prosent. I næringa «sport og idrett» var det 9 095 tilsette per 4. kvartal 2005.

To av dei sju undergruppene på tresiffernivå hadde ein nedgang i talet på sysselsette siste året. Sidan 2000 har talet på sysselsette i næring 92 auka med 17 prosent eller 5 700 personar.

Òg i næring 92 finn vi flest sysselsette i Oslo, 35 prosent eller 13 610. Av dei personane som arbeider i Oslo, er flest tilsette i «anna underhaldningsverksemd» med 4 248. Vedleggstabell 3.10 gir nærare detaljar.

Næring 92 og kjønn

47 prosent er kvinner av alle dei 38 898 tilsette i denne næringa per 4. kvartal 2005. Frå 4. kvartal 2000 har delen kvinner gått ned med 2 prosentpoeng, frå 49 til 47 prosent. Den einaste undergruppa der delen kvinner har auka i denne perioden, var i «radio og fjernsyn», auken var litt under 1 prosent. I undergruppa «drift av bibliotek, arkiv museum og andre kulturetablissement» var kvinnedelen størst med nærare 67 prosent, og 27 prosent av alle kvinnene i næring 92 var tilsette i denne gruppa.

Figur 3.4. Sysselsette 16–74 år. Næring 92. 2000–2005

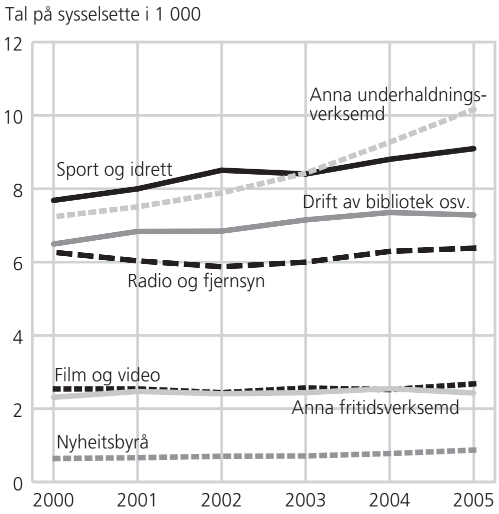

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Referanse
Statistikkbanken, ssb.no

For nærare studier, sjå:

Temaside: Bedrift og føretak
http://www.ssb.no/naeringsliv/

Temaside: Arbeid http://www.ssb.no/arbeid/

Figur 3.5. Sysselsette 16–74 år. Næring 92, etter kjønn. 2000–2005

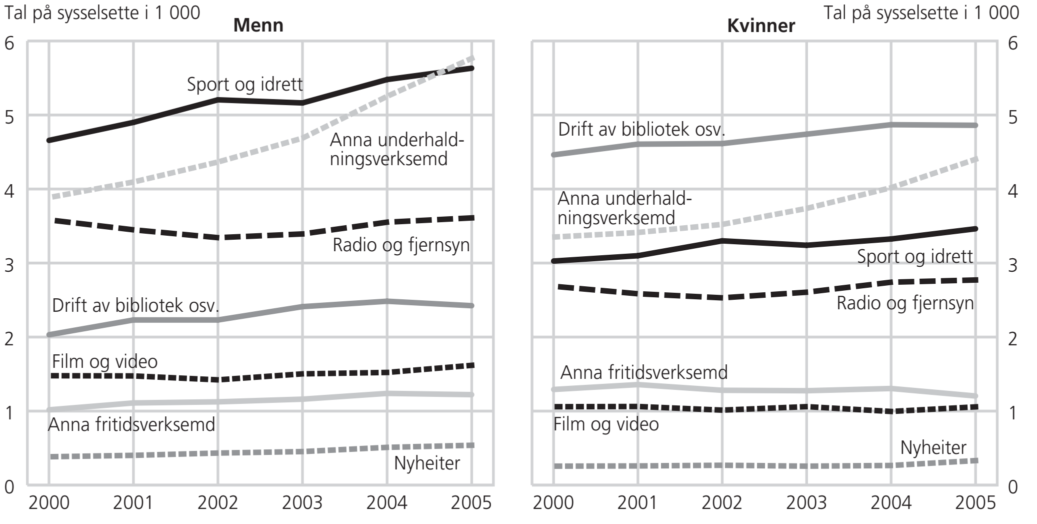

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabellar

Tabell 3.3. Føretak, omsetning og sysselsetjing, unnateke offentleg forvaltning. Næring 22. 3-sifra næringskode og fylke. 2000–2003

	Føretak i alt	Syssel-setjing[1]	Omsetning[2] . 1 000 kr
2000	4 226	36 611	35 369 615
2001	4 296	35 486	37 383 869
2002	4 074	32 760	36 850 924
2003	3 442	30 817	35 605 753
3-sifra næringskode			
22.1Forlagsverksemd	1 484	21 514	24 670 108
22.2Grafisk produksjon og tenester i tilknytning til grafiskproduksjon	1 859	9 126	10 750 720
22.3Repreoduksjon av opptak som er spela inn	99	177	184 925
Østfold	167	1 419	1 109 949
Akershus	389	2 420	2 633 340
Oslo	1 103	13 130	19 226 162
Hedmark	99	782	741 329
Oppland	91	737	670 207
Buskerud	147	742	785 031
Vestfold	152	749	988 477
Telemark	100	706	640 996
Aust-Agder	58	276	284 692
Vest-Agder	86	569	539 752
Rogaland	195	2 665	2 014 461
Hordaland	280	2 234	1 952 364
Sogn og Fjordane	31	346	274 811
Møre og Romsdal	143	656	663 090
Sør-Trøndelag	164	1 287	1 475 812
Nord-Trøndelag	49	447	310 246
Nordland	83	709	630 217
Troms Romsa	62	523	492 997
Finnmark Finnmárku	42	416	168 396
Svalbard	1	4	3 424

[1] Gjennomsnittleg tal personar over året.
[2] Ikkje medrekna meirverdiavgift.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.4. Føretaksdemografi. Næring 22. 2002–2005. Bestandstal per 1. januar

	Føretak per 1. jan. 2002	Føretak per 1. jan. 2003	Føretak per 1. jan. 2004	Føretak per 1. jan. 2005
22 Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspela opptak	**3 877**	**3 832**	**3 746**	**3 549**
Utgjeving av bøker	469	466	484	490
Utgjeving av aviser	270	274	287	282
Utgjeving av blad og tidsskrift	287	301	325	328
Utgjeving av lydopptak	224	275	241	283
Forlagsverksemd elles	329	336	339	311
Trykking av aviser	57	59	58	56
Trykking elles	1 057	1 027	990	900
Bokbinding	55	49	48	44
Ferdiggjering før trykking	157	143	121	99
Annan grafisk produksjon	849	791	747	661
Reproduksjon av lydopptak	44	44	43	35
Reproduksjon av videoopptak	38	31	30	35
Reproduksjon av data og program på edb-media	41	36	33	25

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.5. Føretaksdemografi. Nyregistreringar, nyetableringar, opphøyr og nedleggingar, næring 22. 2002–2005

	2002					2003				
	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak
22 Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspela opptak ..	**3 877**	**281**	**260**	**454**	**425**	**3 832**	**300**	**276**	**527**	**493**
Utgjeving av bøker	469	37	36	60	58	466	57	54	74	72
Utgjeving av aviser	270	12	10	9	9	274	16	15	9	7
Utgjeving av blad og tidsskrift	287	16	14	22	18	301	28	26	25	23
Utgjeving av lydopptak	224	44	42	26	25	275	38	37	52	49
Forlagsverksemd elles	329	38	34	51	49	336	35	34	64	62
Trykking av aviser ..	57	3	3	2	2	59	4	4	6	6
Trykking elles	1 057	45	37	104	92	1 027	47	38	113	100
Bokbinding	55	3	1	10	7	49	6	6	7	6
Ferdiggjering før trykking	157	2	2	21	20	143	6	5	26	26
Annan grafisk produksjon	849	80	80	128	124	791	55	51	132	125
Reproduksjon av lydopptak	44			5	5	44	4	4	6	5
Reproduksjon av videoopptak	38	1	1	9	9	31	3	2	7	6
Reproduksjon av data og program på edb-media	41	–	–	7	7	36	1	–	6	6

	2004					2005		
	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak
22 Forlagsverksemd, grafisk produksjon og reproduksjon av innspela opptak ...	**3 746**	**325**	**304**	**526**	**486**	**3 549**	**304**	**286**
Utgjeving av bøker	484	70	69	75	70	490	80	75
Utgjeving av aviser	287	13	10	22	18	282	11	11
Utgjeving av blad og tidsskrift	325	44	40	35	29	328	42	41
Utgjeving av lydopptak	241	62	61	53	52	283	59	57
Forlagsverksemd elles	339	36	34	37	36	311	16	15
Trykking av aviser	58	4	4	6	6	56	2	2
Trykking elles	990	44	35	128	114	900	39	35
Bokbinding	48	3	3	5	5	44		
Ferdiggjering før trykking	121	4	4	21	20	99	4	4
Annan grafisk produksjon	747	40	39	126	119	661	45	41
Reproduksjon av lydopptak	43			10	10	35	2	2
Reproduksjon av videoopptak	30	4	4	3	3	35	4	3
Reproduksjon av data og program på edb-media	33	1	1	5	4	25	–	–

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.6. Føretak, omsetning og sysselsetjing, unnateke offentleg forvaltning. Næring 92. 3-sifra næringskode og fylke. 2000–2003

	Føretak i alt	Syssel-setjing[1]	Omsetning[2]. 1 000 kr
2000	5 713	26 893	30 468 030
2001	10 019	31 443	32 472 425
2002	9 406	28 878	31 723 073
2003	7 313	27 288	31 634 904
3-sifra næringskode			
92.1 Film og video	1 321	3 181	3 061 420
92.2 Radio og fjernsyn	288	5 354	6 503 087
92.3 Annan underhaldningsverksemd	2 892	6 671	3 052 390
92.4 Nyheitsbyrå	689	836	813 612
92.5 Drift av bibliotek, arkiv, museum og andre kulturetablissement	269	2 043	1 060 477
92.6 Sport og idrett	1 398	6 760	3 818 189
92.7 Anna fritidsverksemd	456	2 443	13 325 729
Østfold	330	876	439 407
Akershus	733	1 820	1 236 237
Oslo	2 276	11 776	11 556 804
Hedmark	234	1 149	10 529 785
Oppland	248	887	662 559
Buskerud	361	1 050	640 812
Vestfold	261	803	419 953
Telemark	217	612	402 304
Aust-Agder	94	241	162 632
Vest-Agder	216	565	235 294
Rogaland	423	1 480	729 527
Hordaland	609	2 418	2 707 947
Sogn og Fjordane	115	270	124 226
Møre og Romsdal	233	620	288 500
Sør-Trøndelag	317	1 167	721 632
Nord-Trøndelag	129	296	145 080
Nordland	225	505	232 704
Troms Romsa	185	546	263 023
Finnmark Finnmárku	104	203	136 016
Svalbard	3	4	462

[1] Gjennomsnittleg tal personar over året.
[2] Ikkje medrekna meirverdiavgift.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.7. Føretaksdemografi, næring 92. 2002–2005. Bestandstal per 1. januar

	Føretak per 1. jan. 2002	Føretak per 1. jan. 2003	Føretak per 1. jan. 2004	Føretak per 1. jan. 2005
92 Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport	**9 339**	**12 805**	**12 096**	**11 522**
Film- og videoproduksjon	815	1 070	1 182	1 401
Distribusjon av film og video	28	27	23	20
Filmframvising	129	170	159	163
Radio og fjernsyn	300	298	304	297
Sjølvstendig kunstnarisk verksemd	4 291	6 663	5 349	4 627
Drift av etablissement i tilknytning til kunstnarisk verksemd	407	521	566	615
Drift av forlystingsetablissement	85	52	53	40
Underhaldningsverksemd elles	300	371	355	297
Nyheitsbyrå	433	636	745	904
Drift av bibliotek og arkiv	22	20	21	18
Drift av museum og vern av historiske stader og bygningar	259	270	294	272
Drift av botaniske og zoologiske hagar og naturreservat	16	20	17	18
Drift av idrettsanlegg	398	437	434	441
Sport og idrett elles	1 286	1 597	1 824	1 795
Lotteri og totalisatorspel	310	374	363	307
Fritidsverksemd elles	260	279	407	307

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.8. Føretaksdemografi. Nyregistreringar, nyetableringar, opphøyr og nedleggingar. Næring 92. 2002–2005

	2002					2003				
	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak
92 Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport	**9 339**	**3 201**	**3 154**	**736**	**696**	**12 805**	**3 292**	**3 251**	**3 013**	**2 969**
Film- og video-produksjon	815	222	217	160	155	1 070	247	241	226	220
Distribusjon av film og video	28	4	3	4	3	27	3	3	4	4
Filmframvising	129	4	4	8	3	170	3	3	12	9
Radio og fjernsyn .	300	31	29	38	35	298	23	23	35	35
Sjølvstendig kunstnarisk verksemd	4 291	2 226	2 208	200	192	6 663	2 067	2 051	1 979	1 971
Drift av etablissement i tilknytning til kunst-narisk verksemd ...	407	72	70	20	19	521	146	144	108	106
Drift av forlystings-etablissement	85	10	10	8	8	52	3	3	5	5
Underhaldningsverks-emd elles	300	64	63	21	20	371	81	79	75	74
Nyheitsbyrå	433	211	209	112	112	636	243	241	193	189
Drift av bibliotek og arkiv	22	–	–	–	–	20	3	3	–	–
Drift av museum og vern av historiske stader og bygningar	259	9	9	13	10	270	18	15	19	17
Drift av botaniske og zoologiske hagar og naturreservat	16	–	–	–	–	20	–	–	2	2
Drift av idrettsanlegg	398	35	32	17	17	437	26	24	49	43
Sport og idrett elles	1 286	138	133	74	71	1 597	247	241	194	187
Lotteri og totalisatorspel	310	72	66	24	16	374	29	29	47	43
Fritidsverksemd elles	260	103	101	37	35	279	153	151	65	64

Tabell 3.8 (framh.). **Føretaksdemografi. Nyregistreringar, nyetableringar, opphøyr og nedleggingar. Næring 92. 2002–2005**

	2004					2005		
	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak	Opp-høyrde føretak	Ned-lagde føretak	Føretak per 1. jan.	Nyregist-rerte føretak	Nyetab-lerte føretak
92 Fritidsverksemd, kulturell tenesteyting og sport	**12 096**	**3 748**	**3 672**	**3 109**	**3 009**	**11 522**	**4 205**	**4 119**
Film- og videoproduksjon	1 182	343	335	240	231	1 401	428	416
Distribusjon av film og video	23	2	1	5	4	20	5	5
Filmframvising	159	7	6	6	6	163	2	
Radio og fjernsyn	304	34	31	51	45	297	33	33
Sjølvstendig kunstnarisk verksemd	5 349	2 185	2 157	1 850	1 823	4 627	2 383	2 364
Drift av etablissement i tilknytning til kunstnarisk verksemd	566	252	251	147	146	615	356	350
Drift av forlystingsetablissement	53	6	4	10	9	40	6	6
Underhaldningsverksemd elles	355	60	60	95	92	297	52	50
Nyheitsbyrå	745	295	294	202	198	904	302	296
Drift av bibliotek og arkiv	21	1	1	3	2	18	4	4
Drift av museum og vern av historiske stader og bygningar	294	34	31	26	19	272	20	18
Drift av botaniske og zoologiske hagar og naturreservat	17	2	2	1	1	18	1	1
Drift av idrettsanlegg	434	43	34	42	33	441	31	24
Sport og idrett elles	1 824	328	322	281	263	1 795	387	372
Lotteri og totalisatorspel	363	30	23	59	52	307	22	18
Fritidsverksemd elles	407	126	120	91	85	307	173	162

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.9. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette[1] 16-74 år, etter arbeidsstadsfylke. Næring 22. Per 4. kvartal 2002–2005

	Sysselsette personar i alt	Forlags-verksemd	Grafisk produksjon og tenester knytte til grafisk produksjon	Reproduksjon av opptak som er spela inn
2002	30 763	20 679	9 857	227
2003	29 547	20 184	9 194	169
2004	28 883	19 903	8 827	153
2005	27 057	18124	8803	130
2005				
Østfold	1 378	690	681	7
Akershus	2 001	843	1141	17
Oslo	10 625	8153	2416	56
Hedmark	687	482	205	.
Oppland	727	358	369	.
Buskerud	727	432	292	3
Vestfold	835	384	450	1
Telemark	760	405	353	2
Aust-Agder	308	184	124	.
Vest-Agder	622	415	204	3
Rogaland	1 812	1012	782	18
Hordaland	2 094	1577	516	1
Sogn og Fjordane	365	313	52	.
Møre og Romsdal	698	468	216	14
Sør-Trøndelag	1 379	844	534	1
Nord-Trøndelag	430	350	79	1
Nordland	717	496	218	3
Troms	534	405	126	3
Finnmark Finnmárku	353	308	45	.
Uoppgitt og andre norske område	5	5	.	.

[1] Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.10. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette[1] 16-74 år, etter arbeidsstadsfylke. Næring 92. Per 4. kvartal 2000–2005

	Sysselsette personar i alt	Film og video	Radio og fjernsyn	Anna underhaldnings-verksemd	Nyheits-byrå	Drift av bibliotek, arkiv, museum og andre kultureta-blissement	Sport og idrett	Anna fritids-verksemd
2000	33 167	2 537	6 269	7 236	639	6 493	7 684	2 309
2001	34 044	2 537	6 034	7 508	661	6 837	7 999	2 468
2002	34 652	2 435	5 873	7 887	701	6 845	8 505	2 406
2003	35 687	2 563	5 999	8 425	709	7 152	8 403	2 436
2004	37 556	2 517	6 293	9 270	775	7 353	8 804	2 544
2005	38 898	2675	6381	10167	869	7285	9095	2426
2005								
Østfold	1 384	82	168	320	13	195	479	127
Akershus	2 674	243	121	694	43	392	986	195
Oslo	13 610	1236	3794	4248	601	1466	1861	404
Hedmark	1 573	79	24	202	12	305	464	487
Oppland	1 298	48	151	219	13	334	366	167
Buskerud	1 443	73	105	309	12	273	592	79
Vestfold	1 292	130	59	297	12	216	495	83
Telemark	1 001	51	75	225	9	198	357	86
Aust-Agder	449	30	27	93	9	140	85	65
Vest-Agder	1 124	77	112	256	13	293	350	23
Rogaland	2 270	102	181	637	19	540	674	117
Hordaland	3 479	170	570	1015	39	865	626	194
Sogn og Fjordane	520	26	62	111	1	133	152	35
Møre og Romsdal	1 016	51	120	213	6	238	333	55
Sør-Trøndelag	2 378	120	364	629	20	638	512	95
Nord-Trøndelag	543	39	20	114	4	177	149	40
Nordland	1 289	52	172	227	13	499	278	48
Troms Romsa	1 020	47	127	283	22	209	250	82
Finnmark Finnmárku	528	19	129	72	8	173	84	43
Uoppgitt og andre norske område	7	.	.	3	.	1	2	1

[1] Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Liv Taule

4. Norsk kulturfond – Statens kunstnarstipend – Fond for lyd og bilete

Norsk Kulturråd fordelte 264 millionar kroner frå Norsk kulturfond sine midlar til ulike kulturformål i 2005. Statens kunstnarstipend fordelte 140 millionar kroner og Fond for lyd og bilete delte ut 21 millionar kroner.

Dette kapitlet vil i hovudsak omhandle forvaltninga av Norsk kulturfond, Statens kunstnarstipend, Fond for lyd og bilete, samt nokre tal i samband med opphavsrett og vederlag.

Norsk kulturfond auka med 10 millionar kroner frå 2004 til 2005 til 264,2 millionar kroner. Dette er ein auke på om lag 4 prosent. Midlane frå Kulturfondet blir fordelte av Norsk kulturråd til ulike fagområde innan kultur, litteratur, tidsskrifter, musikk, biletkunst/kunsthandverk, kulturvern, barne- og ungdomskultur, rom for kunst og andre formål. Det ser ut som alle fagområda har fått del i auken, bortsett frå tildelinga til barne- og ungdomskultur, som fekk ein reduksjon på 3 prosent eller 300 000 kroner og tildelinga til tidsskrifter, som har vore stabil. Viss ein går fem år attende til 2001, vil ein sjå at Kulturfondet har auka med 17 prosent, nærare 39 millionar kroner.

Litteratur er det kunstområdet som fekk høgast del av løyvingane, 33 prosent. I 2005 blei det tildelt 86,3 millionar kroner til litteratur. Mens musikk fekk den største auken frå 2003 til 2004, fekk litteraturområdet den største auken med om lag 11 prosent eller 8 millionar kroner frå 2004 til 2005. Frå 2001 har løyvingane til litteratur auka med 21 prosent frå 71,3 til 86,3 millionar kroner. Musikk fekk 26 prosent av tildelingane i 2005 med 68 millionar kroner. Dette er ein auke på 7,5 prosent frå 2004. Løyvingane til musikk har stigi jamt dei siste åra, heile 36 prosent frå 2001, noko som

Norsk kulturråd
Norsk kulturråd har som hovudoppgåve å stimulere det profesjonelle kunstlivet, styrkje kulturvernet og gjere kunst- og kulturverdiar tilgjengelege for så mange som mogeleg. Kulturrådet som forvaltar **Norsk kulturfond,** er eit rådgjevande organ for staten i kulturspørsmål og tek initiativ til forsøks- og ugreiingsverksemd på kulturområdet der det trengst ein ekstra innsats.
Stortinget løyver kvart år ein sum til Norsk kulturfond, og det er Norsk kulturråd som fordeler midlane i Kulturfondet.
Kjelde: Norsk kulturråd, Årsmelding 2005.

Figur 4.1. Norsk Kulturfond. Løyvingar, etter område. 2001–2005. Millionar kroner

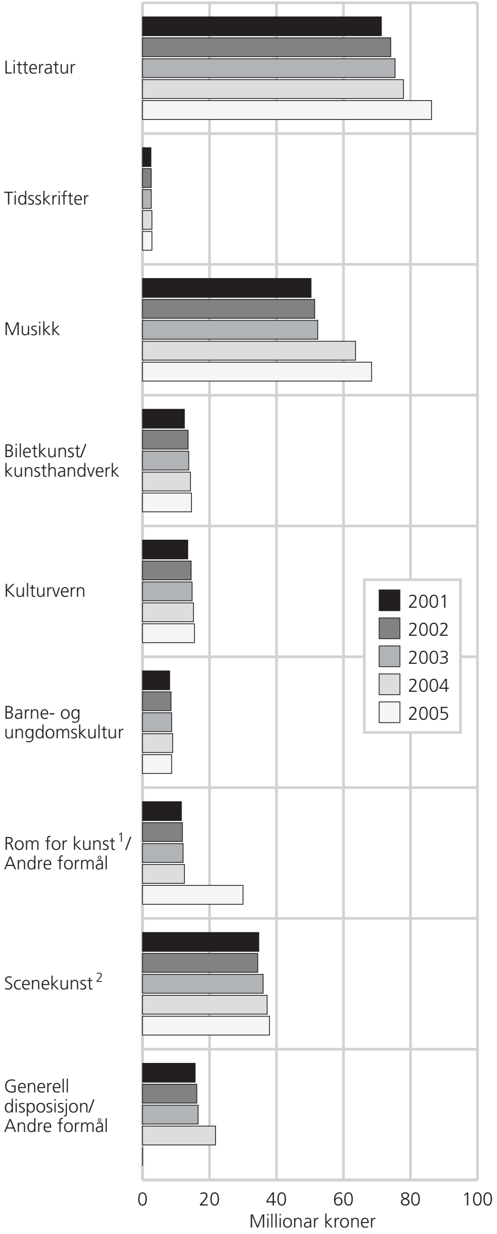

[1] I 2001 og 2002 var "Rom for kunst" brukt som eigen tildelingsgruppe.
[2] Til og med 2003 var tildelingane til "Scenekunst" delt i "Frie sceniske grupper" og "Scenekunst, andre tiltak".
Kjelde: Norsk kulturråd.

fortel at musikk stadig får større del av midlane til Norsk kulturfond.

Norsk kulturråd forvaltar også Innkjøpsordning for ny norsk skjønnlitteratur og Innkjøpsordning for biletkunst og kunsthandverk, som er ein del av midlane i Norsk kulturfond. Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur for vaksne dekte i 2005 innkjøp av i alt 197 titlar, dette er litt færre enn førre året, men 20 fleire enn i 2001, sjå tabell 4.1.

Tabell 4.1. Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur for vaksne. Innkjøpte titlar. 2001–2005

Område	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	**179**	**194**	**210**	**[1] 214**	**197**
Prosa	109	125	130	124	123
Lyrikk	49	52	63	67	53
Skodespel	9	7	7	13	21
Essays	12	10	10	10	-

[1] Retta sidan førre utgåve.
Kjelde: Norsk kulturråd.

Innkjøpsordninga for biletkunst og kunsthandverk hadde 14,6 millionar kroner til disposisjon i 2005. Halvparten av desse midlane blei sett av til «prosjektstøtte til utstillingar og andre eingongstiltak» og om lag 15 prosent til både «innkjøpsordninga for samtidskunst og kunsthandverk» og «kunst og ny teknologi». Frå 2001 har Innkjøpsordninga for biletkunst og kunsthandverk auka med 42 prosent. Den største auken er innanfor området «prosjektstøtte til utstillingar og andre eingongstiltak» med 1,5 millionar kroner i dette tidsrommet. Statens utstillingsstipend gir årleg 3,8 millionar kroner til biletkunst og kunsthandverk. Tabell 4.2 viser fleire detaljar.

Tabell 4.2. Innkjøpsordninga for biletkunst og kunsthandverk. Avsette midlar. 2001–2005. 1 000 kroner

	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	**10 269**	**13 598**	**13 843**	**14 300**	**14 571**
Innkjøpsordninga for samtidskunst og kunsthandverk	2 100	2 150	2 200	2 300	2 350
Prosjektstøtte til utstillingar o.a. eingongstiltak, i alt	5 789	6 143	8 209	7 263	7 226
Debutantstøtte og utstyrsstøtte til biletkunstnarar, kunsthandverkarar og fotografar	2 180	2 080	725	459	-
Manifesta, utgreiingsgruppe	200	-	-	-	-
«Kulturelle endringsprosesser og samtidskunsten»	-	625	700	1 300	1 170
Utstillingsstøtte til kunstnarar i etableringsfasen	-	-	-	138	817
Utstyrsstøtte til fellesverkstader	-	-	420	440	750
Kunst og ny teknologi	-	2 100	1 590	2 400	2 258
PNEK (Produksjonsnettverk for elektronisk kunst)	-	500	-	-	-
Statens utstillingsstipend	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800

Kjelde: Norsk kulturråd.

Statens kunstnarstipend

Nøkkeltal frå Statens kunstnarstipend gir ei oversikt over dei 1 075 tildelte stipenda og 507 garantiinntektsheimlane i 2005. Ordningane utgjorde i alt om lag 166 millionar kroner.

> **Statens kunstnarstipend**
> Statens kunstnarstipend er eit av statens sentrale virkemiddel for å fremme eit mangfaldig og nyskapande kunstliv. Støtte i form av stipend og garantiinntekter gir kunstnarane høve til å setje si eiga kunstnariske utvikling i fokus, utan å vere nøydde til å innrette seg etter andre målsettingar i kunst- og kulturpolitikken.
> Kjelde: Årsmelding Statens kunstnarstipend 2005.

Tala vi presenterer frå Statens kunstnarstipend, er fordelte på:

- Garantiinntekter
- Arbeidsstipend og arbeidsstipend til yngre/nyetablerte kunstnarar
- Stipend til eldre fortente kunstnarar
- Eingongsstipend (som inkluderer reisestudiestipend, Svalbardstipend, vikarstipend, etableringsstipend, materialstipend, etableringsstipend forfattarar)

I 2005 var fordelinga av desse stipendtypane slik figuren under syner.

Figur 4.2. Stipend og heimlar, etter stipendtype. 2005. Prosent

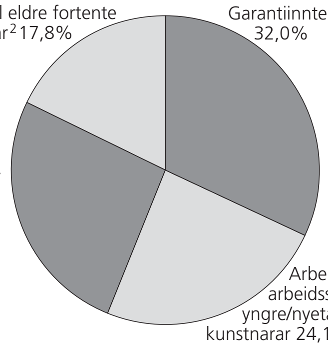

[1] Reise-/studie-, etablerings-, material- og vikarstipend.
[2] Beløpa inkluderer "tildelte" og "tildelt tidlegare år med utbetaling også dette året".
Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Garantiinntektene utgjorde størstedelen av løyvingane frå Statens kunstnarstipend med 32 prosent eller 507 løyvingar i 2005. Arbeidsstipend og arbeidsstipend til yngre/nyetablerte kunstnarar utgjorde 24 prosent og talte 382. Frå 2004 er talet på heimlar under garantiinntektsordninga redusert med sju til 507, mens det tildelte beløpet har auka med om lag 3,1

millionar kroner til 87 millionar kroner. Talet på arbeidsstipend og arbeidsstipend til yngre/nyetablerte kunstnarar har auka med ti. Denne auken utgjer om lag 3,7 millionar kroner. Utviklinga var i tråd med Regjeringas omdisponering av garantiinntekter til arbeidsstipend (Årsmelding Statens kunstnarstipend 2005). På grunn av stadige endringar i retningslinjene og nye måtar å rekne ut tala på for løyvingar under Statens kunstnarstipend, er det vanskeleg å samanlikne tal frå tidlegare år.

Tala for 2005 syner at det blei delt ut flest stipend og garantiinntekter til biletkunstnarane, 65,3 millionar kroner fordelte på 175 stipend og 267 heimlar frå garantiinntekta. Dei andre store mottakarane av stipend frå Statens kunstnarstipend var kunsthandverkarar med totalt 215 stipend, av dette 98 heimlar frå garantiinntekta. Skjønnlitterære forfattarar fekk 147 stipend og musikarar og songarar fekk 126. Figur 4.3 viser dei ulike stipendmottakarane i 2005.

Figur 4.3. Ulike stipendmottakarar. 2005

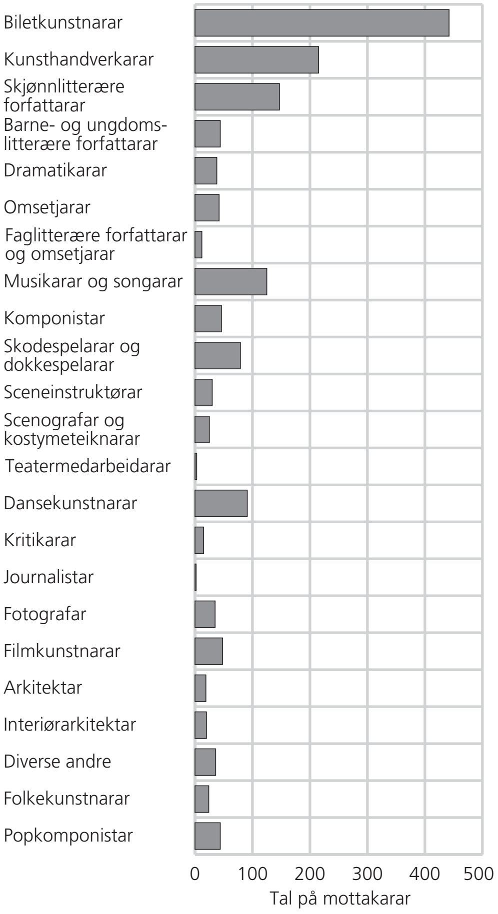

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Fond for lyd og bilete

Fond for lyd og bilete
Fond for lyd og bilete er oppretta for å gi rimeleg godtgjering til rettshavarar for den lovlege kopieringa til privat bruk som skjer frå videogram og fonogram, og for å fremme produksjon og formidling av innspelingar i lyd eller bilete.
Kjelde: Fond for lyd og bilete, Årsmelding 2005.

I 2005 forvalta fondet 21,1 millionar kroner; 19,5 millionar kroner blei tildelte over statsbudsjettet. 566 prosjekt fekk tilskot frå fondet. Fondet deler ut midlar til ulike kategoriar fagutval innan lyd og bilete:
• Fonogram/kunstnarar
• Musikk
• Fonogram/produsentar
• Tekst
• Video/film
• Blanda/andre (til disposisjon for styret)

Tabell 4.3. Fond for lyd og bilete. Tildelingar etter fagutval. 2001–2005. 1 000 kroner

	Talet på tildeling	Beløp
2001	585	31 064
2002	529	26 623
2003	632	27 143
2004	621	26 724
2005	566	21 089
Fonogram kunstnarar	92	2 012
Musikk	109	3 307
Fonogram produsentar	95	3 207
Scene	55	2 479
Tekst	76	1 467
Video/film	31	5 876
Blanda/andre (til disp. for styret)	108	2 741

Kjelde: Fond for lyd og bilete.

Tilskotsmidlane for 2005 var det lågaste på fem år. Frå 2004 var det ein reduksjon på 21 prosent, og beløpet var 32 prosent lågare enn i 2001. Talet på prosjekt i 2005 var 55 færre enn året før, eller 9 prosent lågare. Talet på tildelingar har gått noko opp og ned i same femårsperioden.

Fagutvalet video/film forvalta størst del av midlane i 2005 med 28 prosent. Desse 5,9 millionar kronene gjekk til 31 ulike vederlag til kunstnarar. Kategorien musikk hadde største delen av prosjekta med 109 prosjekt og 16 prosent av tilskota.

Opphavsrett og vederlag

Opphavsrett og vederlag er heimla i åndsverkloven.

Åndsverkloven
Åndsverkloven (Lov om opphavsrett til åndsverk m.v. av 12. mai 1961).
§ 1 «Den som skaper et åndsverk, har opphavsrett til verket. Med åndsverk forståes i denne lov litterære, vitenskapelige eller kunstneriske verk av enhver art og uansett uttrykksmåte, så som
1) skrifter av alle slag,
2) muntlige foredrag,
3) sceneverk, så vel dramatiske og musikk dramatiske som koreografiske verk og pantomimer, samt hørespill,
4) musikkverk, med eller uten tekst,
5) filmverk,
6) fotografiske verk,
7) malerier, tegninger, grafikk og lignende billedkunst,
8) skulptur av alle slag,
9) bygningskunst, så vel tegninger og modeller som selve byggverket,
10) billedvev og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, så vel forbildet som selve verket,
11) kart, samt tegninger og grafiske og plastiske avbildninger av vitenskapelig eller teknisk art,
12) datamaskinprogrammer,
13) oversettelser og bearbeidelser av verk som nevnt foran. For fotografiske bilder som ikke er åndsverk gjelder § 43a».

Tabell 4.4. Opphavsrett. Innkravde og utbetalte vederlag, etter organisasjonar. 1999–2005. 1 000 kroner

	I alt	BONO	TONO[1]	KOPINOR[1]	NORWACO[1]	GRAMO[1]	FONO	LINO
Innkravde vederlag								
1999	505 247	4 878	176 025	172 833	99 558	51 954	2 250	..
2000	546 371	4 792	190 093	242 248	109 238	67 520	1 850	75
2001	609 924	4 564	245 387	182 206	106 738	71 029	1 650	913
2002	628 307	4 886	223 010	204 638	112 312	83 462	1 257	2 025
2003	661 586	4 315	245 761	194 622	115 236	101 653	1 315	3 186
2004	694 219	7 561	258 025	197 502	117 575	109 452	1 334	2 770
2005	717 496	6 581	266 619	194 809	143 411	101 885	1 421	2 770
Utbetalte vederlag								
1999	429 159	3 768	144 686	149 305	85 599	45 802	1 800	..
2000	392 134	3 733	147 611	168 332	72 459	47 221	1 480	46
2001	528 450	3 576	151 964	173 487	147 138	52 284	1 320	855
2002	571 783	3 811	184 532	215 295	119 266	48 880	1 006	1 920
2003	565 983	3 285	186 408	177 647	124 229	74 414	1 052	2 904
2004	561 585	5 524	219 497	182 882	113 072	36 984	1 067	2 559
2005	593 899	4 921	210 229	183 223	106 042	85 862	1 065	2 557

[1] I summane er utlandet medrekna.
Kjelde: Dei enkelte organisasjonane.

I Noreg er det sju interesseorganisasjonar som står for innkrevjing og utdeling av vederlag til kunstnarar. Dei sju organisasjonane forvaltar krav eller rettar til ulike kunstnargrupper på grunnlag av individuelle og eksklusive fullmakter. (Informasjonssentral for opphavsrett og klarering. 2004).

I 2005 blei det totalt kravd inn 717 millionar kroner på vegne av dei sju rettshavarorganisasjonane, og 594 millionar

Dei sju vederlagsorganisasjonane

BONO tek seg av biletkunstnarane og kunsthandverkarane sine opphavsrettar, og gjer avtaler om reproduksjon og annan bruk av biletkunst.

FONO representerer norske plateprodusentar, og inngår avtaler med riksdekkjande fjernsyn om kopiering og lydfesting av verna musikkverk.

GRAMO representerer produsentar og utøvande kunstnarar, og inngår avtaler når deira innspelingar blir kringkasta.

KOPINOR representerer 21 norske rettshavarorganisasjonar av opphavsmenn eller utgivarar, samt utanlandske rettshavarar, og inngår avtaler om fotokopiering og annan eksemplarframstilling til bruk i utdanningsinstitusjonar, offentleg administrasjon, samt organisasjons- og næringsliv.

LINO forvaltar skribentane sine rettar/krav med heimel i åndsverkloven og gjer avtaler om vidareutnytting av litterære tekstar med alle typar brukarar.

NORWACO representerer 34 norske rettshavarorganisasjonar av opphavsmenn, utøvande kunstnarar, fotografar og produsentar, og inngår avtaler om rett til vidaresending av radio- og fjernsynskanalar i kabelnett, om rett til opptak av radio- og fjernsynsprogram til undervisnings- og informasjonsformål.

TONO forvaltar rettar/krav til komponistar, tekstforfattarar og musikkforlag, og inngår avtaler om offentleg framføring og lydfesting av musikk.

kroner blei betalte i vederlag. Det ser ut som innkravde vederlag har hatt ein auke på litt over 3 prosent frå 2004, og utbetalte vederlag har hatt ein auke på 6 prosent. Men biletet er ikkje eintydig. Den største organisasjonen TONO har auka innkravde vederlag på 8,5 millionar kroner og samstundes redusert utbetalte vederlag med 9 millionar kroner. Den nest største organisasjonen, KOPINOR, har 1,4 prosent lågare innkravde vederlag og omtrent det same som i fjor på utbetalte vederlag. NORWACO har auka innkravde vederlag med 22 prosent til 143 millionar kroner.

Tabellen over gir tal for dei siste sju åra. I heile denne perioden har den totale summen av innkravde vederlag auka. Dei fleste organisasjonane har høgare innkravde vederlag enn i 1999, bortsett frå FONO som har 37 prosent lågare i 2005. Men trass i denne reduksjonen er likevel innkravde vederlag høgare i 2005 enn dei tre førre åra.

Referansar

Fond for lyd og bilete, Årsmelding 2005

Norsk kulturråd, Årsmelding 2005

Åndsverkloven

Årsmelding 2005, Statens kunstnarstipend

Informasjonssentral for opphavsrett og klarering. 2004

For meir informasjon om desse emna, sjå:

Statens kunstnarstipend: www.kunstnerstipend.no/

Norsk kulturråd: www.kulturrad.no/

Informasjonssentral for opphavsrett og klarering: www.clara.no/

Vedleggstabell

Tabell 4.5. Talet på stipend og beløp, etter stipendtype. 2000–2005. 1 000 kroner

	I alt		Arbeidsstipend og arbeidsstipend til yngre/nyetablerte kunstnarar[2]		Eingongsstipend[1]		Stipend til eldre fortente kunstnarar[2]		Garantiinntekt[2]	
	Tal	Beløp	Tal	Beløp	Tal	Beløp	Tal	Beløp	Tal	Beløp
1999	1 643	138 444	342	48 222	478	12 391	281	5 620	542	72 211
2000	1 531	136 541	342	49 590	363	9 275	281	5 620	545	72 056
2001	1 601	145 271	355	51 475	420	11 375	281	5 620	545	76 801
2002	1 594	141 283	350	51 800	419	11 509	281	5 620	544	72 354
2003	1 606	149 537	362	57 196	426	12 564	281	5 620	537	74 157
2004	1 586	150 321	372	58 776	393	11 351	281	5 620	514	[4]83 367
2005	1 582	166 383	382	62 457	412	11 786	281	5 620	507	86 520
2005										
Biletkunstnarar	442	65 382	103	16 841	47	2 353	25	500	267	45 689
Kunsthandverkarar	215	27 613	49	8 012	42	1 567	26	520	98	17 515
Skjønnlitt. forfattarar	147	17 203	54	8 829	39	1 463	15	300	39	6 611
Barne- og ung.litt. forfattarar	44	3 663	8	1 308	13	511	13	260	10	1 584
Dramatikarar	38	2 239	7	1 145	16	450	13	260	2	385
Omsetjarar	42	1 963	6	981	20	368	14	280	2	334
Faglitt. forfattarar og omsetjarar	12	1 034	2	327	4	70	3	60	3	577
Musikarar og songarar	125	10 223	30	4 905	49	1 137	26	520	20	3 661
Komponistar	46	4 393	12	1 962	14	303	8	160	12	1 968
Skodespelarar og dokkespelarar	79	5 757	20	3 270	27	604	22	440	10	1 443
Sceneinstruktørar	30	1 456	5	818	10	186	13	260	2	192
Scenografar og kostymeteiknarar	25	1 232	4	654	7	160	12	240	2	178
Teatermedarbeidarar[3]	3	50	-	-	3	50	-	-	-	-
Dansekunstnarar	91	7 910	24	3 924	26	578	20	400	21	3 008
Kritikarar[3]	15	274	-	-	6	94	9	180	-	-
Journalistar[3]	2	56	-	-	2	56	-	-	-	-
Fotografar	35	3 552	10	1 635	12	332	4	80	9	1 505
Filmkunstnarar	48	3 318	14	2 289	17	368	15	300	2	361
Arkitektar	19	829	-	-	6	63	10	200	3	566
Interiørarkitektar	20	1 006	1	164	3	58	13	260	3	524
Diverse andre	36	3 165	15	2 453	15	385	5	100	1	228
Folkekunstnarar	24	1 339	6	981	10	198	8	160	-	-
Pop. komponistar	44	2 729	12	1 962	24	434	7	140	1	192

[1] Reise-/studie-, etablerings-, material- og vikarstipend.
[2] Beløpa inkluderer «tildelte» og «tildelt tidlegare år med utbetaling også dette året».
[3] Teatermedarbeidarar, kritikarar og journalistar får ikkje arbeidsstipend eller arbeidsstipend for yngre, nyetablerte kunstnarar.
[4] Talet på heimlar inkl. arbeidsgivaravgift.
Kjelde: Statens kunstnerstipend.

Liv Taule

5. Scenekunst, teater og dans

Institusjonsteatra hadde til saman nær 1,4 millionar tilskodarar på 7 773 framsyningar i 2005. I gjennomsnitt var det 177 tilskodarar per framsyning, 21 færre enn i 2004. Dei frie teater- og dansegruppene hadde nær ein halv million besøk eller 128 tilskodarar per framsyning, 18 fleire enn året før.

Teater og opera

Nøkkeltala i dette avsnittet er henta frå dei 25 institusjonane innan teater og opera som er medlemmer i Norsk teater- og orkesterforening (NTO). Desse institusjonane rapporterte om 7 773 framsyningar med til saman 1 380 000 tilskodarar i 2005. 3 610 av desse framsyningane var retta mot barn og ungdom og hadde til saman 587 800 tilskodarar. 2 820 framsyningar var turnéframsyningar med nærare 406 000 tilskodarar. Sjølv om det er kome til to nye institusjonar i statistikken, Akershus Teater og Dansens Hus, syner tala ein nedgang både i framsyningar og tilskodarar samanlikna med 2004. Det var totalt 376 færre framsyningar og 241 729 færre tilskodarar. Framsyningane for barn og unge auka med 155 eller 4 prosent, men talet på tilskodarar gjekk ned med 12 prosent. Jamvel talet på turnéframsyningar auka i 2005, med 152 framsyningar, men trass i fleire framsyningar gjekk talet på publikum ned med 42 492. Talet på tilskodarar per framsyning i 2005 er 177, det lågaste på fem år. Den Norske Opera hadde flest tilskodarar per framsyning med 766.

NTO er ein arbeidsgivar- og interesseorganisasjon for profesjonell musikk og scenekunst. NTO har 37 medlemmer innanfor teater, dans, opera og orkestermusikk. Medlemmene representerer nasjonale institusjonar, region-/landsdelsinstitusjonar, programmerande teater, produserande teater og musikkensemble. Som arbeidsgivarorganisasjon sluttar NTO avtaler med og/eller hjelper medlemmene sine i forhandlingar med ein rekkje arbeidstakarorganisasjonar.
Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening. www.nto.no

Framleis, sjå figur 5.1, er det Nationaltheatret og Det Norske Teatret som har flest framsyningar og flest tilskodarar i 2005. Begge teatra har auka talet på framsyningar. Nationaltheatret hadde likevel om lag 39 000 færre teaterbesøk. Det Norske Teatret hadde ei positiv utvikling i talet på tilskodarar totalt med nærare 5 000, trass i at Det Norske Teatret hadde både færre turnéframsyningar og publikumarar på turnéframsyningane i året som gjekk. Oslo Nye Teater hadde nedgang i både framsyningar og tilskodarar. Talet på framsyningar gjekk ned med 29 prosent, og publikumstalet gjekk ned

Figur 5.1. Tilskodarar ved teater og opera. 2004 og 2005

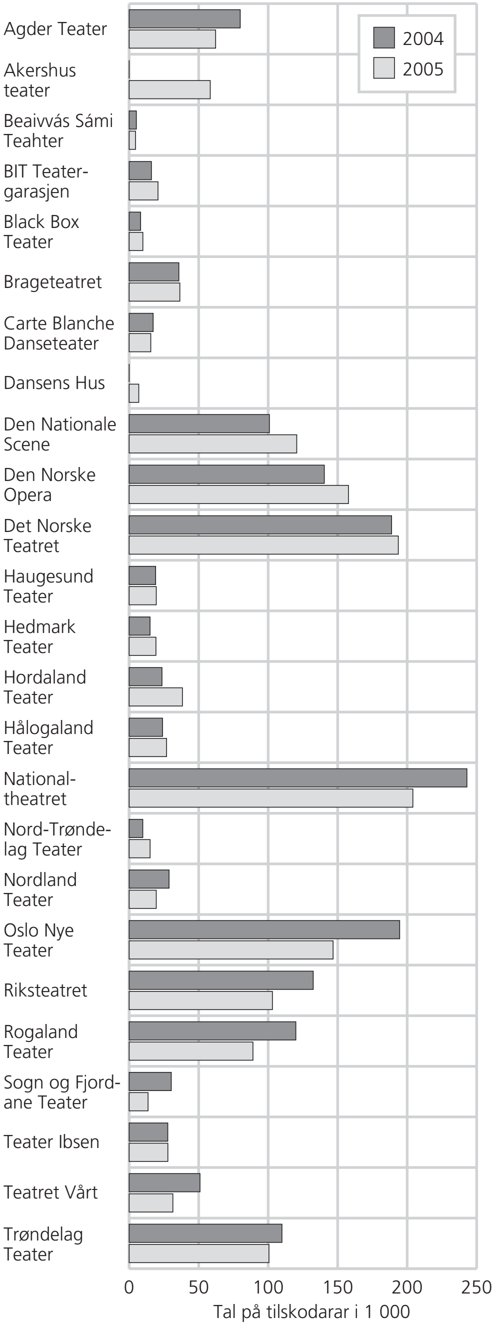

Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

med 25 prosent, eller 47 884. Denne reduksjonen i aktivitet kom delvis av at ein av scenane knytt til Oslo Nye Teater, var stengd i ein periode i 2005.

Riksteatret rapporterte òg færre framsyningar og tilskodarar. I 2005 spela Riksteatret totalt 512 framsyningar for 103 045 publikumarar. I 2004 var tala respektive 617 framsyningar og 132 414 tilskodarar. Hordaland Teater hadde ei positiv utvikling både i talet på framsyningar og i talet på tilskodarar. Talet på tilskodarar auka med 62 prosent til 38 322, og talet på framsyningar auka med 61 prosent til 297. Black Box Teater auka talet på framsyningar med 50 prosent frå 2004 til 2005. Figur 5.1 syner talet på tilskodarar i 2004 og 2005 ved dei ulike teatra.

To av teatra i statistikken, Hålogaland Teater og Nordland Teater, flytta inn i nye teaterhus, i 2005. (St.prp. nr. 1, Kultur- og Kyrkjedepartementet, 2005–2006). For Hålogaland Teater som flytta på sommaren, ser det ut som dette påverka tala positivt, mens for Nordland Teater slo flyttinga hausten 2005 negativt ut på aktivitetstala.

Personell og økonomi

I 2005 blei det utført totalt 1 594 årsverk ved tilskotsteatra, sjå tabell 5.1. Dette talet representerer ein auke på 58 årsverk frå 2004 og 102 årsverk frå 2003. Den Norske Opera hadde flest tilsette i 2005 med 442 årsverk, eller 28 prosent av alle årsverka ved tilskotsteatra.

Samla driftsresultat i 2005 var 6,6 millionar kroner. Sjølv om både totale driftsinntekter og driftskostnader har auka med 4 prosent, er dette resultatet 29 prosent lågare enn i 2004 og meir enn ei halvering frå driftsresultatet i 2003. Dei

Tabell 5.1. Teater og opera. Årsverk ved tilskotsteatra. 2003-2005

	Årsverk
2003	1 492
2004	1 536
2005	1 594
2005	
Agder Teater[1]	63
Carte Blanche A/S	26
Den Nationale Scene	158
Den Norske Opera	442
Det Norske Teatret	212
Haugesund Teater	13
Hedmark Teater	22
Hordaland Teater	9
Hålogaland Teater	47
Nationaltheatret	243
Nordland Teater	26
Rogaland Teater	98
Sogn og Fjordane Teater	23
Teater Ibsen	31
Teatret Vårt	27
Trøndelag Teater	154

[1] Agder Teater driv også kulturhuset i Kristiansand kommune. Tala for Agder Teater gjeld berre teaterdrifta så nær som årsverk, der kulturhusdrifta er inkludert.
Kjelde: KKD, St.prp. nr. 1.

Figur 5.2. Teater og opera. Inntekter for tilskotsteatra. 2003–2005. Millionar kroner

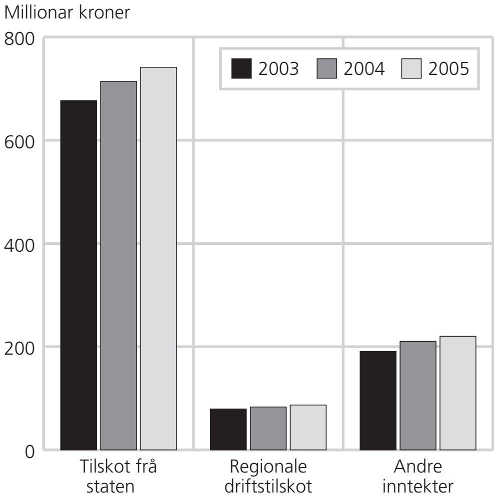

Kjelde: St. prp. nr. 1, Kultur- og kyrkjedapartementet.

Fri scenekunst
Danse- og teatersentrum (DTS) er ein interesseorganisasjon og eit kompetansesenter for fri profesjonell scenekunst i Noreg. Organisasjonen blei etablert som interesseorganisasjon i 1977 med mål om å synliggjere frie grupper, og heve status for mangfaldet av sceniske uttrykksformer utanfor institusjonane. (Kjelde: new.scenekunst.no)

fleste teatra kan vise til eit positivt driftsresultat i 2005, men spreiinga er stor, frå 3 millionar kroner i positivt resultat til nærare 2 millionar kroner på minussida.

Den største inntektsposten for tilskotsteatra er tilskot frå staten, 71 prosent av totale inntekter. Denne delen er like stor som førre året. Delen på dei andre inntektskjeldene held seg òg stabil med 21 prosent andre inntekter og 8 prosent regionale tilskot. Dei store institusjonane i Oslo og Bergen tek ikkje imot regionale tilskot. Figur 5.2 gir eit bilete av fordelinga.

På området fri scenekunst baserer tala i tabell 5.2 seg på rapportering frå dei ulike medlemsgruppene i Danse- og teatersentrum. Per 31.12.2005 var det 77 medlemsgrupper i DTS, men tal frå berre 51 av medlemmene er inkluderte i statistikken. Årsaka til mangelfull rapportering kan vere at fleire av dei nye scenekunstkompania ikkje har eigne administrativt tilsette (Danse- og teatersentrum, Årsrapport 2005). I tillegg inneheld statistikken rapport frå 21 ikkje-medlemmer gjennom Norsk Scenekunstbruk. Statistikken inneheld tal frå til saman 72 grupper, fordelte på 55 teatergrupper og 17 dansegrupper. Desse gruppene spela i alt 3 862 framsyningar, 72 prosent av desse var for barn. Samla besøk på alle framsyningane var om lag 496 070. Sjølv om rapporteringsgrunnlaget er mykje lågare for 2005 enn for 2004, gir dette ein auke i publikum på 32 prosent. Talet på medlems-

Tabell 5.2. Frie teater- og dansegrupper. 1993–2005

	Grupper i alt	Teater-grupper	Danse-grupper	Med-lemmer i alt	Nye produk-sjonar i alt	Framsyningar		Besøk-jande i alt	Besøk per fram-syning
						I alt	Av dette for barn		
1993	31	28	3	111	78	2 153	2 177	202 478	94
1994	37	33	4	119	65	1 998	1 278	208 141	104
1995	35	31	4	101	42	1 686	1 270	163 189	97
1996	34	29	6	101	42	1 914	1 285	203 664	106
1997	34	23	11	..	..	1 777	869	221 080	124
1998	38	33	5	110	45	1 356	869	177 259	131
1999	51	42	9	..	37	1 928	900	227 186	118
2000	56	46	10	109	35	1 591	861	263 130	165
2001	59	48	11	142	40	2 366	1 318	279 550	118
2002	79	66	13	254	59	2 865	1 859	379 960	133
2003[2]	81	64	17	227	40	3 167	2 482	348 658	110
2004[1]	84	65	19	243	37	3 422	2 511	376 575	110
2005[3]	72	55	17	199	75	3 862	2 781	496 070	128

[1] Tala inkluderer rapport frå 65 av 65 medlemmer, samt rapport frå 18 ikkje-medlemmer.
[2] Tala inkluderer rapport frå 70 av 70 medlemmer, samt rapport frå 11 ikkje-medlemmer gjennom talmateriale frå Norsk Scenekunstbruk.
[3] Tala inkluderer rapport frå 51 av 77 medlemmer, samt rapport frå 21 ikkje-medlemmer gjennom Norsk Scenekunstbruk.
Kjelde: Danse- og teatersentrum.

grupper i DTS har stadig auka/endra seg det siste tiåret, og det gir derfor ikkje noka meining å gjere direkte samanlikningar i aktivitetstala over tid. Vi kan likevel slå fast at aktiviteten til den frie scenekunsten har utvikla seg positivt.

Besøk på ballett-, opera- og teaterframsyningar

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart tredje eller fjerde år ei undersøking der folk blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod i gjennomsnitt dei siste tolv månadene. Tal frå den siste undersøkinga om kor mange personar som blant anna nytta ulike teatertilbod, ballett- eller danseframsyning, vart presenterte i Norsk Kulturbarometer 2004 og Kulturstatistikk 2004. Denne siste kulturbruksundersøkinga synte at om lag 12 prosent hadde vore på ei ballett- eller danseframsyning siste året, 5 prosent hadde vore på opera eller operette, medan 49 prosent hadde vore på teater, musikal eller revy. I ei undersøking i 2005 «Undersøking om bibliotekbruk» vert òg folk spurde om dei hadde vore på teater dei siste tre månadene. «*13 prosent svara at dei hadde vore på teater dei siste tre månadene. Personar som også brukte biblioteka hadde i nokon større grad vore på teater, 17 prosent hadde besøkt teateret i dette tidsrommet*». (Kjelde: SSB, Rapporter «Undersøking om bibliotekbruk»).

Referansar

St.prp. nr.1, Kultur- og kyrkjedepartementet 2005–2006

Danse- og teatersentrum, Årsrapport 2005

SSB, Rapporter 2006/14 «Undersøking om bibliotekbruk»

Nyttige internettadresser:

Kulturstatistikk 2004: www.ssb.no/emner/07/sa_kultur/

Norsk Kulturbarometer 2004: www.ssb.no/kulturbar/

Norsk teater og orkesterforening: www.nto.no/

Danse- og teatersentrum: new.scenekunst.no

Norsk teaterråd: www.teater.no

Undersøking om bibliotekbruk: www.ssb.no/emner/07/02/30/rapp_200614/

Vedleggstabellar

Tabell 5.3. Framsyningar og tilskodarar ved teater[1] og opera. 2001–2005

	Framsyningar		Tilskodarar		Tilskodarar per framsyning		Turnéframsyningar	
	I alt	Av dette for barn og ungdom	I alt	Av dette for barn og ungdom	I alt	Av dette for barn og ungdom	Framsyningar[2]	Tilskodarar
2001	7 808	3 377	1 420 146	585 129	182	173	2 984	374 436
2002	7 590	2 959	1 504 760	565 039	198	191	2 281	372 283
2003	7 522	3 304	1 549 064	663 119	206	201	2 339	414 486
2004	8 149	3 455	1 621 290	670 996	198	194	2 668	448 377
2005	7 773	3 610	1 379 561	587 811	177	163	2 820	405 885
2005								
Agder Teater	332	254	62 191	38 731	187	152	110	11 299
Akershus teater	528	519	58 327	56 378	111	109	528	58 327
Beaivvás Sámi Teahter	78	0	4 591	1 322	-	-	-	-
BIT Teatergarasjen	140	22	20 740	3 670	148	167	43	-
Black Box Teater	207	18	9 846	1 909	48	106	-	-
Brageteatret	304	304	36 453	36 453	120	120	304	36 453
Carte Blanche Danseteater	73	27	15 541	1 443	213	53	22	9 726
Dansens Hus	86	23	6 903	1 606	80	70	-	-
Den Nationale Scene	596	201	120 546	23 821	202	119	38	20 504
Den Norske Opera	206	44	157 755	26 734	766	608	34	29 728
Det Norske Teatret	945	327	193 618	77 520	205	237	74	17 104
Haugesund Teater	140	123	19 492	16 977	139	122	17	1 357
Hedmark Teater	240	128	19 249	8 584	80	67	212	13 124
Hordaland Teater	297	259	38 322	27 953	129	108	198	19 608
Hålogaland Teater	214	153	26 898	23 963	126	157	59	6 873
Nationaltheatret	978	183	204 094	72 225	209	395	196	27 017
Nord-Trøndelag Teater	81	81	15 055	15 055	186	186	75	13 935
Nordland Teater	228	111	19 487	8 133	85	73	117	9 163
Oslo Nye Teater	580	317	146 719	84 462	253	267	6	2040
Riksteatret	512	136	103 045	40 170	201	295	433	81 589
Rogaland Teater	574	288	89 050	52 758	155	183	122	19 197
Sogn og Fjordane Teater	110	90	13 591	9 938	124	110	77	10 433
Teater Ibsen	232	111	27 831	10 591	120	95	162	15 913
Teatret Vårt	220	80	31 436	16 513	143	206	60	14 418
Trøndelag Teater	611	209	100 555	30 419	165	146	14	4 052

[1] Gjeld dei teatra som er medlemmer i NTO.
[2] Medrekna turnéar i utlandet.
Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

Tabell 5.4. Teater og opera. Økonomiske nøkkeltal for tilskotsteatra. 2003–2005. 1 000 kr

	Tilskot frå staten	Regionale driftstilskot	Andre inntekter	Drifts-kostnader	Årsverk
2003	676 677	79 247	190 493	928 878	1 491,6
2004	713 929	83 109	210 210	997 988	1 536,0
2005	741 239	86 885	220 121	1 041 651	1 594,0
2005					
Agder Teater[1]	11 801	5 069	6 087	22 508	63,0
Carte Blanche A/S	14 270	6 316	1 444	22 089	26,0
Den Nationale Scene	76 660	-	14 425	91 486	158,0
Den Norske Opera	238 970	-	52 772	290 015	442,0
Det Norske Teatret	107 549	-	40 745	145 280	212,0
Haugesund Teater	4 619	2 877	1 656	9 084	13,0
Hedmark Teater	7 814	4 001	2 918	14 570	22,0
Hordaland Teater	6 091	2 610	3 669	12 458	9,0
Hålogaland Teater	23 176	9 933	3 201	37 324	47,0
Nationaltheatret	119 923	-	47 096	165 052	243,0
Nordland Teater	13 512	5 791	3 260	22 382	26,0
Rogaland Teater	34 271	14 849	16 077	67 011	98,0
Sogn og Fjordane Teater	11 050	4 744	1 336	15 360	23,0
Teater Ibsen	14 261	6 112	5 529	25 798	31,0
Teatret Vårt	12 563	5 385	2 974	20 793	27,0
Trøndelag Teater	44 709	19 198	16 932	80 441	154,0

[1] Agder Teater driv også kulturhuset i Kristiansand kommune. Tala for Agder Teater gjeld berre teaterdrifta så nær som årsverk, der kulturhusdrifta er inkludert.

Kjelde: KKD, St.prp. nr. 1.

Liv Taule

6. Musikk

I 2005 var det nær 1,7 millionar konserttilhøyrarar på Rikskonsertane og andre konsertar. Det er 23 prosent auke i talet på tilhøyrarar. Talet på konsertar har òg auka siste året. Dei statlege utgiftene til musikkformål utgjorde 491,8 millionar kroner i 2005.

Dette kapitlet tek for seg nokre av aktivitetane innanfor musikklivet i Noreg, men dekkjer ikkje heile området. Vi vil omtale nokre av aktivitetane til dei store orkestra som er medlemmer i Norsk teater- og orkesterforening (NTO) (NTO – jf. kap. 4) og Rikskonsertane. Kapitlet vil også seie noko om utviklinga i medlemstal i dei ulike medlemsorganisasjonane i Norsk musikkråd, i tillegg til Norges Musikkorps Forbund og Norges Korforbund.

Orkestermusikk og Rikskonsertane

Orkester

I 2005 var ni orkester med i statistikken frå NTO. Desse ni orkestra har halde 692 konsertar med til saman 509 873 tilhøyrarar, noko som gir 737 tilhøyrarar per konsert. Gjennomsnittstalet ligg nok litt lågare, da eit orkester ikkje har rapportert kor mange konsertar det hadde i 2005. I 2004 var det 529 tilhøyrarar per konsert. Talet på tilhøyrarar låg 38 prosent høgare enn i 2004, og sjølv om vi korrigerer for ein ny medlem i NTO, er auken reell. Det er vanskeleg å seie noko eksakt om endring i talet på konsertar på grunn av fråfall i rapporteringa, men talet på turnékonsertar har òg gått svakt ned, korrigert for auken i medlemsmassen.

Dei ni orkestra i statistikken for 2005 er:

- Bit 20 ensemble
- Det Norske Blåseensemble anno 1734
- Det Norske Kammerorkester
- Oslo-Filharmonien
- Stiftelsen Harmonien
- Trondheim Symfoniorkester
- Stavanger Symfoniorkester
- Stiftelsen KSO – Kristiansand Symfoniorkester
- Tromsø Symfoniorkester

Talet på tilhøyrarar på turnékonsertar auka med nær 44 000 frå 2004. Sidan 2001 har tilhøyrartalet på turnékonsertar auka med nær 100 prosent. I 2005 hadde om lag 22 prosent av alle tilhøyrarane vore på ein turnékonsert. Oslo-Filharmonien hadde 38 prosent av alle tilhøyrarane i 2005. 11 prosent av dei 196 000 som høyrde på Oslo-Filharmonien, var på ein turnékonsert. Både Det Norske Blåseensemble og Det Norske Kammerorkester har over 50 prosent turnékonsertar, og nær 70 prosent av tilhøyrarane var på ein turnékonsert.

Figur 6.1. Orkester. Tilhøyrarar på konsertar og turnékonsertar. 2005

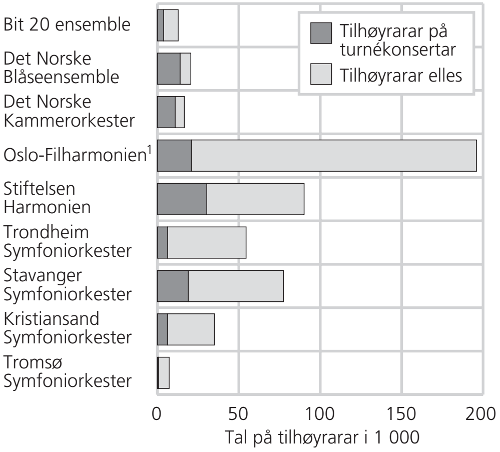

[1] Medrekna konsertar i utlandet.
Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

Dei sju orkestra i tabellen under hadde inntekter på til saman 399 millionar kroner i 2005. 286 millionar kroner, eller 72 prosent av desse inntektene var statstilskot. Dersom vi held Det Norske Blåseensemble utanfor, då dei ikkje var med i oversikta vår i fjor, representerer inntektene ein auke på om lag 4 prosent frå 2004 og 9 prosent frå 2003. Eigeninntektene steig med 5 prosent, medan dei auka 26 prosent frå 2003 til 2005. Eigeninntektene utgjorde i 2005, 15 prosent av dei totale inntektene i 2005 (inkludert Det Norske Blåseensemble).

Rikskonsertane

Visjonen til Rikskonsertane inneheld blant anna utsegna: «Rikskonsertane skal nå så mange menneske som mogleg med det ypparste av musikalske uttrykk frå mange kulturar» (Årsrapport 2005, Rikskonsertane). Så vel auken i talet på konsertar som tilhøyrarar syner at dei langt på veg har lukkast. Talet på konsertar var 9 436, ein auke på 11 prosent frå 2004. Talet på tilhøyrarar steig med 17 prosent til 1,2 millionar. Konsertane i regi av Rikskonsertane er delte inn i desse kategoriane;

- Skolekonsertar
- Musikk i barnehagen
- Offentlege konsertar

Repertoaret til Rikskonsertane er fordelte på fleire sjangrar, klassisk musikk, jazz,

Tabell 6.1. Symfoniorkestra. Inntekter. 2003–2005. 1 000 kroner

Orkester	Inntekter i alt	Statstilskot	Regionale tilskot	Eigen-inntekter	Eigen-inntekter i prosent av inntekter i alt
2003	347 868	254 485	48 146	45 236	12,8
2004	363 912	262 200	47 414	54 298	14,9
2005	398 860	285 795	54 337	58 728	14,7
2005					
Oslo Filharmonien[1]	114 102	86 370	-	27 732	24,3
Stiftelsen Harmonien	83 375	72 901	-	10 474	12,6
Trondheim Symfoniorkester	61 656	39 678	17 027	4 951	8,0
Stavanger Symfoniorkester	62 706	36 915	15 821	9 970	15,9
Kristiansand Symfoniorkester[2]	43 058	27 521	11 795	3 742	8,7
Tromsø Symfoniorkester	12 924	8 796	3 884	244	1,9
Det norske Blåseensemble[2]	21 039	13 614	5 810	1 615	7,7

[1] Tala inkluderer både Stiftelsen Oslo-Filharmonien og Støttefondet for Filharmonien.
[2] Inkl. tilskott til drift frå Forsvarsdepartementet.
Kjelde: Dei enkelte orkestra.

pop/rock, viser, norsk tradisjonsmusikk, world music (verdsmusikk) og anna. Det er blitt arrangert flest konsertar med klassisk musikk, 2 694 konsertar i 2005 (Årsrapport 2005, Rikskonsertane).

Skolekonsertane har den største auken både i talet på produksjonar, konsertar og tilhøyrarar, medan dei offentlege konsertane har hatt den største auken i talet på tilhøyrarar i prosent med nær 50 prosent. I 2005 var over 1,1 millionar skoleelevar tilhøyrarar på skolekonsert gjennom Rikskonsertanes skolekonsertordning. Stadig fleire kommunar deltek i ordninga, og frå 2006 vart ho landsdekkjande. På ein skolekonsert var det 128 tilhøyrarar i gjennomsnitt, medan snittet for alle konsertane ligg på 125 i 2005.

Tabell 6.2. Rikskonsertane. Talet på produksjonar, konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype. 2000–2005

	Talet på produksjonar	Konsertar	Tilhøyrarar	Tilhøyrarar i gjennomsnitt
2000	345	7 177	766 577	107
2001	336	7 720	818 093	106
2002	343	7 606	816 582	107
2003	360	7 727	835 641	108
2004	407	8 911	1 002 982	113
2005	450	9 436	1 175 453	125
Konserttype				
Skolekonsertar	351	8 548	1 092 038	128
Musikk i barnehagen	26	614	21 013	34
Offentlege konsertar	73	274	62 402	228

Kjelde: Rikskonsertane.

Akershus hadde flest tilhøyrarar i snitt på Rikskonsertane i 2005 med 182, Oslo kom som nummer to med 170. Hedmark låg på tredjeplass med 169 tilhøyrarar, i 2004 var det 110 tilhøyrarar. Færre konsertar er truleg grunnen til at snittet for Hedmark har gått opp, medan talet på tilhøyrarar har halde seg nokolunde stabilt. Hordaland har flest konsertar med 1 103 (vedleggstabell 6.4).

Ser vi på tala frå Rikskonsertane frå 2000 og fram mot 2006, viser også dei veksten til Rikskonsertane. Talet på besøkjande har auka med over 50 prosent, medan talet på produksjonar og konsertar har auka med 30 prosent.

Statlege utgifter til musikk

Dei statlege utgiftene til musikk i 2005 utgjorde til saman 491,8 millionar kroner, ein auke på 6 prosent frå 2004. 29 millionar kroner gjekk til knutepunktinstitusjonane. 28 prosent av samla utgifter gjekk til Rikskonsertane og 32 til dei to nasjonale institusjonane Oslo-Filharmonien og Stiftelsen Harmonien.

Dei fem knutepunktinstitusjonane som mottok statstilskot i 2005 var:

- Festspela i Bergen
- Festspela i Nord-Noreg
- Førde Internasjonale Folkemusikkfestival
- Molde International Jazz Festival
- Olavsfestdagane i Trondheim

Førde Internasjonale folkemusikkfestival var ny som mottakar av statstilskot i 2005 (sjå tabell 6.3 på side 58).

Medlemsorganisasjonar i norsk musikkliv

I 2001 opplevde Norsk musikkråd at to store medlemsorganisasjonar melde seg ut, Norges Musikkorps Forbund og Norges Korforbund, med om lag 100 000 medlemmer. Etter 2002 har talet på tilslutta medlemsorganisasjonar auka igjen, trass i at GramArt melde seg ut i 2005. Medlemstala har òg auka jamt og er no oppe i 141 751 medlemmer. Den største enkeltorganisasjonen er framleis

Tabell 6.3. Statlege utgifter til musikk. Rekneskap. 1999–2005. 1 000 kroner

1999	422 730
2000	344 301
2001	392 101
2002	390 554
2003	428 231
2004	464 633
2005	491 863
Rikskonsertane	138 015
Oslo-Filharmonien	83 435
Stiftelsen Harmonien	72 326
Trondheim Symfoniorkester	39 678
Stavanger Symfoniorkester	36 915
Kristiansand Symfoniorkester[1]	27 521
Tromsø Symfoniorkester	8 796
Det Norske Blåseensemble[1]	13 614
Landsdelsmusikkordningen	13 841
Festspela i Bergen	11 275
Festspela i Nord-Noreg	6 915
Molde Int. Jazz Festival	4 137
Førde Int. Folkemusikkfestival	2 000
Olavsfestdagane i Trondheim	4 810
Ulike tiltak	28 585

[1] Inkl. tilskott til drift frå Forsvarsdepartementet.
Kjelde: Kultur- og kyrkjedepartementet.

Figur 6.2. Norsk musikkråd. 1996–2005. Talet på medlemmer

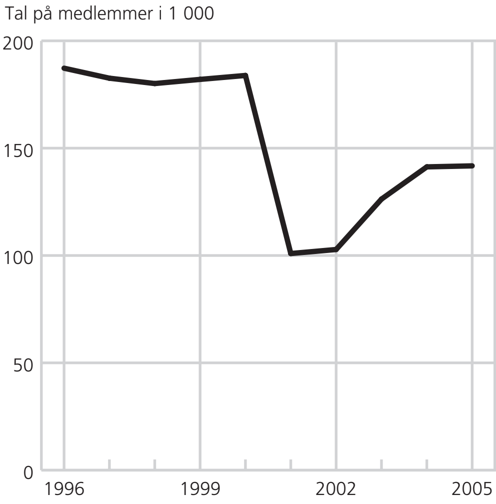

Kjelde: Norsk musikkråd.

Norsk Rockforbund med sine 51 500 medlemmer. Andre store organisasjonar er Musikk i Skolen med 14 175 medlemmer og Norsk jazzforum med 11 300 medlemmer.

Norsk musikkråd (NMR)
Norsk musikkråd er ein paraplyorganisasjon for 32 ulike landsomfattande musikkorganisasjonar. Fire av desse organisasjonane er assosierte medlemmer i Norsk musikkråd. Norsk musikkråd blei oppretta i 1976 og har som mål å tale musikklivet si sak overfor lokale, regionale og sentrale styringsorgan. I 2005 hadde Norsk musikkråd 142 000 medlemmer.

Norges Musikkorps Forbund har i 2005 totalt 68 305 medlemmer fordelte på 1 700 korps. Skolekorps/generasjonskorps med 49 600 medlemmer og amatørkorps med 18 700 medlemmer. Talet på korps, og spesielt korpsmedlemmer gjekk nedover i fleire år, men i 2001–2003 opplevde korpsrørsla ei svak oppblomstring. Men både talet på korps og medlemmer har gått noko ned att.

Norges Korforbund er ein av dei største kororganisasjonane i Noreg og har nær 1 000 medlemskor i 2005. Aktiviteten i kora er stor sjølv om oppslutninga har vore mindre dei siste åra (Norges Korforbund, Melding om virksomheten 2004–2005). Så vel talet på kor som talet på kormedlemmer har gått ned. I 2001 var det 1 037 kor, medan talet i 2005 var på 949 kor, ein nedgang på 8 prosent. Talet på kormedlemmer tilslutta Norges Korforbund, har falle med 12 prosent i same periode. Men bilete er ikkje eintydig; etter lågåret 2002 har songglade menneske igjen byrja korøvingane, og talet på medlemmer har halde seg stabilt dei to siste åra.

Figur 6.3. Norges Musikkorps Forbund. 1991–2005[1]. Talet på medlemmer

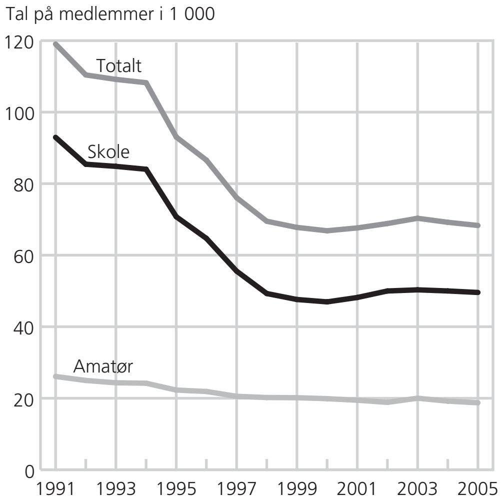

[1] 2004-tala er endra sidan førre utgåve.
Kjelde: Norges Musikkorps Forbund.

Figur 6.4. Norges Korforbund. Talet på kormedlemmer, etter krins. 2005. Prosent

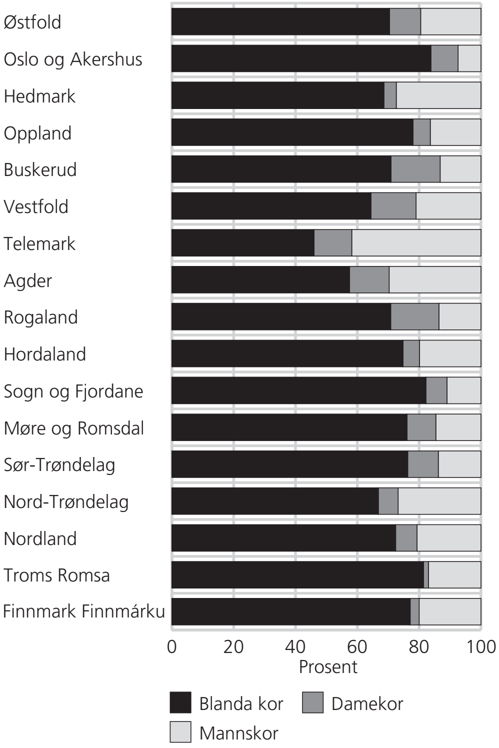

[1] Dirigentar ikkje medrekna.
Kjelde: Norges Korforbund.

Nedgangen har stort sett skjedd i blandakor og mannskor. Vi kan vel seie at interessa for å syngje i damekor aukar då talet på medlemmer i desse kora har stigi med 5 prosent, sjølv om damekora berre utgjer 11 prosent av alle kora. Kora fordeler seg i alle fylka i Noreg, flest kormedlemmer finn vi i Hordaland med 3 915 eller 14 prosent av alle kormedlemmene. Det er også i Hordaland vi finn flest mannskorsongarar, men dei utgjer likevel berre 20 prosent av kormedlemmene i dette fylket.

Kommunale kultur- og musikkskolar

Til slutt i dette kapitlet presenterer vi ei oversikt over talet på elevar i dei kommunale kultur- og musikkskolane for 2001 og 2005. Tala baserer seg på rapporteringa gjennom KOSTRA. I perioden 2001–2005 var det ein auke på 11,3 prosent i talet på elevar (sjå figur 6.5 på side 60).

Besøk på konsertar

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart tredje eller fjerde år ei undersøking der folk blir spurde om den gjennomsnittlege bruken av ulike kulturtilbod dei siste tolv månadene. Tal frå den siste undersøkinga om kor mange personar som blant anna nytta ulike konserttilbod, vart presenterte i Norsk kulturbarometer 2004 og Kulturstatistikk 2004. Denne siste kulturbrukundersøkinga synte at om lag 35 prosent hadde vore på ein konsert med klassisk musikk, samtidsmusikk, kyrkjemusikk eller kor siste året og 47 prosent hadde vore på pop-, jazz-, vise-, folkemusikk-, korpskonsert eller liknande. I ei undersøking i 2005 «Undersøking om bibliotek-

Figur 6.5. Elevar i kommunale kultur- og musikkskolar. 2001 og 2005

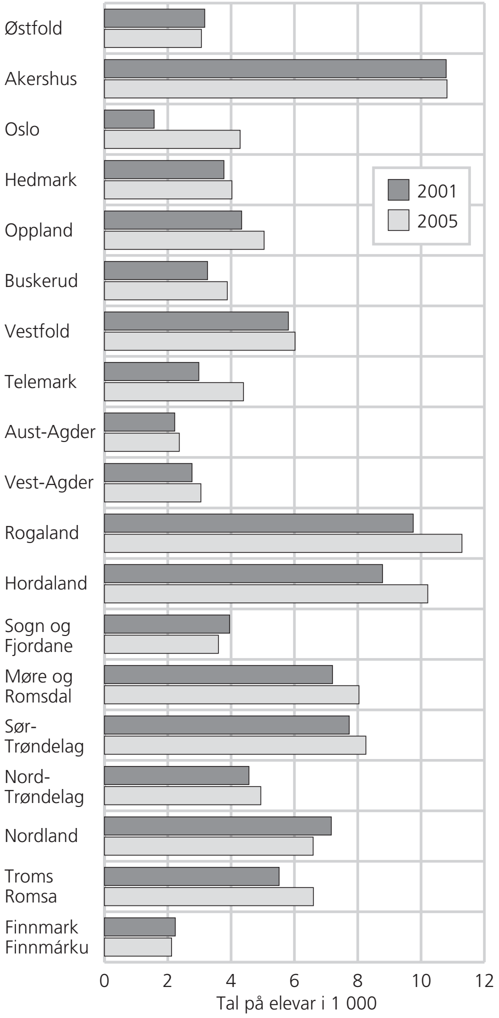

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

bruk» vart òg folk spurde om dei hadde vore på konsert dei siste tre månadene. *«Nær ein tredjedel av befolkninga svara at dei hadde vore på konsert dei siste tre månadene. Personar som også brukte biblioteka hadde i nokon større grad vore på konsert, 40 prosent hadde gått på konsert i perioden, mot ein fjerdedel av ikkje-brukarar»*. (Kjelde: SSB, Rapporter «Undersøking om bibliotekbruk»).

Referansar

Årsrapport 2005 Rikskonsertane.

Norges Korforbund, Melding om virksomheten 2004–2005.

SSB, Rapporter 2006/14 «Undersøking om bibliotekbruk».

Nyttige internettadresser:

Kulturstatistikk 2004: www.ssb.no/emner/07/sa_kultur/

Norsk kulturbarometer 2004: www.ssb.no/kulturbar/

Norsk teater og orkesterforening: www.nto.no/

Rikskonsertene: http://www.rikskonsertene.no/

Kultur- og kyrkjedepartementet: http://odin.dep.no/kkd/

Norges Musikkorps Forbund: http://www.musikkorps.no/

Norges Korforbund: http://www.kor.no/

Norsk musikkråd: www.musikk.no

Undersøking om bibliotekbruk: www.ssb.no/emner/07/02/30/rapp_200614/

Vedleggstabellar

Tabell 6.4. Rikskonsertane. Talet på produksjonar, konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype. Fylke. 2000–2005

	Talet på produksjonar	Konsertar	Tilhøyrarar	Tilhøyrarar i gjennom-snitt
2000	345	7 177	766 577	107
2001	336	7 720	818 093	106
2002	343	7 606	816 582	107
2003	360	7 727	835 641	108
2004	407	8 911	1 002 982	113
2005	450	9 436	1 175 453	125
Konserttype				
Skolekonsertar	351	8 548	1 092 038	128
Musikk i barnehagen	26	614	21 013	34
Offentlege konsertar	73	274	62 402	228
Østfold	..	321	53 251	166
Akershus	..	760	137 971	182
Oslo	..	610	103 532	170
Hedmark	..	243	41 023	169
Oppland	..	378	45 092	119
Buskerud	..	417	56 862	136
Vestfold	..	395	58 288	148
Telemark	..	312	43 062	138
Aust-Agder	..	234	28 442	122
Vest-Agder	..	374	45 166	121
Rogaland	..	372	43 127	116
Hordaland	..	1 103	115 164	104
Sogn og Fjordane	..	262	26 334	101
Møre og Romsdal	..	567	63 705	112
Sør-Trøndelag	..	477	69 075	145
Nord-Trøndelag	..	247	33,601	136
Nordland	..	831	65,656	79
Troms Romsa	..	422	42,686	101
Finnmark Finnmárku	..	218	19,617	90
Svalbard	..	5	384	77

Kjelde: Rikskonsertane.

Tabell 6.5. Norsk musikkråd. Talet på medlemmer i dei ulike medlemsorganisasjonane. 2001– 2005

Medlemsorganisasjonar	Talet på medlemmer				
	2001	2002	2003	2004	2005
Medlemmer i alt	**100 924**	**102 793**	**126 268**	**141 283**	**141 751**
AKKS Norge	467	467	665	798	628
Foreningen Musikk fra livets begynnelse	551	545	516	526	553
Foreningen Norske Kordirigenter	350	400	142	314	302
GramArt[1]	1 900	1 750	1 701	1 913	-
Korpsnett Norge	1 549	1 723	1 854	2 031	1 994
Landsforbundet Dissimilis	650	817	746	746	825
Landslaget for Spelemenn	5 173	5 193	4 938	5 154	5 232
Musikk i Skolen	1 000	1 200	1 471	13 393	14 175
Musikkens Venners Landsforbund	4 035	4 339	4 425	4 497	4 442
Norges Barne- og Ungdomskorforbund	6 632	7 782	7 626	7 914	8 000
Norges Kirkesangforbund	3 084	3 500	3 500	3 700	3 700
Norsk Country-Musikk forbund	2 696	2 700	3 867	3 537	3 516
Norsk Festivalsangerforbund	1 118	1 084	1 021	1 044	1 003
Norsk forening for musikkterapi	233	232	230	256	278
Norsk jazzforum	10 019	10 070	10 200	10 550	11 300
Norsk Kammermusikkforbund	115	117	112	114	130
Norsk Mandolin- og Balalaikaorkesterforbund	95	90	92	92	100
Norsk Munnspillforum	52	52	59	63	68
Norsk musikkbibliotekforening	81	82	80	82	82
Norsk Rockforbund	33 911	30 435	51 282	51 500	51 500
Norsk sangerforum	3 600	5 400	5 625	6 166	6 544
Norsk Skoleorkesterforbund	3 217	3 357	3 438	3 817	3 923
Norsk Viseforum	1 477	1 094	1 498	1 400	1 500
Norsk Suzukiforbund	..	111	144	189	172
Norske Musikklæreres Landsforbund	390	383	381	366	360
Norske Symfoni-Orkestres Landsforbund	2 400	2 400	2 300	2 300	2 300
Norske Trekkspilleres Landsforbund	3 638	3 592	3 564	3 270	3 154
Rytmisk Musikkforum	160	97	114	116	120
Ung Kirkesang	4 339	5 096	5 943	6 527	6 975
Assosierte medlemmer i Norsk musikkråd (NMR)					
Norsk Arbeidersangerforbund[2]	1 940	1 755	1 870	1 850	1 640
Kulturforbundet	..	600	390	335	449
Musikernes fellesorganisasjon	6 052	6 250	6 394	6 643	6 706
Norsk kulturhusNettverk	..	80	80	80	80

[1]Utmeld 2005.
[2]Endra namn frå Norsk Arbeidersangerforbund til Norsk Sangerforbund i 2005.
Kjelde: Norsk musikkråd.

Stein Ove Pettersen

7. Festivalar

I 2005 var det framleis ein auke i tilskot til musikkfestivalar. 59 musikkfestivalar mottok i alt 23,9 millionar kroner i støtte. Interesseorganisasjonen Norske Festivaler veks, både talet på medlemmer og talet på festivalbesøk aukar.

Dei seinare åra har det vore ei oppblomstring i utvalet av festivalar og omfanget av desse. Eit nøyaktig tal på kor mange festivalar vi har i Noreg, er vanskeleg å gi. 400 kulturfestivalar er eit tal som har blitt omtalt i media fleire gonger. Talet stammar frå ei oversikt laga av interesseorganisasjonen Norske Festivaler. Eit anna tal dei har skreve om, er minimum 200 festivalar som kan seiast å vere av nasjonal interesse.

Musikkfestivalar er den enklaste typen å talfeste på bakgrunn av tilskotsordninga Norsk kulturråd forvaltar til musikkfestivalar. Det er viktig å peike på at denne oversikta ikkje tek for seg alle musikkfestivalane i Noreg. Også andre støtteordningar til festivalar finst, blant anna gir FILM&KINO årleg støtte til rundt 20 filmfestivalar.

For 2005 løyvde Norsk kulturråd i alt 23,9 millionar kroner i støtte til 59 ulike musikkfestivalar. Dette er ein auke på 2 prosent samanlikna med 2004. I forhold til 2001 som er det første året vi har statistikk frå, blir det no løyvd 26 prosent meir i støtte til 55 prosent fleire musikkfestivalar.

Tilskotsordninga for musikkfestivalar

Tilskotsordninga for støtte til musikkfestivalar har som føremål å hjelpe til å oppretthalde og vidareutvikle festivalar på eit høgt kunstnarisk og profesjonelt nivå.

Tilskot gis til musikkfestivalar som arrangerast årleg eller anna kvart år, som går over minst to dagar, og som mottek offentleg tilskot frå eigen region.

Kjelde: Norsk kulturråd.

Jazzfestivalar og klassisk/kammermusikkfestivalar får mest støtte, med høvesvis 5,9 og 4,6 millionar kroner. Åtte av dei elleve nye festivalane som fekk støtte for første gong var populærmusikkfestivalar. Det vert no gitt støtte til 19 ulike populærmusikkfestivalar, i gjennomsnitt gis det 232 000 til kvar festival av denne typen. Dei seks festspela som vart tildelt støtte i 2005, fekk i gjennomsnitt 717 000 kroner, det høgaste gjennomsnittet blant kategoriane.

Figur 7.1. Tilskot til musikkfestivalar, etter kategori. 2001, 2004 og 2005. Millionar kroner

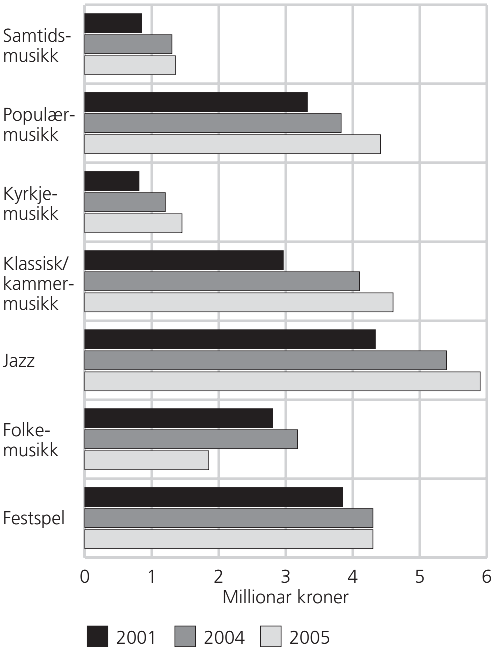

Kjelde: Norsk kulturråd.

Over tid har det vore ein auke for alle kategoriane, bortsett frå tildelingane til folkemusikkfestivalane. Nedgangen kjem av at Førde Internasjonale Folkemusikkfestival ikkje lenger mottek støtte frå denne ordninga. Sia 2001 er støtta til kyrkjemusikkfestivalane nær dobla, av di det er fire festivalar i 2005 og ein festival i 2001.

Fem festivalar fekk ein million kroner eller meir i støtte i 2005. Det gjeld Vestfoldfestspillene og Nordland Musikkfestuke, og tre jazzmusikkfestivalar, Kongsberg Jazzfestival, Vossa Jazz og Nattjazz i Bergen.

Norske Festivaler

Norske Festivaler bestod av 53 ulike kulturfestivalar og festspel i 2003, ein auke i talet på medlemmer frå 51 i 2004. Det er flest festspel og klassisk- og operafestivalar med tolv av kvar type.

Norske Festivaler

Ein genreovergripande paraply- og nettverksorganisasjon for norske kunst- og kulturfestivalar og festspel. Organisasjonen ønskjer å vere ei samlande eining for alle kulturfestivalar i Noreg, også for dei festivalar som ikkje har sin eigen genrespesifikke organisasjon.

Kjelde: www.norwayfestivals.com

Figur 7.2. Norske Festivaler. Talet på festivalar som er medlemmer, etter kategori. 2004–2005

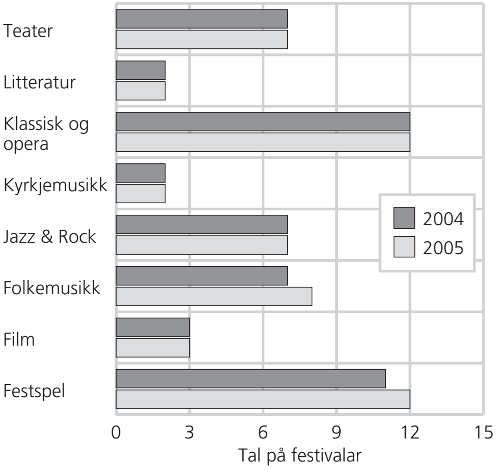

Kjelde: Norske Festivaler.

Kvart år gjennomfører leiinga i Norske Festivaler ei undersøking for å få eit bilete av kor mange nordmenn som besøkjer festivalane, og kor mykje dei omset. Undersøkinga er frivillig for festivalane, likevel syner tala at det har vore ein auke i både besøk, omsetning, medverkande kunstnarar og framsyningar.

I 2003 rapporterte 25 av festivalane at dei hadde eit omtrentleg besøkstal på i alt 573 000, og ei omsetning på nesten 108 millionar kroner. I den siste rapporteringa for 2005 svara 33 av festivalane, og da hadde tala auka til over ein million besøk og over 250 millionar i omsetning.

Tabell 7.1. Hovudtal frå medlemmer av Norske Festivaler. 2003-2005. Rapporterte tal

	2003[1]	2004[2]	2005[3]
Omtrentleg besøkstal	572 622	705 684	1 058 737
Total omsetning. 1 000 Kr	107 517	140 198	252 368
Talet på artistar, kunstnarar	9 969	11 171	13 165
Talet på framsyningar	1 812	2 200	3 444
Talet på frivillige	:	:	9 560
Statlege tilskot. 1 000 kr	:	:	48 327
Andre tilskot. 1 000 kr	:	:	42 120

[1] Rapporterte tal frå 25 av medlemsfestivalane.
[2] Rapporterte tal frå 35 av dei 49 festivalane som blei arrangert i 2004.
[3] Rapporterte tal frå 33 av medlemsfestivalane.
Kjelde: Norske Festivaler.

I 2005 blei det også spurt om talet på frivillige medarbeidarar under festivalane og kor mykje festivalane mottok i offentlege og andre tilskot. Festivalane rapporterte at det totalt arbeidde 9 560 frivillige, og at festivalane mottok 90 millionar kroner i tilskot. Dei statlege tilskota utgjorde 48 millionar kroner.

Norsk kulturbarometer 2004 synte for første gong tal på festivalbesøk. Tala viste at 28 prosent av befolkninga hadde vore på ein kulturfestival eller eit festspel i 2004 (Norsk kulturbarometer 2004).

Referansar

Norsk kulturråd (2006): www.kulturrad.no

Norske Festivaler (2006): www.norwayfestivals.com

Norsk kulturbarometer 2004: www.ssb.no/kulturbar/

Vedleggstabell

Tabell 7.2. Utdelingar til musikkfestivalar, etter kategori. 2001-2005. 1 000 kroner

	2001		2002		2003		2004		2005	
	Talet på festivalar	Tilskot	Talet på festivalar	Tilskot	Talet på festivalar	Tilskot	Talet på festivalar	Tilskot	Talet på festivalar	Tilskot
I alt	**38**	**18 924**	**41**	**20 550**	**40**	**20 780**	**48**	**23 300**	**59**	**23 865**
Festspel	6	3 850	6	3 950	6	4 150	6	4 300	6	4 300
Folkemusikk	5	2 800	5	2 850	5	2 875	6	3 175	6	1 850
Jazz	8	4 335	8	4 950	7	4 800	9	5 400	11	5 900
Klassisk/-kammermusikk	6	2 961	8	3 450	8	3 500	9	4 100	10	4 600
Kyrkjemusikk	1	808	1	800	2	750	4	1 200	4	1 450
Populærmusikk	8	3 320	9	3 550	9	3 655	11	3 825	19	4 415
Samtidsmusikk	4	850	4	1 000	3	1 050	3	1 300	3	1 350

Kjelde: Norsk kulturråd.

Liv Taule

8. Museum og samlingar

I 2005 var det 34 millionar museumsgjenstandar og fotografi, 9 millionar besøk, 2 660 utstillingar og 4 765 kulturhistoriske bygningar i dei 188 museumseiningane som er inkluderte i museumsstatistikken.

Kapitlet presenterer tal, hovudsakleg for 2005, men vil også ta nokre blikk attende for å sjå på trekk i utviklinga dei siste fire åra. Museumslandskapet har forandra seg mykje dei siste åra på grunn av den omfattande konsolideringa som går føre seg i museumssektoren. Føremålet med konsolideringsreforma er å styrkje musea fagleg, men har òg verka inn på både det organisatoriske og administrative området. I 2005 er 188 museum inkluderte i museumsstatistikken.

Kapitlet vil omhandle data om samlingane og utstillingane, bruk/besøk i musea, personell og økonomi. I byrjinga av kapitlet vil vi kort ta for oss fordelinga av musea, både geografisk og etter museumstype. Kapitlet vil avslutte med ei kort omtale av museum på Internett og presentere ein tabell som viser fordelinga på nokre variablar etter storleiken på totale driftskostnader.

Musea i den norske museumsstatistikken er delte inn i fire museumstypar etter ansvarsområde og fordelte seg slik i 2005:

- Kunst- og kunstindustrimuseum – 26 museum
- Kulturhistorisk museum – 131 museum
- Naturhistorisk museum – 6 museum
- Blanda kultur- og naturhistorisk museum – 25 museum.

Museum
Det finst ingen eintydig definisjon på museum i Noreg. I hovudsak byggjer definisjonen av museum på International Council of Museums (ICOM) sin definisjon: «*Eit museum er ein ikkje-kommersiell, permanent institusjon som skal tena samfunnet og samfunnsutviklinga. Institusjonen skal vera open for publikum. Eit museum skal samla inn, bevara og sikra, forska i, formidla og stilla ut materielle vitnemål om menneska og omgjevnadene deira. Formålet er å gje høve til studiar, opplæring og oppleving*» (NOU 1996:7 *Museum – mangfald, minne, møtestad*, side 35).

Nærare opplysningar om museumsstatistikken i SSB finst på http://www.ssb.no/emner/07/01/40/museer/... Om statistikken

Kulturhistoriske museum omfattar arkeologiske museum og dei som arbeider med etterreformatorisk historie, også tekniske museum. (NOU 1996:7). Det er institusjonane sjølve som avgjer kva for ei gruppe dei høyrer til. Dei siste åra, og spesielt etter konsolideringsprosessen starta, er det fleire museum som reknar seg som eit blanda kultur- og naturhistorisk museum. Det er flest kulturhistoriske museum i Noreg. I 2005 utgjorde dei 70 prosent av alle musea i statistikken. Kunst- og kunstindustrimuseum og blanda kultur- og naturhistorisk museum utgjorde respektive 14 og 13 prosent, medan dei naturhistoriske musea utgjorde 3 prosent.

Figur 8.1. Talet på norske museum[1], etter fylke. 2005

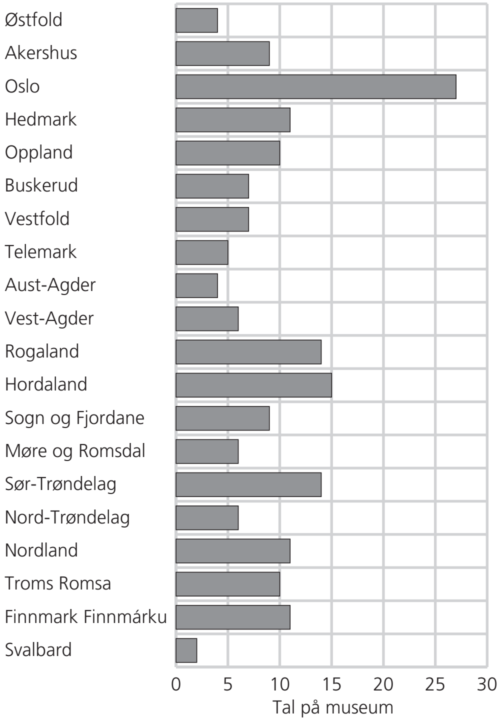

[1] Tala omfattar dei opne musea.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Musea fordeler seg ulikt over landet. Oslo har flest museum, 27 administrative einingar. Hordaland har 15, Rogaland og Sør-Trøndelag har 14 museumseiningar. Østfold og Aust-Agder har færrast einingar med fire kvar. Figur 8.1 viser fordelinga av musea i dei ulike fylka i 2005.

Samlingar, bygningar og utstillingar

Samlingane ved dei norske musea utgjorde i 2005 til saman over 34 millionar gjenstandar og fotografi. Det er vanleg å dele samlingane inn i fire hovudgrupper:

- Kunsthistoriske gjenstandar
- Kulturhistoriske gjenstandar
- Naturhistoriske gjenstandar
- Fotografi

Det er flest fotografi i samlingane, om lag 16 millionar. Dei naturhistoriske gjenstandane talte om lag 12 millionar, mens dei kulturhistoriske gjenstandane utgjorde over 6 millionar. Det var færrast kunsthistoriske gjenstandar med 471 000. Dei største samlingane av gjenstandar og fotografi til saman finn vi ved dei kulturhistoriske musea, heile 53 prosent. 76 prosent av samlingane hos dei kulturhistoriske musea er fotografi, medan 23 prosent er kulturhistoriske gjenstandar. Ved dei kunsthistoriske musea er 35 prosent kunsthistoriske gjenstandar, og også ved desse musea utgjer fotografi største delen med over halvparten av samlingane. Dei naturhistoriske musea hadde under 1 prosent fotografi.

34 millionar gjenstandar og fotografi i 2005 utgjer ein auke på om lag 2 millionar frå 2004, og ein auke på litt over 7,5 millionar gjenstandar og fotografi dei fire siste åra. Talet på fotografi har gått mest opp og står for størstedelen av den totale auken med 82 prosent i denne fireårsperioden. Ser vi berre på auken i fotografi dei siste fire åra, var han om lag 63 pro-

sent. Som nemnt ovanfor, talte fotografia i 2005 litt over 16 millionar. Denne auken kjem truleg av at blant anna einskilde museum har teke over store samlingar av fotografi frå andre institusjonar.

Figur 8.2. Samlingar i norske museum[1]. 2002-2005

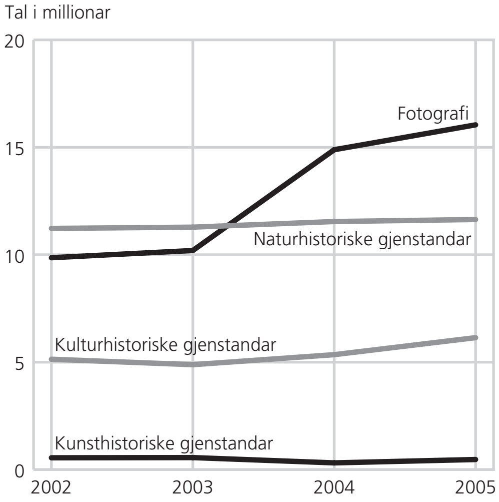

[1] Tala omfattar dei opne musea.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

I 2005 forvalta musea 4 765 kulturhistoriske bygningar. Av desse var 2 794 opne for publikum. Dei fleste kulturhistoriske bygningane finn ein ved dei kulturhistoriske musea, 87 prosent. Det er vanskeleg å samanlikne dette talet direkte med statistikk frå tidlegare år, av di ein då har spurt etter verneverdige bygningar. I 2004 viste statistikken at musea forvalta 4 286 verneverdige bygningar.

Musea i statistikken rapporterte om 2 658 utstillingar i 2005. Siste året var auken på 206 utstillingar, 66 prosent av desse var temporære utstillingar. Dei siste fire åra har totalt tal på utstillingar auka jamt, men det er dei temporære utstillingane som står for heile auken. Talet på vandreutstillingar har gått ned med 17 prosent i perioden 2002 til 2005.

Tabell 8.1. Utstillingar i norske museum[1]. 2002-2005

	Einingar i alt	I alt	Basisutstillingar	Temporære utstillingar	Vandreutstillingar
2002	274	2 387	1 383	754	237
2003	263	2 420	1 377	795	248
2004	234	2 452	1 398	892	162
2005	188	2 658	1 434	1 028	196
Museumstype					
Kunst- og kunstindustrimuseum	26	315	51	204	60
Kulturhistorisk museum	131	1 776	993	671	112
Naturhistorisk museum	6	112	89	18	5
Blanda kultur- og naturhistorisk museum	25	455	301	135	19

[1] Tala i tabellen omfattar dei opne musea.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Besøk i musea

Noko over 9 millionar besøk vart registrerte i musea i 2005, om lag 500 000 fleire enn i 2004. Besøkstala har auka jamt dei siste fire åra, frå 8,3 millionar i 2002. Tabellen under gir tal for korleis besøkstala fordeler seg i fylka i 2005. 40 prosent av alle besøka var ved Oslomusea, det gir nesten sju museumsbesøk per innbyggjar i Oslo. For heile landet gir indikatoren to besøk per innbyggjar.

Det ser ut som enkeltbesøk har auka dei siste fire åra. I 2002 vart litt under 50 prosent registrert som enkeltbesøk, mens delen var 70 prosent i 2005. Denne endringa kan delvis forklarast gjennom betre registreringsrutinar, men er ikkje heile forklaringa. Tala kan òg ha systematiske feil da ikkje alle musea gir opplysningar

Tabell 8.2. Besøk i norske museum[1], etter fylke. 2002–2005

	Einingar i alt	Besøk I alt	Besøk Av desse enkeltbesøk	Betalande besøkjande	Besøk i alt per innbyggjar
2002	274	8 336 172	4 128 103	3 872 401	1,8
2003	263	8 523 048	4 591 615	4 119 047	1,9
2004	234	8 552 799	5 680 903	4 564 014	1,9
2005	188	9 060 639	6 343 510	4 731 733	2,0
Østfold	4	88 573	66 095	42 284	0,3
Akershus	9	305 764	180 081	85 037	0,6
Oslo	27	3 618 994	2 553 239	1 727 544	6,8
Hedmark	11	255 860	175 253	163 141	1,4
Oppland	10	407 239	317 085	238 365	2,2
Buskerud	7	355 572	265 964	194 064	1,5
Vestfold	7	162 582	110 034	48 659	0,7
Telemark	5	165 479	122 304	88 545	1,0
Aust-Agder	4	77 026	52 079	38 705	0,7
Vest-Agder	6	187 005	151 265	90 622	1,2
Rogaland	14	361 297	207 907	173 846	0,9
Hordaland	15	873 253	516 813	688 332	1,9
Sogn og Fjordane	9	172 892	105 491	73 887	1,6
Møre og Romsdal	6	285 118	187 693	167 603	1,2
Sør-Trøndelag	14	833 123	651 746	365 578	3,1
Nord-Trøndelag	6	268 312	252 710	120 288	2,1
Nordland	11	333 392	229 690	231 370	1,4
Troms Romsa	10	137 802	85 468	85 109	0,9
Finnmark Finnmárku	11	144 072	97 248	82 387	2,0
Svalbard	2	27 284	15 345	26 367	16,6

[1] Tala i tabellen omfattar dei opne musea.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 8.3. Enkeltbesøk og gruppebesøk ved musea. 2002–2005. Prosent

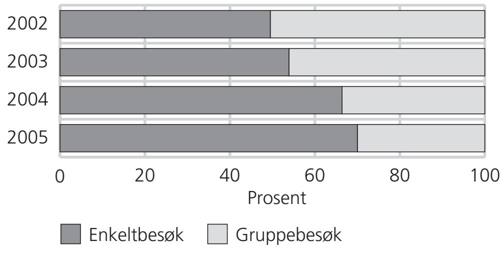

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

om fordelinga mellom enkeltbesøk og gruppebesøk i rapporteringa.

Personell og økonomi

I 2005 blei det utført totalt 3 560 årsverk ved dei norske musea som er med i statistikken. Eit årsverk tilsvarer ein person tilsett på full tid gjennom heile året. Dette samla talet ser ut til å vere litt lågare enn dei årsverka som vart utførde i musea i 2004. Nesten alle årsverka, 95 prosent, vart utførd av lønt personale. Av dei lønte årsverka var 2 420 faste stillingar. Dette talet syner at det har vore ein auke på 2 prosent i dei faste stillingane ved musea i statistikken, medan talet på dei frivillige årsverka ser ut til å ha blitt

redusert med nesten halvparten. Dei kulturhistoriske musea har størst del frivillige årsverk, 6,9 prosent av dei 2 265 årsverka ved desse musea.

Figur 8.4. Inntekts- og kostnadsutvikling for musea. Gjeldande prisar. 2002–2005

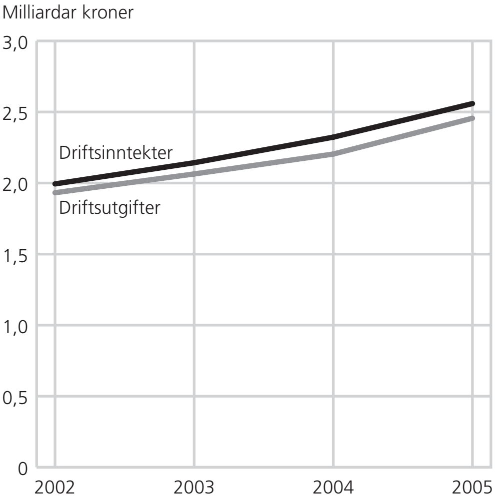

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Både inntekter og utgifter for musea har stigi dei siste åra. Figuren over viser tal for dei siste fire åra som vi kan samanlikne statistikk for.

I 2005 var dei totale driftsinntektene på 2,6 milliardar kroner. Dette syner ein auke på om lag 235 millionar kroner frå 2004. Totale driftskostnader var 2,5 milliardar kroner. Driftskostnadene auka med 252 millionar kroner, litt meir enn inntektene.

Driftsinntektene for musea kjem frå ulike inntektskjelder. Dersom ein ser alle inntektskomponentane for 2005 under eitt, kom 26 prosent av inntektene frå ordinært driftstilskot frå Kultur- og kyrkjedepartementet. Totalt utgjorde offentlege løyvingar 1,7 milliardar kroner, eller to

Figur 8.5. Driftsinntekter etter inntektstype og museumstype. 2005. Prosent

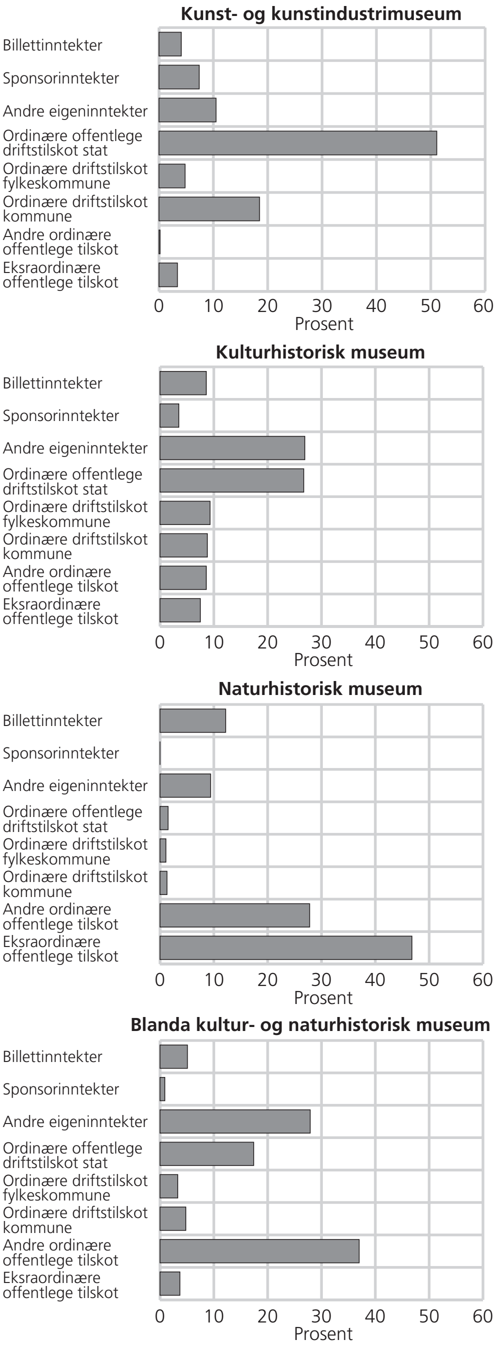

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

tredjedelar av inntektene. Billettinntektene utgjorde om lag 8 prosent av totale inntekter i 2005, omtrent same nivå som i 2004. Delen sponsorinntekter har auka frå 2 til 3 prosent av totale inntekter. Figur 8.5 viser eit diagram for kvar av dei fire museumstypane, og vi ser at storleiken på inntektskomponentane varierer noko for dei einskilde typane.

Figur 8.6. Driftskostnader, etter kostnadstype[1] og museumstype. 2005. Prosent

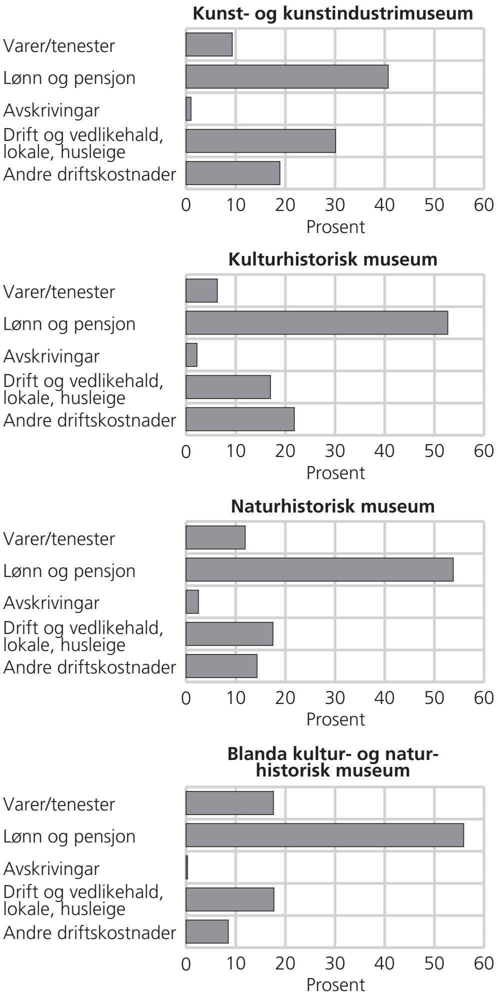

[1] Dei offentlege refusjonane er ikkje trekte ifrå.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Kunst- og kunstindustrimusea får største delen av inntektene sine frå ordinære driftstilskott frå staten, 51 prosent, medan billettinntekta utgjer 4 prosent. Dei kulturhistoriske musea tek inn nærare 9 prosent av inntektene på billettsal. Dei naturhistoriske musea har litt over 12 prosent i billettinntekter.

Dei totale kostnadene for musea i 2005 var 2,5 milliardar kroner. Nær halvparten av dette er utgifter til lønn. Utgifter relatert til drift, vedlikehald og leige av lokale utgjer om lag 20 prosent, medan andre driftskostnader utgjer om lag 19 prosent. Dei blanda kultur- og naturhistoriske musea har høgast del lønnskostnader med 56 prosent, medan kunst- og kunstindustrimuseum har lågast lønnsutgifter med 41 prosent.

Museum på «nett»

Dei siste åra har fleire museum nytta andre måtar å presentere seg på. I 2004 blei det for første gong publisert tal for museum som er tilgjengelege på Internett. Tabell 8.3 viser situasjonen ved utgangen av 2005. I 2005 presenterte musea 146 internettutstillingar, medan det tilsvarande talet i 2004 var 131. Det var 12,7 millionar besøk på musea sine heimesider i 2005, det syner berre ein svak auke med under 1 prosent frå 2004. Som nemnt tidlegare, er talet på museum for ulike årgangar vanskeleg å samanlikne på grunn av konsolideringa.

Til slutt i kapitlet presenterer vi ein tabell (8.4) der musea i statistikken for 2005 er delte opp i fem nokså like intervall etter storleiken på totale driftskostnader. På denne måten vil vi sjå korleis verdiane fordeler seg på nokre variablar blant musea. 20 prosent av musea, dei med over 15,6 millionar kroner i totale driftskostnader hadde godt over halvparten av

alle museumsbesøka i 2005. Desse 20 prosentane hadde også høgaste delen av dei andre variablane som tabellen syner, dei har blant anna 65 prosent av samlingane. Femtedelen av musea som har totale innsatsfaktorar under 1,4 millionar kroner hadde 5 prosent av besøka. Dei har òg færrast utstillingar og samlingar.

Tabell 8.3. Museum på Internett, etter museumstype. 2005

	I alt	Museumstype: Kunst- og kunstindustri-museum	Kulturhistorisk museum	Naturhistorisk museum	Blanda kultur- og naturhistorisk museum
Talet på museum med Internettutstillingar	41	2	31	2	6
Talet på Internettutstillingar	146	20	79	24	23
Talet på museum med samlingskatalog tilgjengeleg på Internett	65	6	45	3	11
Totalt besøk på musea sine heimesider på Internett	12 789 053	854 895	4 577 579	7 164 000	192 579

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.4. Museum. Besøk, utstillingar, gjenstandar, årsverk, driftskostnader og driftsinntekter, etter storleiken på totale driftskostnader. 2005

	Talet på museum		Besøk		Utstillingar		Gjenstandar/objekt	
	I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent
I alt	**188**	**100,0**	**9 060 639**	**100,0**	**2 658**	**100,0**	**34 297 470**	**100,0**
Totale driftskostnader. Mill. kr								
0 - 1 399	38	20,2	455 704	5,0	172	6,5	792 630	2,3
1 400 - 3 999	37	19,7	979 961	10,8	413	15,5	1 354 961	4,0
4 000 - 7 999	38	20,2	981 206	10,8	586	22,0	3 735 219	10,9
8 000 - 15 599	38	20,2	1 792 664	19,8	664	25,0	6 288 299	18,3
15 600 -	37	19,7	4 851 104	53,5	823	31,0	22 126 361	64,5

	Årsverk i alt		Totale driftskostnader, millionar kroner		Totale driftsinntekter, millionar kroner	
	I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent
I alt	**3 559,9**	**100,0**	**2 456,33**	**100,0**	**2 558,37**	**100,0**
Totale driftskostnader. Mill. kr						
0 - 1 399	139,9	3,9	15,86	0,6	22,47	0,9
1 400 - 3 999	245,6	6,9	102,47	4,2	134,35	5,3
4 000 - 7 999	450,6	12,7	225,53	9,2	246,56	9,6
8 000 - 15 599	639,4	18,0	421,40	17,2	426,52	16,7
15 600 -	2 084,4	58,6	1 691,08	68,8	1 728,48	67,6

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Oppsummering

Museumslandskapet har endra seg dei siste åra. Fleire mindre museum er slått saman til større, konsoliderte einingar, noko som går fram av talet på organisatoriske einingar i statistikken. Det totale årlege talet på museumsbesøk har auka sidan 2002. Det same har talet på gjenstandar, unnateke kunsthistoriske gjenstandar som ligg litt lågare enn i 2002. Talet på utstillingar totalt har òg stigi i perioden, men det er blitt færre vandreutstillingar. Musea sett under eitt, viser eit positivt driftsresultat. Kapitlet tek ikkje spesielt for seg bruken av musea då det ikkje har vore nyare undersøkingar enn dei resultata som vart presenterte i Norsk Kulturbarometer 2004 og Kulturstatistikk 2004. Tal frå den siste undersøkinga om kor mange personar som hadde vore på museum i 2004, synte at om lag 42 prosent hadde vore på museum. I ei undersøking i 2005 «Undersøking om bibliotekbruk» vert òg folk spurde om dei hadde vore på museum dei siste tre månadene. «*I befolkninga generelt har 21 prosent lagt turen innom eit museum i løpet av dei siste tre månadene. Personar som også brukte biblioteka hadde i nokon større grad vore på museum, 28 prosent hadde besøkt eit museum i dette tidsrommet, mot ein fjerdedel av ikkje-brukarar*». (Kjelde: SSB, Rapporter «Undersøking om bibliotekbruk»)

Referansar

NOU 1996:7 Museum – mangfald, minne, møtestad.

SSB, Rapporter 2006/14 «Undersøking om bibliotekbruk».

Nyttige internettadresser om norske museum:

ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum: www.abm-utvikling.no/

Kulturstatistikk 2004: www.ssb.no/emner/07/sa_kultur/

Museum og samlingar: www.ssb.no/museer/

Norsk Kulturbarometer 2004: www.ssb.no/kulturbar/

Vedleggstabell

Tabell 8.5. Museum og samlingar. Økonomi, etter museumstype. 2005. Millionar kroner

	I alt	Museumstype			
		Kunst- og kunstindustri-museum	Kulturhistorisk museum	Naturhistorisk museum	Blanda kultur- og natur-historisk museum
Driftsresultat	102,2	13,9	2,2	102,5	-16,5
Totale driftsinntekter	**2 558,4**	**419,6**	**1 422,7**	**253,3**	**462,8**
Totale eigeninntekter	858,9	92,2	555,3	54,7	156,7
Billettinntekter	193,1	17,0	121,7	30,9	23,5
Varer og tenester	158,3	12,6	130,5	1,7	13,4
Sponsorinntekter	85,9	31,2	50,5	0,0	4,1
Andre eigeninntekter	421,7	31,4	252,6	22,0	115,7
Totalt ordinært offentleg driftstilskot	1 443,7	313,4	761,0	80,2	289,2
Ord. driftstilskot KKD	666,1	214,0	369,5	2,6	80,0
Ord. driftstilskot ABM-utvikling	12,6	0,5	10,7	1,1	0,3
Ord. driftstilskot fylkeskommune	171,4	20,2	133,0	2,7	15,5
Ord. driftstilskot kommune	228,4	77,6	125,1	3,4	22,3
Andre offentlege ordinære tilskot	365,2	1,0	122,7	70,4	171,1
Totalt andre offentlege tilskot	255,8	14,1	106,4	118,4	16,9
Andre tilskott KKD	29,1	0,6	27,2	0,0	1,3
Andre tilskott ABM-utvikling	12,0	3,3	8,5	0,0	0,2
Andre offentlege tilskot	214,7	10,1	70,7	118,4	15,5
Totale driftskostnader	**2 456,2**	**405,7**	**1 420,5**	**150,8**	**479,3**
Varer/ tenester	232,4	38,0	91,1	18,2	85,1
Lønn	1 194,2	159,6	702,9	81,1	250,6
Pensjon	82,0	6,9	54,1	0,9	20,2
Avskrivingar	40,7	4,0	31,6	3,8	1,3
Drift lokale	133,0	38,4	79,2	2,3	13,1
Vedlikehald lokale	114,0	7,5	84,2	0,8	21,6
Husleige	232,8	77,3	80,8	23,5	51,1
Andre driftskostnader	454,0	77,3	313,7	21,8	41,1
- Offentlege refusjonar	26,9	3,3	17,2	1,6	4,7

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Liv Taule

9. Biblioteka i Noreg

Tal frå dei norske folkebiblioteka viser at samlinga av andre medium har auka med 9 prosent i 2005, medan talet på bøker syner ein svak nedgang. Samla utlån frå folkebiblioteka syner òg ein svak nedgang siste året. Utlån per innbyggjar har gått svakt attende frå 5,5 til 5,4 i 2005. Nesten halvparten av befolkninga har besøkt folkebiblioteket siste året.

Dette kapitlet vil gi nokre nøkkeltal frå bibliotekstatistikken, for folkebibliotek, fylkesbibliotek, fengselsbibliotek og fag- og forskingsbibliotek. «Bibliotekutgreiinga» som var ferdig i september 2006, gir ein brei samla analyse av heile det norske biblioteklandskapet. Vi vil i dette kapitlet berre gi nokre hovudtrekk for utviklinga siste året med nokre lengre tilbakeblikk.

Folkebibliotek

Bibliotekstatistikken synte enda eit år nedgang i talet på folkebibliotekeiningar. Frå 2004 til 2005 vart det 33 færre bibliotekavdelingar. Ved utgangen av 2005 var det 832 folkebibliotek. Siste tiåret, frå 1995 til 2005, har såleis talet blitt redusert med 325 bibliotekeiningar, eller over ein fjerdedel. Ein kommune har ikkje levert bibliotekstatistikk for 2005.

Figur 9.1 syner at det dei siste ti åra har vore jamn auke i dei totale utlåna frå folkebiblioteka. I denne perioden har auken vore på om lag 13 prosent. Men siste året, frå 2004 til 2005 syner bibliotekstatistikken at dei totale utlåna har gått noko ned, 1,5 prosent. Utlån av bøker har gått ytterlegare ned, medan utlånet av andre medium, musikk, lydbøker, DVD og anna har auka med 4,2 prosent siste året. Samla utlån var 24,9 millionar i 2005. Utlån av andre medium var på over 7 millionar einingar. Det var 17,9 millionar utlån av bøker i 2005, om lag 680 000 færre enn i 2004. Sjølv om

Figur 9.1. Folkebibliotek. Utlån. 1995-2005

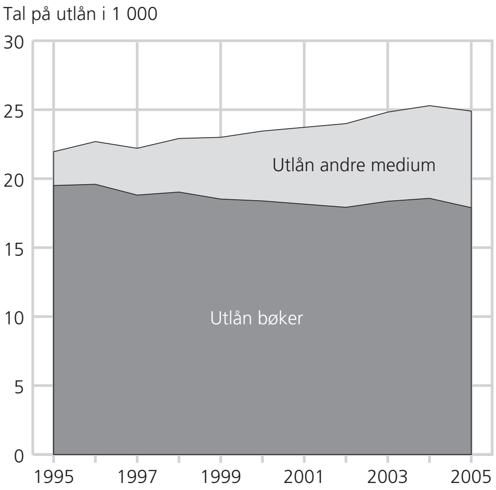

Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Figur 9.2. Folkebibliotek. Utlån etter bokkategori. 1995-2005

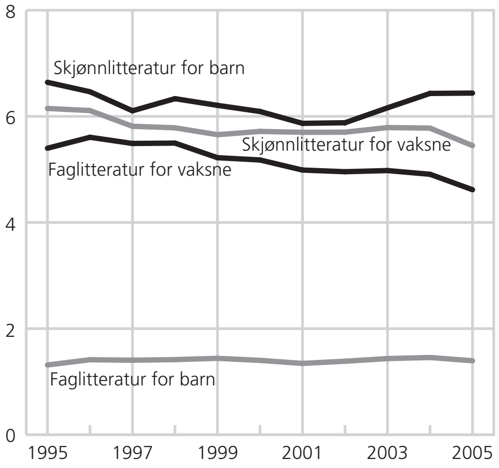

Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Figur 9.3. Folkebibliotek. Bestand andre medium. 2005. Prosent

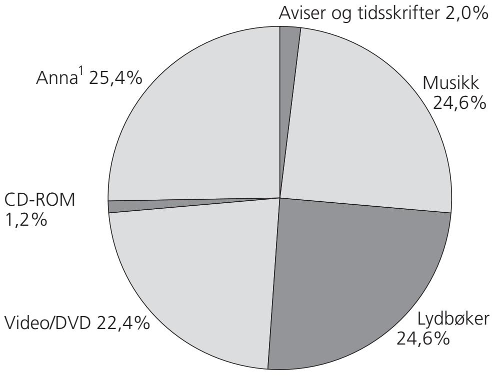

[1] Notar, foto, mikroformer, multimediesett, grafikk, dias-seriar og så bortetter.
Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

2002 òg hadde låge utlånstal for bøker, er 2005 det lågaste på ti år. Samla utlån per innbyggjar var 5,4 i 2005 mot 5,5 i 2004. Utlån av skjønnlitteratur for barn er den einaste kategorien av bøker som aukar, og utlånet av skjønnlitteratur for barn er høgare enn utlån av skjønnlitteratur for vaksne. Vedleggstabellane 9.5 og 9.6 syner fleire detaljar.

Dei totale samlingane i folkebiblioteka utgjorde nær 22 millionar einingar i 2005, 20 millionar bøker og resten andre medium. Talet på bøker har siste året gått ned med litt over 1 prosent, men bestanden av andre medium har auka med nærare 9 prosent. Det er bestanden av musikk, lydbøker og video/DVD som har auka mest.

Tabell 9.1. Folkebibliotek. Driftsutgifter[1]. 1999- 2005

	Driftsutgifter i alt	Lønn og sosiale utgifter	Andre drifts-utgifter	Utgifter til bøker og anna materiell: I alt	Bøker	AV-medium[2]	Driftsutgifter per innbyggjar
	*1 000 kroner						*Kroner
1999	899 477	548 115	216 408	134 956	126 882	8 073	202
2000	912 518	578 021	199 722	134 775	125 789	8 986	203
2001	992 733	610 248	246 394	136 091	126 880	9 211	220
2002	1 025 547	639 833	250 384	135 330	123 998	11 332	227
2003	1 064 708	669 868	260 851	133 989	121 657	12 332	234
2004	1 093 372	678 120	280 288	134 964	121 479	13 485	239
2005	1 099 484	688 654	276 949	133 880	119 955	13 926	239

[1] Ein kommune har ikkje levert rekneskap. Nokre bibliotek har ikkje fordelt mva. på dei forskjellige postane, men oppgitt mva. samla i posten andre utgifter. 182 bibliotek har levert tal for husleige.
[2] 211 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til AV-medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter.
Kjelde: ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Samla driftsutgifter for folkebiblioteka i 2005 var på 1,1 millionar kroner. Dette talet inneber ein auke på under 1 prosent frå 2004, medan driftsutgifter per innbyggjar syner ein tilsvarande nedgang. Gjennomsnittlege driftsutgifter per innbyggjar i 2005 var 239 kroner (tabell 9.1).

Fylkesbibliotek

Samla utlån frå dei 18 fylkesbiblioteka i 2005 var om lag 707 500 einingar. Dette var ein nedgang på 6 prosent frå 2004, ein noko svakare nedgang enn førre året. I år som i fjor var det utlånet frå dei mobile einingane som gjekk mest ned med 14 prosent. Utlån frå mobile einingar utgjorde over halvparten av samla utlån i fylkesbiblioteka. Fjernlån frå eigne bibliotek og primærbiblioteka utgjorde 28 prosent, og dette utlånet fall med noko under 3 prosent.

Driftsutgiftene til fylkesbiblioteka vart reduserte med under 2 prosent frå 2004 og utgjorde 111,4 millionar kroner i 2005. Utgiftene til bøker og anna materiell utgjorde 9,8 millionar kroner, dette var òg ein nedgang frå året før. Nedgangen i aktivitet kan slik det går fram av «Bibliotekutgreiinga», kome av at *«oppgåva til fylkesbiblioteka etter kvart rettar seg meir mot utviklingsarbeid enn rein tenestyting, og fylkesbiblioteka har vist både evne og vilje til endring i den omstillingsprosessen fylkeskommunane er midt inne i»*. Tabell 9.2 syner noko av aktiviteten i fylkesbiblioteka.

Tabell 9.2. Fylkesbibliotek. Utlån. 2000-2005

	Utlån		
	Samla utlån (fjernlån og direkte utlån)	Fjernlån frå eigne og primær-biblioteka sine samlingar	Utlån frå mobile einingar
2000	824 147	224 560	432 009
2001	808 578	220 743	430 857
2002	823 574	220 124	449 789
2003[1]	821 513	208 193	471 764
2004[2]	755 857	200 326	427 073
2005[2]	707 471	195 042	366 328
2005			
Østfold	12 218	3 334	-
Akershus	177 044	28 563	100 414
Hedmark	14 339	14 339	-
Oppland	20 729	10 465	9 581
Buskerud	70 955	11 988	45 037
Vestfold	82 787	7 570	66 484
Telemark	38 400	9 624	27 658
Aust-Agder	24 023	4 223	-
Vest-Agder	5 874	5 874	-
Rogaland[2]	-	-	-
Hordaland	30 866	12 732	16 432
Sogn og Fjordane	36 349	4 768	28 719
Møre og Romsdal	23 927	8 175	12 948
Sør-Trøndelag	67 439	10 534	35 395
Nord-Trøndelag	17 740	11 978	-
Nordland	50 470	38 398	10 614
Troms Romsa	16 973	3 927	13 046
Finnmark Finnmárku	17 338	8 550	-

[1] Utlånstal for Rogaland er ikkje med i totaltala.
[2] Rogaland har sett bort utlånsverksemda til Stavanger bibliotek.
Kjelde: ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Fengselsbibliotek

Statistikken for fengselsbiblioteka 2005 omfattar 13 einingar, to færre einingar enn i 2004. Statistikken for 2005 omfattar berre bibliotek som blir drivne med statlege midlar. Desse 13 einingane hadde ei samling av bøker og andre medium på

nærare 81 000. Totalt var det 144 700 utlån frå norske fengselsbibliotek eller 87,3 utlån per innsett i 2005. Det blir lånt mest faglitteratur i fengselsbiblioteka, 41 prosent av dei totale utlåna var faglitteratur. Tabell 9.3 syner fleire detaljar.

Bruk av bibliotek

I 2005 gjennomførte Statistisk sentralbyrå ei utvalsundersøking om bruk av og holdningar til ulike typar bibliotek i befolkninga generelt (*SSB, Rapport, «Undersøking om bibliotekbruk»)*. Undersøkinga blei gjennomført på oppdrag frå ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum i samband med «Bibliotekutgreiinga». Nokre hovudresultat frå undersøkinga viser at

- Nesten halvparten av befolkninga har besøkt folkebiblioteket det siste året
- Over ein tredjedel av desse har besøkt folkebiblioteket ti gonger eller meir
- Kvinner bruker biblioteka meir enn menn og låner flest romanar
- Studentar bruker folkebiblioteket meir enn befolkninga generelt

Tabell 9.4 syner blant anna at langt fleire kvinner enn menn har besøkt folkebiblioteket dei siste tre månadene. 43 prosent av kvinnene og 22 prosent av mennene. Ser vi dei siste 12 månadene samla, har 60 prosent av kvinnene besøkt folkebiblioteket, og 35 prosent av mennene. Blant dei to yngste aldersgruppene er delen som har besøkt folkebiblioteket siste tre månader, størst. For aldersgruppa 16–24 år er delen 37 prosent, det same gjeld for aldersgruppa 25–44 år. Dersom vi ser på det siste året under eitt, er det flest personar i aldersgruppa 16–24 år som har besøkt folkebiblioteket.

Ei tilsvarande undersøking om bibliotekbruk blei gjennomført i 1998. Mange av spørsmåla i 2005 er stilte på om lag same måte, slik at det skulle vere mogleg å samanlikne nokre av tendensane i materialet frå 1998 med 2005. Det ser ut som besøk i folkebibliotek har halde seg svært stabilt sidan 1998. I 2005 hadde ein tredjedel besøkt folkebiblioteket siste tre månader, det same som i 1998. Ser vi året under eitt, er delen som har besøkt biblioteket i 2005, 48 prosent. I 1998 var tilsvarande del 47 prosent. Delen som aldri har besøkt eit folkebibliotek, har gått litt ned sidan 1998, frå 6 til 4 prosent.

Tabell 9.3. Fengselsbibliotek. Bestand og utlån. 2001-2005

	Fengselsbibliotek, i alt	Bøker og AV-medium	Utlån				
			I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	AV-medium	Per innsett
2001	14	74 299	129 658	67 888	42 081	19 689	89,2
2002	15	76 998	136 630	66 355	50 931	19 344	86,4
2003[1]	15	77 966	139 460	65 493	47 799	26 168	86,7
2004[1]	15	80 466	158 573	72 985	49 477	36 111	100,1
2005[1]	13	80 785	144 711	59 536	38 508	46 667	87,3

[1] Eitt fengsel nyttar medium som blir deponerte av folkebibliotek.
Kjelde: ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Tabell 9.4. Tid sidan førre besøk på folkebiblioteket. Kjønn og alder. 1998 og 2005. Prosent

	Mindre enn 3 månader sidan	3-11 månader sidan	1-3 år sidan	3-6 år sidan	6 år sidan eller meir	Aldri	I alt	Talet på personar
1998								
Alle	33	14	15	8	24	6	100	1326
Mann	26	13	17	8	29	7	100	668
Kvinne	40	15	13	7	19	6	100	658
Alder								
16-24 år	40	21	21	11	7	1	101	198
25-44 «	34	13	16	7	27	4	101	513
45-64 «	24	11	13	7	34	11	100	372
65-79 «	22	10	13	10	30	16	101	143
2005								
Alle	33	15	16	9	24	4	101	122
Mann	22	13	15	11	33	5	100	610
Kvinne	43	17	16	7	15	3	101	619
Alder								
16-24 år	37	22	23	8	8	2	100	185
25-44 «	37	15	13	10	22	3	100	537
45-64 «	27	14	15	8	32	5	101	384
65-79 «	29	8	16	7	30	9	100	123

Kjelde: SSB, Rapport, «Undersøking om bibliotekbruk».

Fag- og forskingsbiblioteka

Ved utgangen av 2005 hadde fag- og forskingsbiblioteka i Noreg over 47 millionar fysiske einingar registrerte i samlingane sine. Dette er om lag 2 millionar fleire einingar enn i 2004. Dei fysiske einingane består blant anna av bøker, manuskript, patent, mikroformer med meir. Bøker og periodika utgjorde om lag 19 millionar. Det er også over 19 millionar patent i samlingane til fag- og forskingsbiblioteka. Over halvparten av bøkene er å finne på bibliotek knytte til universiteta eller dei vitskapelege høgskolane, medan 9 av 10 patent er ved dei offentlege spesialbiblioteka, eller meir bestemt hos Patentstyret.

Ved utgangen av 2005 hadde fag- og forskingsbiblioteka nær 356 millionar digitale dokument i sine samlingar, men nesten alle dokumenta er hos Nasjonalbiblioteket. Dette er ein auke på 344

Figur 9.4. Fag- og forskingsbibliotek. Fysiske einingar. 2005

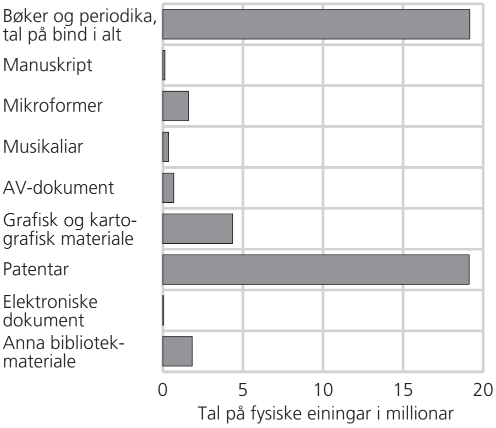

Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

millionar det siste året. Årsaka til denne store auken er at Nasjonalbiblioteket det siste året har starta med å ta vare på flest mogleg nettdokument (jf. kapittel 11 om bøker) på det norske domenet på Internett, som eit ledd i å bevare den digitale kulturarven. Elles har også fag- og forskingsbiblioteka omfattande samlingar av databasar og jamlege periodikatitlar.

Dei samla utgiftene for fag- og forskingsbiblioteka var om lag 1,1 milliard kroner i 2005. I 2005 vart det utført 1 526 årsverk ved dei 320 bibliotekeiningane som statistikken omfattar. Om lag 2/3 av årsverka var utført i bibliotekfaglege stillingar. Vedleggstabell 9.7 syner alle tala.

Resultata frå undersøkinga om bruken av dei ulike bibliotektilboda slik dei blir framstilte i Norsk Kulturbarometer 2004, synte at 11 prosent hadde nytta eit fag-, universitets- og bedriftsbibliotek. Det har ikkje vore nyare undersøkingar enn dei resultata som vart presenterte der og i Kulturstatistikk 2004.

Den nemnde undersøkinga av bibliotekbruk syner at i 2005 har tre av fem studentar besøkt eit universitets- og høgskolebibliotek dei siste tre månadene. Heile 84 prosent har vore innom universitets- og høgskolebibliotek det siste året.

Referansar

SSB, Rapporter, Undersøkelse om bibliotekbruk, Nina Kristin Buskoven.

Bibliotekutgreiinga, 2006.

Nyttige internettadresser:

Undersøking om bibliotekbruk:
http://www.ssb.no/emner/07/02/30/rapp_200614/

www.abm-utvikling.no/

www.ssb.no/emner/07/01/40/ffbibl/

Kulturstatistikk 2004:
www.ssb.no/emner/07/sa_kultur/

Norsk Kulturbarometer 2004:
www.ssb.no/kulturbar/

Vedleggstabellar

Tabell 9.5. Folkebibliotek. Utlån av bøker, etter fylke. 1999–2005

	I alt	Per innbyggjar	Utlån av bøker					
			Vaksne			Barn		
			I alt	Fag-litteratur	Skjønn-litteratur	I alt	Fag-litteratur	Skjønn-litteratur
1999	18 522 095	4,2	10 875 116	5 220 853	5 654 263	7 646 979	1 439 765	6 207 214
2000	18 386 668	4,1	10 893 842	5 177 876	5 715 966	7 492 826	1 401 062	6 091 764
2001	17 898 878	4,0	10 868 812	4 987 725	5 699 087	7 212 066	1 343 978	5 868 088
2002	17 922 538	4,0	10 658 296	4 956 600	5 701 696	7 264 242	1 384 931	5 879 311
2003	18 361 942	4,0	10 766 452	4 977 985	5 788 467	7 595 490	1 435 071	6 160 419
2004	18 574 269	4,1	10 686 961	4 908 500	5 778 461	7 887 308	1 455 289	6 432 019
2005	17 897 958	3,9	10 065 467	4 617 521	5 447 946	7 832 491	1 394 038	6 438 453
2005								
Østfold	989 168	3,8	611 559	259 713	351 846	377 609	68 173	309 436
Akershus	1 817 825	3,7	970 549	444 109	526 440	847 276	148 824	698 452
Oslo	1 655 311	3,1	1 007 164	492 058	515 106	648 147	122 959	525 188
Hedmark	713 224	3,8	392 886	185 340	207 546	320 338	55 088	265 250
Oppland	727 084	4,0	404 718	178 558	226 160	322 366	53 505	268 861
Buskerud	951 410	3,9	540 290	238 180	302 110	411 120	70 599	340 521
Vestfold	1 061 342	4,8	644 204	327 255	316 949	417 138	80 342	336 796
Telemark	701 567	4,2	406 063	200 569	205 494	295 504	55 868	239 636
Aust-Agder	430 838	4,2	237 528	102 768	134 760	193 310	35 899	157 411
Vest-Agder	725 241	4,5	378 151	163 186	214 965	347 090	55 520	291 570
Rogaland	1 851 669	4,7	976 584	453 559	523 025	875 085	137 372	737 713
Hordaland	1 814 911	4,0	1 035 715	514 650	521 065	779 196	150 876	628 320
Sogn og Fjordane	391 152	3,7	210 718	80 757	129 961	180 434	31 780	148 654
Møre og Romsdal	816 658	3,3	440 533	165 306	275 227	376 125	58 061	318 064
Sør-Trøndelag	1 075 384	3,9	617 925	282 881	335 044	457 459	86 929	370 530
Nord-Trøndelag	525 062	4,1	274 510	111 666	162 844	250 552	45 273	205 279
Nordland	853 339	3,6	476 230	199 029	277 201	377 109	74 156	302 953
Troms Romsa	501 013	3,3	256 721	130 293	126 428	244 292	40 397	203 895
Finnmark Finnmárku	286 633	3,9	178 600	85 106	93 494	108 033	21 698	86 335
Svalbard	9 127	-	4 819	2 538	2281	4 308	719	3 589

Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Tabell 9.6. Folkebibliotek. Utlån av andre medium[1], etter fylke. 1999–2005

	I alt	Per innbyggjar	Fonogram		Video	CD-ROM	Anna[2]
			Musikk	Litteratur			
1999	4 477 201	1,0	745 571	1 015 203	2 132 970	65 476	510 979
2000	5 066 322	1,1	860 545	1 149 416	2 493 863	98 743	463 755
2001	5 568 788	1,2	978 990	1 253 371	2 713 974	116 238	506 215
2002	6 067 565	1,3	1 096 875	1 373 472	2 925 924	122 988	548 306
2003	6 465 431	1,4	1 150 141	1 494 525	3 151 803	130 825	538 137
2004	6 719 441	1,5	1 168 325	1 626 274	3 281 392	127 284	515 850
2005	7 002 832	1,5	1 184 262	1 764 900	3 421 881	121 373	510 416
2005							
Østfold	356 043	1,4	59 028	94 119	181 861	7 515	13 520
Akershus	808 727	1,6	139 465	245 503	364 688	8 883	50 188
Oslo	618 929	1,2	191 587	129 514	201 291	4 943	91 594
Hedmark	245 675	1,3	32 744	68 180	113 410	1 641	29 700
Oppland	244 813	1,3	18 956	74 238	129 365	7 343	14 911
Buskerud	334 495	1,4	35 513	97 860	180 030	4 531	16 561
Vestfold	413 788	1,9	50 650	111 982	214 099	6 857	30 200
Telemark	221 990	1,3	25 059	53 157	125 115	1 567	17 092
Aust-Agder	158 620	1,5	16 567	37 434	93 362	2 541	8 716
Vest-Agder	219 861	1,4	21 927	64 817	116 076	2 249	14 792
Rogaland	787 052	2,0	135 173	167 503	398 341	15 229	70 806
Hordaland	898 510	2,0	252 659	169 253	408 263	16 609	51 726
Sogn og Fjordane	148 239	1,4	14 117	32 875	88 412	2 459	10 376
Møre og Romsdal	251 852	1,0	16 976	69 616	148 911	2 988	13 361
Sør-Trøndelag	524 405	1,9	103 203	142 302	236 724	11 717	30 459
Nord-Trøndelag	193 728	1,5	19 275	57 443	100 651	6 876	9 483
Nordland	275 586	1,2	17 343	82 073	157 958	7 384	10 828
Troms Romsa	172 022	1,1	21 864	45 194	87 645	7 396	9 923
Finnmark Finnmárku	121 458	1,7	12 153	21 379	72 817	2 645	12 464
Svalbard	7 039	–	3	458	2 862	–	3 716

[1] Ikkje registrert ved alle biblioteka.
[2] Notar, foto, mikroformer, multimediesett, grafikk, dias-serier, obs. Einingar som vert utlånt sjølvstendig, vart telt som eit utlån.
Kjelde: ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Tabell 9.7. Fag- og forskingsbibliotek. Hovudtabell. 2005

	I alt	Nasjonal-bibliotek	Universitets-bibliotek[1]	Høgskole-bibliotek	Spesial-bibliotek, offentlege	Spesial-bibliotek, private
Bibliotek i alt	**320**	**1**	**78**	**88**	**132**	**21**
Samlingar						
Fysiske einingar	47 294 522	7 532 347	13 462 341	3 048 162	21 273 652	1 978 020
Bøker og periodika, tal på bind i alt	19 160 926	2 585 907	10 001 034	2 892 781	3 106 937	574 267
Av dette						
På opne hyller	3 810 665	51 905	1 091 435	1 172 037	1 159 483	335 805
Brutto tilvekst	557 275	189 130	151 644	121 201	82 055	13 245
Manuskript	128 443	44 937	44 885	11 933	19 741	6 947
Mikroformer	1 604 570	169 618	392 483	15 161	994 898	32 410
Musikaliar	361 242	208 952	105 519	39 348	7 406	17
AV-dokument	682 522	523 264	74 678	73 767	8 803	2 010
Grafisk og kartografisk materiale	4 358 182	2 267 212	676 145	3 046	50 465	1 361 314
Patent	19 126 391	–	2 156 954	–	16 969 437	–
Elektroniske dokument	37 094	2 320	9 511	9 320	15 501	442
Anna bibliotekmateriale	1 835 152	1 730 137	1 132	2 806	100 464	613
Digitale dokument						
Digitale dokument	355 592 364	355 173 032	154 748	249 211	14 878	495
Databasar						
Databasar	4 319	80	797	1 037	2 214	191
Løpande periodikatitlar						
Tidsskrifter, trykte	109 814	17 327	29 952	17 801	23 094	21 640
Tidsskrifter, elektroniske	252 767	–	75 902	123 487	52 458	920
Aviser trykte	2 308	240	527	740	748	53
Aviser elektroniske	129	–	20	40	68	1
Utlån						
Effektuerte utlån, lokale lån	3 826 467	33 797	1 683 602	1 607 166	395 410	106 492
Effektuerte utlån, fjernlån	453 017	93 254	212 103	117 156	24 323	6 181
Av dette						
Innanlandske	424 363	85 523	196 102	113 769	22 867	6 102
Utanlandske	28 654	7 731	16 001	3 387	1 456	79
Innlån						
Utsende tingingar	328 243	2 105	150 560	108 563	58 833	8 182
Innlån i alt, fysiske einingar	298 036	943	128 747	98 931	62 779	6 636
Av dette						
Innanlandske	231 785	344	99 173	88 672	38 982	4 614
Utanlandske	66 251	599	29 574	10 259	23 797	2 022
Personale						
Talet på tilsette, i alt	1 761	339	652	423	293	54
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 156	203	368	320	235	30
Anna stilling	605	136	284	103	58	24
Utførte årsverk i alt	1 526,4	314,5	559,3	360,0	250,6	42,0
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 057,3	185,9	343,6	296,2	207,8	23,9
Anna stilling	469,1	128,6	215,7	63,8	42,8	18,2
Økonomi						
Utgifter, i alt (i 1 000 kr)	1 103 156	237 800	477 400	224 950	135 255	27 751
Inntekter frå tenesteytingar i alt	49 149	10 784	17 770	3 824	4 282	12 489

[1] Tal medrekna dei vitskapelege høgskolane.

Kjelde: ABM-Utvikling- Statens senter for arkiv, bibliotek og museum.

Liv Taule

10. Arkivverket

I 2005 blei det totalt registrert 21 930 lesesalbesøk og utlevert 45 780 arkivstykke ved dei norske arkivinstitusjonane. Mens talet på utleverte arkivstykke hadde ein svak auke frå 2003 til 2004, har talet gått ned frå 2004 til 2005 med 3 710, eller om lag 7 prosent. Lesesalbesøka har òg gått ned frå 2004 til 2005. I 2005 blei det registrert 5 700 færre lesesalbesøk, ein nedgang på 21 prosent.

Arkivstykke
Arkivstykke er eit samleomgrep for bind, eske, kapsel, kassett, perm eller andre einingar som inneheld arkiveringar.

Figur 10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke ved lesesalane. 1995–2005

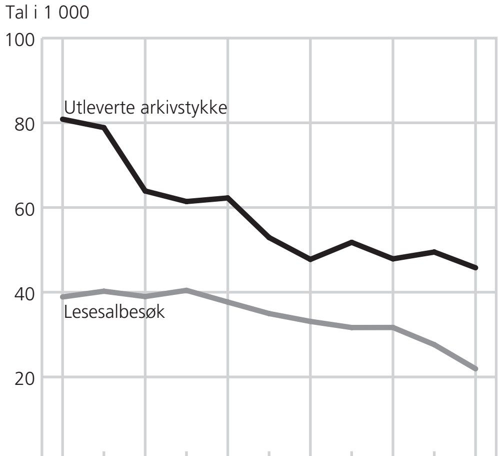

Kjelde: Riksarkivet.

Dei siste ti åra har behovet for fysisk bruk av Riksarkivet og statsarkiva blitt mindre sjølv om tilbodet i samlingane stadig aukar. I 2005 var det totalt om lag 174 000 hyllemeter arkivmateriale i Riksarkivet og statsarkiva (Riksarkivet). Både lesesalbesøk og utlevering av arkivstykke syner ein nedgang på om lag 44 prosent i denne perioden. Forklaringa på dette kan vere at arkiva no yter tenester til publikum på ein meir effektiv måte enn før. Nedgangen siste år kan òg kome av at lesesalane i Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo var stengde og lokaliserte andre stader i byen, og at aktiviteten derfor gjekk ned.

Statistikken frå Arkivverket inneheld data frå Riksarkivet, åtte statsarkiv og Samisk arkiv. Samisk arkiv rapporterte til Arkivverket for første gong i 2005. Riksarkivaren overtok frå 1.1.2005 forvaltningsansvaret for Samisk arkiv. Førebels representerer dette arkivet ein liten del av aktiviteten i Arkivverket, under 1 prosent og påverkar såleis ikkje totaltala noko særleg.

Statsarkivet i Stavanger har hatt ein auke i aktiviteten siste året. Utlevering av arkivstykke er meir enn fordobla frå 2004, frå 1 340 til 2 800. Lesesalbesøka har òg auka i same periode med om lag 5 prosent til 2 650 besøk. Men sidan 1995 har Statsarkivet i Stavanger hatt ein nedgang i utleverte arkivstykke på 40 prosent, og lesesalbesøka har gått ned i same perioden med om lag 27 prosent.

Statsarkivet i Tromsø og Statsarkivet i Hamar har òg hatt ein auke i utleverte arkivstykke siste året, høvesvis 54 og 50. Lesesalbesøka har likevel gått ned, i Tromsø med 155 til 1 575 og Hamar med 34 til 2 476. Heile perioden frå 1995 viser nedgang i begge desse arkiva. Lesesalbesøka ved Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo har hatt størst nedgang frå 1995, heile 72 prosent, mens nedgangen i utlånte arkivstykke viser nedgang på 18 prosent i same perioden, sjå tabell 10.1. Statsarkivet i Bergen har òg hatt nedgang i same periode, men det kan sjå ut som nedgangen her har flata noko ut.

Dei ivrigaste brukarane av arkiva er slektsgranskarar, forskarar og journalistar. Det ligg ikkje føre noko empirisk materiale som kan forklare lågare aktivitet i arkiva. Generelt kan ei årsak til nedgangen i besøk og utlån vere at etterspurt materiale er gjort tilgjengeleg over Internett via Digitalarkivet. Arkivverket har dei siste åra arbeidd systematisk med å overføre arkivmateriale med høg etterspurnad og bruksfrekvens til mikrofilm. Som nemnd ovanfor er slektsforskarar store brukarar av statsarkiva. Dei nyttar òg i stor grad kyrkjebøkene i arbeidet sitt. Dei siste åra er også mange kyrkjebøker blitt digitaliserte. Ein treng såleis ikkje lenger gå til eit statsarkiv for å få desse opplysningane, ein kan få tak i dei på det lokale biblioteket eller hente ut opplysningane gratis på Internett.

Talmaterialet frå Arkivverket inneheld òg informasjon om utlån av arkivstykke til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. Dei siste åra har det vore ein svak auke i bruken av arkiva når det gjeld utlån til andre institusjonar. Ser ein på alle institusjonane under eitt, vil ein sjå at det siste året har vore ein auke i utlåna på 6 prosent eller 15 arkivstykke, til 270 utlån. Samanliknar ein med 1997 og tidlegare år, vil ein sjå at talet på utlån er kraftig redusert. Statsarkivet i Tromsø er det einaste arkivet som har eit høgare nivå på utlåna i 2005 enn i 1997. Etter

Tabell 10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke på lesesalen. 1995–2005

	1995		2001		2004		2005	
	Besøk	Arkiv-stykke	Besøk	Arkiv-stykke	Besøk	Arkiv-stykke	Besøk	Arkiv-stykke
I alt	**38 885**	**80 846**	**33 108**	**47 757**	**27,624**	**49 489**	**21 927**	**45 779**
Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo	15 659	23 505	13 512	21 705	9,107	22 395	4 451	19 291
Statsarkivet i Hamar	3 735	5 576	2 912	2 668	2,510	2 593	2 476	2 643
Statsarkivet i Kongsberg	1 833	3 376	2 007	3 807	1,991	3 795	2 141	3 509
Statsarkivet i Kristiansand	2 931	8 011	2 137	3 036	1,958	4 283	1 767	3 359
Statsarkivet i Stavanger	3 644	4 681	2 390	1 852	2,528	1 342	2 650	2 800
Statsarkivet i Bergen	4 269	11 275	3 583	3 982	3,201	4 232	2 599	3 592
Statsarkivet i Trondheim	4 520	20 187	4 614	8 302	4,599	8 627	4 218	8 184
Statsarkivet i Tromsø	2 294	4 235	1 953	2 405	1,730	2 222	1 575	2 276
Samisk arkiv	..	..	..	..	..	..	50	125

Kjelde: Riksarkivet.

mange år med nedgang i utlånet til andre institusjonar, har utlånet i Statsarkivet i Tromsø meir enn fordobla seg frå 2004 til 2005. Tromsø stod for 17 prosent, eller 45 fysiske utlån, av alle utlåna til andre institusjonar i 2005.

Arkivlova

Lov av 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv, i daglegtale kalla arkivlova, er ei generell lov for alle typar offentlege arkiv. Lova har også reglar for bevaring av private arkiv. Ho tok til å gjelde frå 1. januar 1999. Arkivlova har som formål å sikre arkiv som har monaleg kulturell eller forskingsmessig verdi eller som inneheld rettsleg eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at desse kan bli tekne vare på og gjorde tilgjengelege for ettertida.

Kjelde: Riksarkivet.

Figur 10.2. Riksarkivet. Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 1997–2005

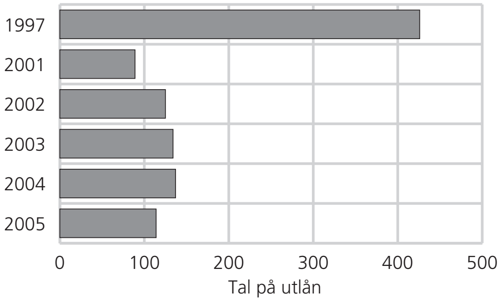

Kjelde: Riksarkivet.

Riksarkivet

Riksarkivet har ansvaret for arkiva etter den statlege sentraladministrasjonen, altså departement og direktorat med vidare, i tillegg til Høgsterett. Desse statsinstitusjonane har plikt til å levere arkiva sine til Riks-arkivet når arkivsaker er blitt 25 år og har gått ut av administrativt bruk. Riksarkivet tek også vare på viktige arkiv etter privatperson-ar og etter private verksemder som bedrifter og organisasjonar. Riksarkivet blei oppretta i 1817.

Riksarkivet stiller arkivmaterialet til disposisjon for publikum på lesesalen. Riksarkivet er både eit forvaltingsorgan og ein vitskapeleg basert kulturvernsinstitusjon.

Statsarkivet

Statsarkiva tek vare på arkiv etter lokale og regionale statlege styringsorgan, samt private arkiv frå bedrifter, organisasjonar og enkeltpersonar. Det finst statsarkiv i Hamar, Oslo, Kongsberg, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Referanse

Arkivverket, http://www.arkivverket.no

Figur 10.3. Statsarkivet. Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 1997–2005

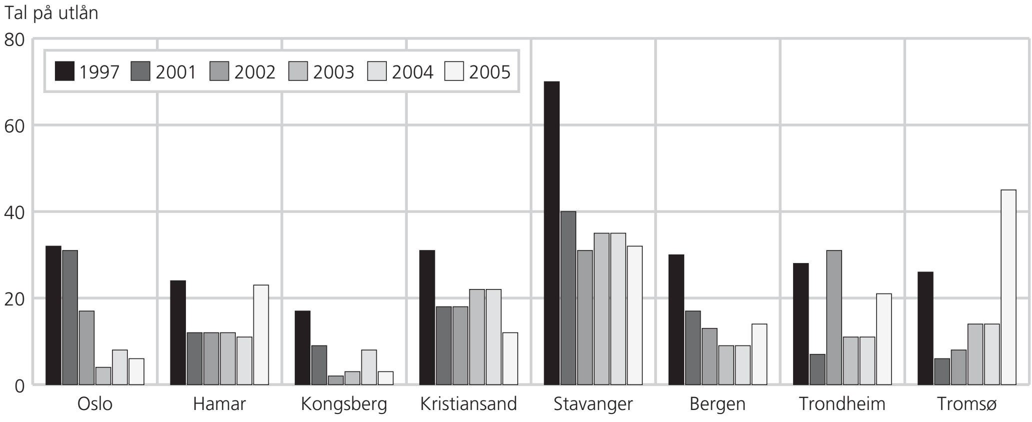

Kjelde: Riksarkivet.

Gro Kamfjord

11. Bøker og bokomsetning

I 2005 blei det avlevert over 10 000 nye boktitlar til Nasjonalbiblioteket. Nasjonalbiblioteket registrerte også blant anna om lag 300 millionar vevdokument i 2005. I alt blei det selt bøker for meir enn 5,3 milliardar kroner i 2005, som er ein auke på 3 prosent. Bokklubbane stod for om lag 1 milliard kroner av den totale omsetninga, det er ein nedgang på litt over 5 prosent. Framleis har bokklubbane 20 prosent av den totale bokomsetninga.

310 millionar norske vevdokument

I 2005 blei talet på norske vevdokument registrert av Nasjonalbiblioteket for første gong. Statistikken over pliktavlevert materiale til Nasjonalbiblioteket viser at vevdokument er den klart største kategorien med om lag 310 millionar vevdokument. Digital radio blei registrert for første gong med nær 36 000 avleveringar. Talet på registrerte bøker hos Nasjonalbiblioteket auka med 1,2 prosent frå året før; det vart registrert meir enn 10 000 nye titlar. Nær 22 000 registrerte småtrykk i 2005 er ein nedgang på 7 prosent frå 2004. Kringkasta materiale har auka med 61 prosent. Notetrykk, kart og lydopptak av musikk har òg hatt ein auke på høvesvis 165, 99 og 39 prosent.

Tabell 11.1. Pliktavlevert materiale til Nasjonalbiblioteket. 2004–2005

	2004	2005
I alt	**69 539**	**310 092 378**
Periodika, løpande	12 650	13 451
Periodika, internett	52	..
Bøker	9 988	10 106
Nettmonografiar	659	..
Videoar	129	186
Kombidokument	64	11
Lydbøker	188	486
Småtrykk	23 182	21 600
Postkort	1 230	2 890
Plakatar	670	704
Kringkasta materiale	19 517	31 372
Digital radio	..	35 833
Notetrykk	181	480
Kart	159	317
Lydopptak musikk	479	665
CD-Rom og diskettar	157	159
Aviser	234	240
Norske vevdokument	..	309 973 878

Kjelde: Nasjonalbiblioteket i Rana.

Pliktavlevering

Noreg har hatt pliktavlevering heilt sidan 1697. Formålet med dei ulike lovpåboda har variert frå sensur via dokumentasjon av styresmaktene sitt arbeid til dagens kulturelle målsetjing. Den 1. juli 1990 tok «Lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokument av 9. juni 1989 nr. 32» til å gjelde. Denne loven avløyste den gamle pliktavleveringsloven frå 1939. Alle dokumenta som er laga for spreiing ut over ein privat krins, er avleveringspliktige uavhengig av medietype. (Nasjonalbiblioteket, 2006)

2 300 nye litteraturtitlar

Talet på utgjevne boktitlar og småtrykk registrert i Nasjonalbibliografien har auka noko i 2005. Dei førebelse tala frå Nasjonalbiblioteket syner 12 prosent auke frå 5 600 i 2004 til 6 300 i 2005. Som oftast vil dei reviderte tala vere noko høgare enn dei førebelse tala. Det er i kategorien litteratur at talet på titlar er høgast med 2 300 titlar. Nest etter litteratur kjem samfunnskunnskap som har 1 000 titlar. Fordelinga på emne har vore stabil dei siste fem åra.

Førebelse tal

Tala frå Nasjonalbiblioteket er førebelse tal, det tar tid å registrere dei utgjevne titlane etter emne. Det er årsaka til at tala frå pliktavleveringa er høgare enn dei førebelse tala frå Nasjonalbiblioteket. Samstundes gjev dei førebelse tala eit godt bilete av fordelinga på emne og språk.

Figur 11.1. Utgjevne titlar, etter emne. 2000 og 2005

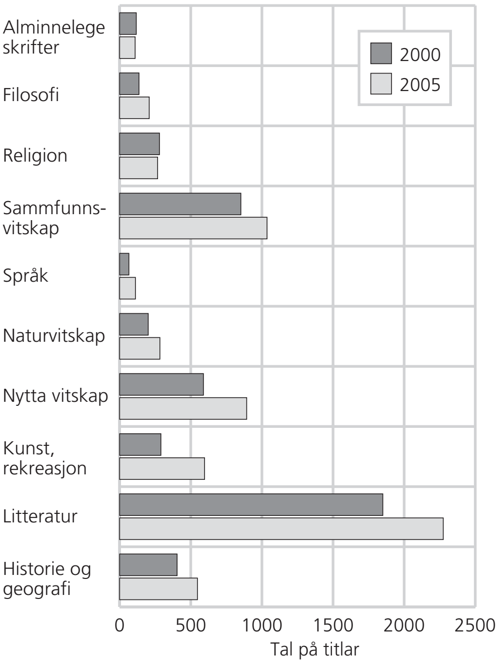

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Det blir omsett fleire bøker

Førebelse tal frå Nasjonalbiblioteket syner at det blei omsett 15 prosent fleire titlar i 2005. Det er noko høgare enn auken på 12 prosent i talet på utgjevne titlar. Engelsk er språket som det oftast blir omsett frå. Av dei nær 2 200 omsette titlane utgjer engelsk opphavsspråk 65 prosent, då er omsetjingar mellom bokmål, nynorsk, samisk og anna ikkje rekna med.

Tabell 11.2. Omsette[1] bøker og småtrykk, etter originalspråk. Førebelse tal. 2005

Originalspråk	2005	Prosent
I alt	**2 174**	**100,0**
Svensk	273	12,6
Dansk	124	5,7
Engelsk	1 412	64,9
Tysk	84	3,9
Fransk	67	3,1
Andre språk og uoppgjevne	214	9,8

[1] Gjeld ikkje omsetjingar mellom bokmål, nynorsk, samisk m.m.
Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Fleire titlar publiserte på engelsk enn på nynorsk

I 2005 blei det utgjeve 680 engelske titlar av totalt 6 326 titlar, det er nær 10,7 prosent av alle utgjevne titlar. Til samanlikning vart det utgjeve 350 titlar på nynorsk, det er 5,5 prosent av alle titlane. Det blir utgjeve flest titlar på bokmål med 82 prosent, mens samisk ligg lågast med 0,3 prosent.

Tabell 11.3. Utgjevne bøker, etter utgjevarspråk. Førebelse tal. 2005. Talet på titlar

	Titlar	Prosent
I alt	**6 326**	**99,9**
Bokmål	5 219	82,5
Nynorsk	350	5,5
Samisk	22	0,3
Engelsk	680	10,7
Andre språk	55	0,9

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

16 prosent auke i utgjevne småtrykktitlar

Den førebelse bokstatistikken frå Nasjonalbiblioteket viser at det i 2005 blei utgjeve 844 titlar i småtrykk. Utviklinga dei siste ti åra har vore ujamn, men det er ein auke frå 683 titlar i 1996. Av titlane utgjevne i 2005, var 468 utgjevne på originalspråket og 376 omsette. 92 prosent av dei utgjevne småtrykktitlane var førsteutgåver. 7 prosent var utgjevne på nynorsk, medan heile 86 prosent var på bokmål, 1 prosent var utgjevne på samisk og 4 prosent på engelsk.

3 prosent auke i omsetning

Statistikken frå Den norske forleggerforening syner at den totale omsetninga av bøker har auka med nær 3 prosent frå 5 152 millionar i 2004 til 5 306 millionar kroner i 2005. Salet frå bokimportørane auka jamt frå 1990 til 2003, men har seinare gått ned med i alt 7 prosent. Omsetninga frå salet av lydbøker har auka sidan 2003 som var det første året lydbøker var med i statistikken. Omsetninga steig med 9 prosent, frå om lag 100 millionar i 2004 til om lag 110 millionar i 2005.

Bøker og småtrykk

Tala i statistikken omfattar bøker og småtrykk som er utgjevne i førsteutgåver og i reviderte utgåver. I statistikken er ein ikkjeperiodisk publikasjon på minst 49 sider rekna som éi bok. Eit småtrykk er ein ikkje-periodisk publikasjon på inntil 48 sider. Klassifiseringa av bøker og småtrykk etter emne er gjord etter Deweys desimalsystem. Statistikken gjeld det året som bøker og småtrykk er utgjevne og fell ikkje alltid saman med året bøkene er registrerte ved Nasjonalbiblioteket. Tala for åra 1995–2004 er korrigerte tal, medan tala for 2005 er førebelse (Nasjonalbiblioteket).

Figur 11.2. Bokomsetning[1] i 2005. Prosent

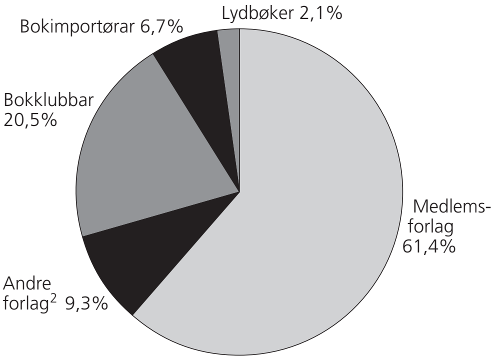

[1] Tala er baserte på omsetning av bøker i bokgruppene 1-7.
[2] Endringar i medlemsmassen frå år til år påverkar tala. Tal for "Andre forlag" er eit estimat.
Kjelde: Den norske forleggerforening.

Figur 11.3. Bruttoomsetning[1] fordelt på bokgruppe. 2005. Millionar kroner

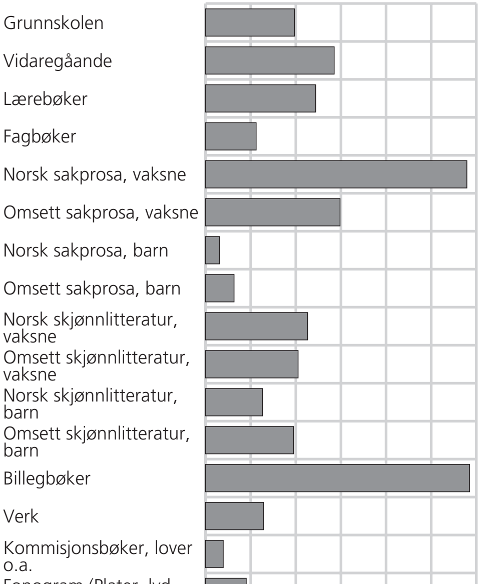

[1] Bruttoomsetninga er estimert på bakgrunn av nettoomsetninga.
Kjelde: Den norske forleggerforening.

Billegbøker dominerer marknaden

Tala frå Den norske forleggerforening syner at vi kjøper flest billegbøker. Det er totalt selt 22 millionar bøker siste året, noko som tilsvarar ein auke på 8 prosent frå 2004. Det er gruppa billegbøker som sel mest med 6,5 millionar eksemplar og ein omsetning på 585 millionar kroner. Norsk sakprosa for vaksne, som er nest størst, sel 3,3 millionar eksemplar og omset for 579 millionar kroner.

Men dersom vi ser på bruttoomsetninga, blir biletet noko endra. Der har billegbøker, som sel mest, ein auke på 1,7 prosent. Gruppa norsk sakprosa for vaksne har ein enda større auke i bruttoomsetninga på nær 10 prosent. Det er omsett skjønnlitteratur for barn som har den største auken på 45 prosent, medan bruttoomsetninga av norsk sakprosa for barn fell mest, med 16 prosent. 2005 var første året som tal på selde fonogram,

Tabell 11.4. Omsetning og talet på selde eksemplar, etter bokgruppe. 2004–2005

	Selde eksemplar, etter bokgruppe			Bruttoomsetning[1]. 1 000 kroner		
Bokgruppe	2004	2005	Endring i prosent	2004	2005	Endring i prosent
I alt	**20 549 264**	**22 165 569**	**7,9**	**3 185 857**	**3 401 884**	**6,8**
Grunnskolen	1 702 747	1 782 846	4,7	228 257	196 751	-13,8
Vidaregåande	1 065 471	1 005 152	-5,7	303 982	285 326	-6,1
Lærebøker	728 405	692 867	-4,9	253 555	243 975	-3,8
Fagbøker	372 873	401 076	7,6	108 466	112 024	3,3
Norsk sakprosa, vaksne	2 936 972	3 289 436	12,0	527 814	578 728	9,6
Omsett sakprosa, vaksne	2 223 111	1 973 290	-11,2	328 332	297 730	-9,3
Norsk sakprosa, barn	290 274	246 383	-15,1	37 268	31 303	-16,0
Omsett sakprosa, barn	475 153	582 272	22,5	54 313	63 206	16,4
Norsk skjønnlitteratur, vaksne	840 869	1 036 773	23,3	172 699	226 089	30,9
Omsett skjønnlitteratur, vaksne	843 389	983 017	16,6	175 325	204 987	16,9
Norsk skjønnlitteratur, barn	816 256	869 006	6,5	113 378	125 788	10,9
Omsett skjønnlitteratur, barn	1 641 033	1 765 945	7,6	134 311	194 554	44,9
Billegbøker	6 211 225	6 513 364	4,9	575 176	584 795	1,7
Verk	98 682	108 080	9,5	131 491	127 716	-2,9
Kommisjonsbøker, lover o.a.	302 804	303 749	0,3	41 490	38 514	-7,2
Fonogram (Plater, lydbøker m.v)	–	612 313	.	–	90 398	.

[1]Bruttoomsetning er estimert på bakgrunn av nettoomsetninga.
Kjelde: Den norske forleggerforening.

Bokgruppa norsk skjønnlitteratur for vaksne har hatt den største auken i talet på selde eksemplar syner tala frå Den norske forleggerforening. Frå 2004 til 2005 voks salet med 23 prosent. Gruppa norsk sakprosa for barn hadde ein nedgang på 15 prosent i same periode. Norsk sakprosa for vaksne hadde ein auke på 12 prosent. Sjølv om billegbøkene sel flest eksemplar, hadde dei berre ein prosentvis vekst i salet på nær 5 prosent.

plater, lydbøker og anna blei publiserte, dei hadde vel 6 millionar selde eksemplar og ei omsetning på 90 millionar. Sjå tabell 11.4.

Kvinner les meir enn menn

Tal frå Norsk mediebarometer syner at vi les meir enn før, i 2005 var det 25 prosent som las bøker, i 2004 var talet 23 prosent. For fem år sia, år 2000, var talet 20 prosent. Talet på kvinnelege lesarar i 2005 er framleis høgare enn talet på

Figur 11.4. Personar som les bøker, etter alder og kjønn. 2005. Prosent

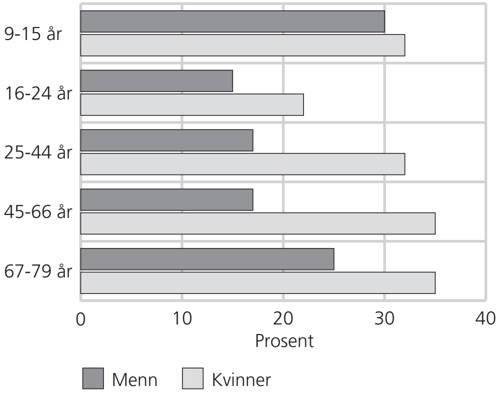

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

Figur 11.5. Personar som les bøker, etter kjønn. 2000–2005. Prosent

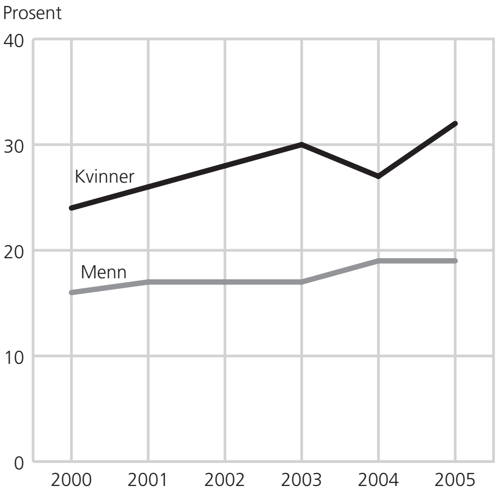

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

menn som les, og kjønnsforskjellane har auka med 5 prosentpoeng frå 2000. Medan 32 prosent av alle kvinnene las bøker ein gjennomsnittsdag i 2005, gjorde 19 prosent menn det same.

Kvinner les 20 minutt ein gjennomsnittsdag, det er det dobbelte av menn sine 10 minutt, syner tal frå Norsk mediebarometer 2005. Det er i alderen 45–66 og 57–79 år vi finn flest kvinnelege lesarar med 35 prosent. Dei kvinnelege lesarane i alderen 16–24 som las bøker ein gjennomsnittsdag i 2005, las mest med 72 minutt. Hos menn som las bøker ein gjennomsnittsdag, var det dei i alderen 45–66 år som las mest med 51 minutt. Kjønnsforskjellane er minst i aldersgruppa 9–15 år, men det er gutar som les minst med 48 minutt ein gjennomsnittsdag.

Tabell 11.5. Minutt til boklesing i gjennomsnitt blant alle og blant lesarar, etter alder og kjønn. 2005

Kjønn/ alder	Minutt	
	Alle	Lesarar
Menn		
9–15	14	48
16–24	8	:
25–44	8	49
45–66	9	51
67–79	16	:
Kvinner		
9–15	16	52
16–24	16	72
25–44	19	60
45–66	22	65
67–79	22	62

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell

Tabell 11.6. Utgjevne bøker og småtrykk. 1996–2005. Talet på titlar

	Bøker				Småtrykk			
	I alt	Av dette første-utgåver	Utgjevne på original-språket	Omsette[1]	I alt	Av dette første-utgåver	Utgjevne på original-språket	Omsette[1]
1996[2]	5 192	4 410	3 546	1 646	683	630	407	276
1997	5 527	4 603	3 867	1 660	811	757	472	339
1998	5 452	4 528	3 811	1 641	767	721	438	329
1999	5 410	4 499	3 779	1 631	794	742	449	345
2000	5 469	4 573	3 771	1 698	848	792	519	329
2001	5 421	4 559	3 729	1 692	833	780	494	339
2002	5 786	4 764	3 978	1 808	847	788	493	354
2003	6 331	5 281	4 443	1 888	834	775	476	358
2004	5 652	4 632	3 756	1 896	728	685	381	347
2005[3]	6 326	5 101	4 152	2 174	844	775	468	376
2005[3]								
Alminnelege skrifter	109	-	88	21	7	-	-	-
Filosofi	208	-	119	89	7	-	-	-
Religion	267	-	144	123	40	-	-	-
Samfunnsvitskap	1 036	-	955	81	73	-	-	-
Språk	111	-	104	7	12	-	-	-
Naturvitskap	283	-	243	40	38	-	-	-
Nytta vitskap	893	-	681	212	55	-	-	-
Kunst, rekreasjon	597	-	420	177	118	-	-	-
Litteratur	2 275	-	980	1295	441	-	-	-
Historie og geografi	547	-	418	129	53	-	-	-

[1] Gjeld ikkje omsetjingar mellom norske språk (bokmål, nynorsk, samisk m.m.).
[2] 1996-2004 korrigerte tal.
[3] Førebelse tal.
Kjelde: Nasjonalbiblioteket i Oslo.

Nyttige internettadresser:
Nasjonalbiblioteket: http://www.nb.no/
Den Norske forleggerforening:
http://www.forleggerforeningen.no/

For andre studiar om boklesarar, sjå:
Norsk mediebarometer 2005:www.ssb.no/medie/

Liv Taule

12. Aviser, vekepresse og fagpresse

Samla opplagstal for avisene sine papirutgåver syner nedgang også siste året, men lokalavisene held stand. Dei fleste norske aviser er no på Internett og fleire aviser har oppdatert nyheitsteneste. Vekepressa har eit samla nettoopplag på gjennomsnittleg over 3 millionar per nummer dersom ein ser alle magasina under eitt.

Aviser

Talet på aviser held seg stabilt, men dei siste tala for 2005 syner at opplagstala går ned. Talet på aviser var 226 ved utgangen av 2005. Samla opplag for 2005 var på 2 949 000, ein nedgang på 71 000 frå 2004, eller 2,4 prosent. Sjølv om talet på aviser ikkje er endra frå 2004 til 2005, viser det seg at i året som gjekk kom det ut tre nye aviser, ei avis er lagt ned og to aviser er gått over til å bli gratisaviser og blir såleis ikkje lenger rekna med i statistikken. 2005 er det sjuande året på rad med nedgang i opplagstala (Avisåret 2005, Sigurd Høst). Dei forskjellige aviskategoriane som blir nytta i dette avsnittet er utarbeidd av Institutt for Journalistikk, ved Sigurd Høst. Avisene som vert omtala er anten medlemmer i Mediebedriftenes Landsforening eller Landslaget for Lokalaviser eller i begge. Figur 12.1 viser utviklinga i opplagstala for dei ulike kategoriane frå 2004 til 2005.

VG (Verdens Gang) og Dagbladet (laussalsavisene) har gått mest attende både prosentvis og i opplagstal. Siste året er opplaget redusert med 42 000 eller 8 prosent. Ser ein på utviklinga til laussalsavisene sidan 1999, har dette vore ein trend alle desse åra. Sidan 1999 har nedgangen vore på om lag 13 prosent og opplaget har gått ned med 75 000. Den einaste av dei største avisene med auke i opplagstala dei siste åra er Dagens Næringsliv. Siste året var auken i opplaget på 5 prosent, sidan 1997 har opplagstala auka med nærare 24 prosent.

Men nedgangen i avisopplaget er langt frå eintydig. Kategoriane «Lokale 2-3-dagarsaviser» og «Lokale vekeaviser» har dei siste åra auka både i tal og opplag, sjølv om veksten har flata noko ut i 2005.

Avis
Avis i denne statistikken er rekna som alle publikasjonar som kjem ut minst ein gong per veke, og som fyller dei opphavlege reglane for listeføring som avis. Det inneber at dei skal «orientere allmenta om hendingar og aktuelle spørsmål», ta reell betaling for abonnement og laussal, og ha mindre enn 50 prosent annonsar. Nokre nettaviser på Internett fell ikkje inn under desse reglane.
Kjelde: Institutt for Journalistikk.

Figur 12.1. Aviser. Opplagstal etter type. 2004–2005

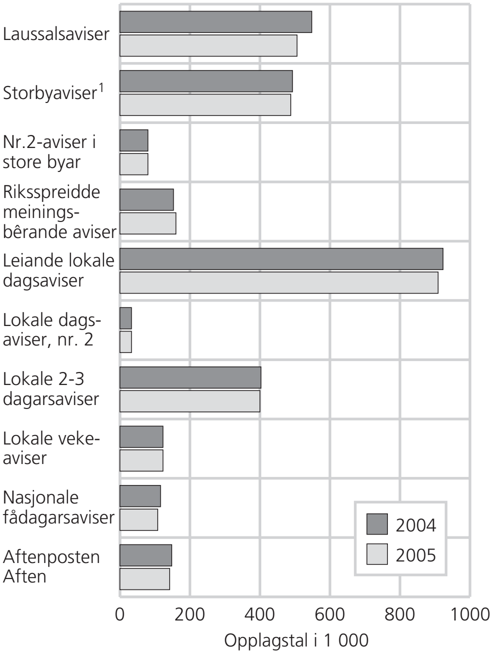

[1] Aftenposten, Bergens Tidende, Adresseavisen og Stavanger aftenblad.
Kjelde: Institutt for Journalistikk.

Figur 12.2. Aviser. Opplagstal for dei største avisene. 2004–2005.

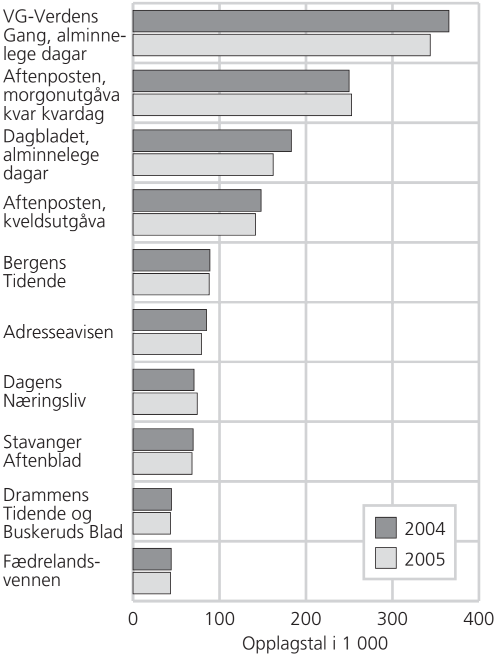

Kjelde: Institutt for Journalistikk.

Frå 1990 til 2005 har opplagstala for desse to avistypane auka med om lag 27 prosent, i 1990 var samla opplag på 412 000 medan samla opplag i 2005 var på 523 000. I 2005 var det 80 «Lokale 2-3-dagars aviser», med eit samla opplag på om lag 400 000. Sidan 1990 har denne avisgruppa auka opplaget sitt med 37 000 eller litt over 10 prosent.

Også dei lokale vekeavisene har hatt positiv utvikling dei siste åra. I 2005 var det 57 aviser i denne kategorien med eit opplag på 123 000. Dette er det same nivået som året før, men frå 1999 er auken i opplaget på 23 000, 23 prosent, mens 8 nye aviser har kome til i same tidsrom. Frå 1990 er auken i opplagstala på litt over 150 prosent. Årsaka til små-avisene sin framgang er samansett, blant anna: «Ei fådagersavis har ofte høy eller svært høy husstandsdekning. Den er et viktig bidrag til lokalsamfunnets kulturelle identitet, og den er innbyggernes viktigste kilde til lokal informasjon» (Det lokale avismønsteret 2005. Sigurd Høst).

Tabell 12.1. Aviser. Lokale 2-3-dagars aviser og lokale vekeaviser. 1990–2005. Opplag

	1990	1999	2002	2004	2005
Lokale 2-3 dagar					
Talet på aviser	75	78	76	79	80
Talet på opplaget i 1000	363	372	386	403	400
Lokale vekeaviser					
Talet på aviser	29	49	50	57	57
Talet på opplaget i 1000	49	100	107	123	123

Kjelde: Institutt for Journalistikk.

Fleire norske aviser med oppdatert nyheitsteneste på Internett

Dei fleste norske aviser er no på Internett, 220 av dei 226 avisene i 2005. Dei siste ti åra har utviklinga og biletet av aviser og nyheiter på Internett endra seg raskt. Stadig fleire aviser har no ei oppdatert nyheitsteneste. 75 aviser eller 34 prosent hadde i 2005 oppdatert nyheitsteneste, dette utgjer 35 fleire enn i 2003, eller ein auke på nærare 88 prosent. Nyheitstilboda til avisene på nettet er svært ulike. På den eine sida er det aviser som legg ut fleire saker kvar dag, som oppdaterer nyheitene kontinuerleg og som har andre tenestetilbod i tillegg til nyheitene. På den andre sida er det aviser som berre legg ut nokre få saker samtidig med papirutgåva (Sigurd Høst, 2005). Det ser ut som dei fleste av dei avisene som no har oppdatert nyheitsteneste, har gått frå å vere «fyldig nettavis» til «oppdatert nyheitsteneste». 14 aviser har og

Figur 12.3. Norske aviser på Internett, ved utgangen av året. 1997–2005

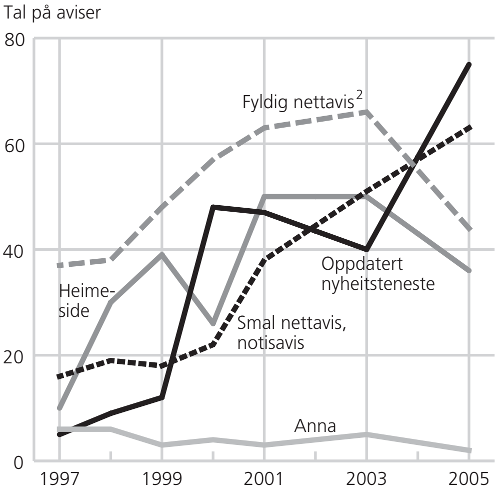

[1] Oversikta gjeld betalte (papir)aviser på Internett. Gratisaviser og reine nettaviser er ikkje med.
[2] Minst fire nyheitssaker presenterte som meir enn ein kort notis.
Kjelde: Institutt for Journalistikk.

utvikla Internett-tilbodet frå heimeside til eit breiare tilbod. Figur 12.3 syner òg noko av utviklinga for norske aviser på Internett.

Vekepressa

I 2005 hadde magasina i vekepressa eit samla gjennomsnittleg nettoopplag per nummer på nærare 3,4 millionar. I 1997 låg samla opplag på om lag 2,5 millionar, ein auke på om lag 37 prosent. Å samanlikne årleg samla gjennomsnittleg opplag per nummer for vekepressa blir likevel ikkje heilt korrekt. Kvart år er det nokre magasin som går ut og nye kjem til.
I 2005 er det 79 utgjevingar hos Foreningen Norsk Ukepresse. Talet på magasin i vekepressa er relativt stabil. Frå 2004 til 2005 er det kome til 15 nye magasin, medan tre magasin er gått inn.

Foreningen Norsk Ukepresse

«Foreningens formål er å ivareta ukepressens felles interesser overfor samfunnet, myndighetene, andre organisasjoner og allmennheten og er ansvarlig for årlig kontroll av opplagstall, samt ivaretar utgiverenes interesser overfor Kopinor når det gjelder kopieringsvederlag.»
Kjelde: www.ukepressen.no

Sjølv om gjennomsnittleg samla opplag aukar, er det store variasjonar i utviklinga av opplagstala i dei einskilde magasina. Vekemagasinet med størst opplag er Se og Hør tysdagsutgåve med eit gjennomsnittleg opplag per nummer på nærare 270 000, mens det minste, Vi Menn Bil, har eit gjennomsnittleg opplag på om lag 2 200. Dette magasinet var nytt i 2005.

Det er bladet Bo Bedre som har hatt størst prosentvis auke siste året, ein auke på nærare 27 prosent. Gjennomsnittleg opplag for Bo Bedre i 2005 er på om lag 32 000. Størst prosentvis nedgang har

bladet Girls, med nærare 23 prosent, og opplaget her var om lag 10 500 i 2005. Bladet FHM hadde størst auke i absolutte opplagstal, med nærare 8 400, til 50 000 i 2005. Se og Hør tysdagsutgåve hadde størst nedgang i opplagstal, med nærare 19 000 i gjennomsnittleg nettoopplag per nummer. Dette utgjorde ein prosentvis nedgang på nærare 7 prosent. For fleire detaljar sjå vedleggstabell nr. 12.4.

Se og Hør tysdagsutgåve er framleis det største vekemagasinet, med eit gjennomsnittleg opplag per nummer på 269 500 i 2005. Hjemmet følgjer tett etter med 220 700. Også Hjemmet har hatt nedgang i opplagstala dei siste åra. Frå 2004 til 2005 var nedgangen på litt over 3 prosent, mens nedgangen frå 1997 har vore om lag 14 prosent. Blant dei ti største magasina har to hatt positiv opplagsutvikling siste året. Illustrert Vitenskap har auka med om lag 6 prosent til eit gjennomsnittleg opplag på 75 200. Etter tilbakegang frå 2003 til 2004, har Se og Hør weekend auka med om lag 4 prosent frå 2004 til 2005. Gjennomsnittleg opplag for Se og Hør weekend i 2005 var 183 100.

Figur 12.4. Vekepresse. Gjennomsnittleg nettoopplag per nummer for dei største magasina. 2004–2005

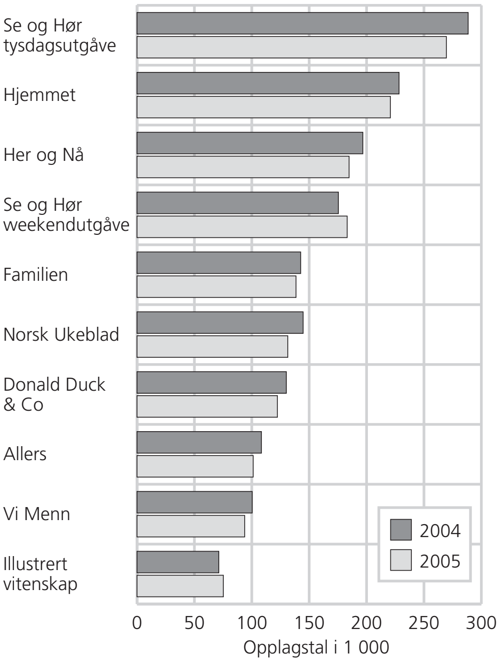

Kjelde: Norsk ukepresse.

Fagpresse

Tala for fagpressa omfattar berre medlemmer av Den norske fagpresses forening. Fagpressa består av eit stort mangfald av fagblad, interesse-, hobby- og bransjeblad. Som tidlegare år er det vanskeleg å gi eit samla tal for opplaget til fagpressa fordi nokre periodika er førte opp under fleire kategoriar. Men trass i desse atterhalda vil ein likevel sjå at samla opplag har halde seg nokolunde stabilt.

Figur 12.5. Fagpresse. Talet på opplag[1] per utgjeving, etter gruppe[2, 3]. 2005

[1] Omfattar berre medlemmer av Den norske fagpresses forening.
[2] Grupperinga er utarbeidd av Den norske fagpresses forening.
[3] Nokre periodika er førte opp under fleire kategoriar.
Kjelde: Den norske fagpresses forening.

Hovudgruppa Industri, teknikk og handverk er den største gruppa med 69 titlar i 2005.

Siste året har tre nye titlar innan denne hovudkategorien etablert seg, og samla opplag har auka med over 100 000 eller nærare 10 prosent. Det var også ein auke i opplaget for denne kategorien førre året (frå 2003 til 2004), mens talet på titlar var stabilt. Den største enkeltgruppa er Generell industri, teknikk, handverk med 33 titlar.

Ser vi på opplagstala til fagpressa, har hovudgruppa Fritid og kulturell/ideell verksemd det største samla opplaget i 2005 med 1 324 000. Dette er ein svak auke frå 2004. Talet på titlar har halde seg stabilt med 44 titlar.

Periodika i hovudkategoriane Offentleg verksemd, undervisning, forsking med vidare, samt gruppa Helse-, sosial og veterinærtenester har mista to titlar kvar, og opplaga for begge gruppene ser ut til å ha hatt ein nedgang på om lag 100 000 kvar siste året, eit samla fall på om lag 11 prosent. Gruppa Offentleg verksemd, undervisning, forsking med vidare, omfattar 55 periodika, medan gruppa Helse-, sosial- og veterinærtenester omfattar 43 blad.

Tabell 12.2. Fagpresse. Talet på periodika[1] og opplag per utgjeving, etter gruppe[2, 3]. 2005

Gruppe	Periodika	Opplag
Landbruk og fiske	17	399 060
Industri, teknikk og handverk	69	1 239 585
Bygg og anlegg	22	460 276
Varehandel, hotell og storkjøkken	27	189 968
Transport og samferdsel	8	481 680
Tenesteyting, økonomi mv.	33	578 231
Offentleg verksemd, undervisning, forsking mv.	55	941 803
Helse-, sosial- og veterinærtenester	43	892 931
Fritid og kulturell/ideell verksemd	44	1 324 141

[1] Omfattar berre medlemmer av Den norske fagpresses forening.
[2] Grupperinga er utarbeidd av Den norske fagpresses forening.
[3] Nokre periodika er førte opp under fleire kategoriar.
Kjelde: Den norske fagpresses forening.

Bruker stadig mindre tid til papiraviser

Siste mediebruksundersøking i 2005 syner at tid brukt på å lese papiraviser stadig blir mindre. I 2000 blei det brukt 34 minutt til avislesing ein gjennomsnittsdag, mens tala for 2005 syner at 29 minutt gjekk til denne aktiviteten ein gjennomsnittsdag. Går ein enda lenger attende, vil ein sjå at gjennomsnittleg lesetid til papiraviser har vore fallande i fleire år. Det kan vere fleire årsaker til at folk bruker mindre tid på papiraviser. Ei årsak kan vere eit stadig veksande avistilbod på Internett eller andre former for nyheits- og faktaformidling.

Menn bruker framleis meir tid enn kvinner til avislesing ein gjennomsnittsdag. I 2005 såg det ut til at menn brukte 30 minutt, mens kvinner brukte 27 minutt. Tradisjonelt har menn i større grad enn kvinner lese avis, men dei siste 10–15 åra har forskjellen mellom kjønna, i tid brukt til avislesing, blitt mindre. I 1991 brukte menn 43 minutt, mens kvinner brukte 36 minutt ein gjennomsnittsdag. Forskjellen mellom kjønna er altså redusert frå sju til tre minutt. Sjå figur 12.6 (neste side).

Dei eldste, aldersgruppa 67–79 år, bruker framleis mest tid til avislesing, 53 minutt i 2005, men sidan 2000 har tida brukt til å lese avis gått ned med 9 minutt. Like stor reduksjon i tidsforbruk har det vore i aldersgruppa 16–24 år, men desse bruker berre 14 minutt ein gjennomsnittsdag på å lese papiraviser. Alder er såleis ein faktor som slår kraftig ut når det gjeld forskjellar i tid brukt på avislesing.

Det har vore små endringar i vekebladlesinga dei siste ti åra (Norsk Mediebarometer 2005). Det same gjeld teikneserieblad og tidsskrift.

Figur 12.6. Minutt brukt til avislesing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 1991–2005

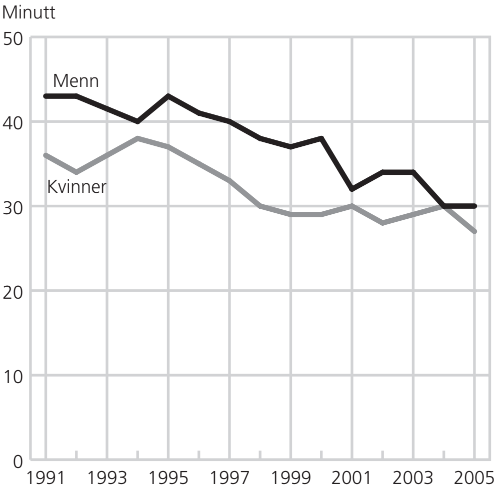

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

Referansar

Avisåret 2005, Sigurd Høst

Det lokale avismønsteret. 2005, Sigurd Høst

Nyttige internettadresser, sjå:

Institutt for Journalistikk: www.ij.no/

Norsk ukepresse: http://www.ukepressen.no/

Mediebedriftenes Landsforening: www.aviskatalogen.no/

Den norsk fagpresses forening: http://www.fagpressen.no/

Norsk mediebarometer 2005: www.ssb.no/medie

Tabell 12.3. Minutt brukt til lesing av avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrift ein gjennomsnittsdag. 2000–2005

	Avis				Vekeblad				Teikneserieblad				Tidsskrift			
	2000	2002	2004	2005	2000	2002	2004	2005	2000	2002	2004	2005	2000	2002	2004	2005
Alle	**34**	**31**	**30**	**29**	**5**	**5**	**5**	**5**	**2**	**2**	**2**	**2**	**4**	**4**	**4**	**3**
Kjønn																
Menn	38	34	30	30	3	2	3	2	3	3	2	3	5	4	5	3
Kvinner	29	28	30	27	8	7	8	7	1	1	1	1	3	3	2	3
Alder																
9-15 år	8	9	6	7	3	3	3	3	12	9	7	11	1	2	1	0
16-24 år	23	16	15	14	5	5	4	4	3	4	3	3	2	2	3	2
25-44 år	30	28	27	24	4	4	5	4	1	1	1	1	5	3	3	3
45-66 år	45	42	42	42	6	4	5	6	0	0	0	0	6	5	5	4
67-79 år	62	52	56	53	8	10	10	7	0	0	0	0	5	5	4	4
Utdanning																
Ungdoms-skolenivå	33	32	30	31	7	6	8	7	1	1	1	1	2	2	1	1
Vidaregåande skolenivå	36	34	32	30	6	5	5	5	1	1	1	1	4	4	4	3
Universitets- og høgsk.nivå I	41	34	37	33	5	4	4	5	1	1	1	1	4	4	5	3
Universitets- og høgsk.nivå II +	40	34	38	36	3	3	3	2	1	0	1	1	7	6	6	8

Kjelde: Norsk Mediebarometer 2005.

Vedleggstabell

Tabell 12.4. Vekepresse[1]. Gjennomsnittleg nettoopplag per nummer. 1997–2005

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	**2 476 726**	**2 473 073**	**2 413 793**	**2 514 252**	**2 593 394**	**2 710 880**	**2 953 005**	**3 186 328**	**3 393 262**
Namn									
Allers	123 578	114 862	113 820	113 125	112 095	105 566	115 685	108 398	101 206
Allers Kryss og Tvers	20 244	21 413	21 750	21 231	19 249	18 631	16 853	16 088	..
Alt om Fiske	28 855	24 544	25 607	27 718	25 021	24 957	23 586	22 906	22 516
Auto Motor Sport	..	..	..	..	..	..	..	17 547	21 452
Autobørsen	..	..	..	..	..	..	7 878	9 122	7 146
Autofil	..	..	..	..	..	60 605	53 614	46 811	42 918
Bedre Helse	49 965	36 417	33 706	33 219	35 103	33 471	36 009	35 177	34 582
Bil	56 764	58 675	53 319	51 616	51 388	53 477	55 351	56 383	56 865
Billy	..	..	..	..	..	..	..	18 543	18 327
Bilmarkedet	..	..	..	12 781	12 654	11 340	9 591	10 913	8 834
Bo bedre	..	..	..	..	..	..	..	25 501	32 281
Bonytt	70 089	63 014	60 360	66 230	67 849	66 247	71 112	66 196	66 679
Båter til salgs	11 585	11 668	12 834	10 778	8 094	8 708	7 880	8 369	6 697
Båtmagasinet	26 401	26 038	25 199	24 908	23 516	24 636	25 303	24 381	23 068
Båtmarkedet	..	..	..	10 575	9 248	12 603	10 367	10 409	8 808
C!	..	..	..	..	..	..	..	23 098	24 260
Cosmopolitan	..	..	..	..	..	..	..	..	37 054
Chica	..	..	..	..	..	..	..	..	16 013
D!	..	..	..	..	..	..	..	35 019	37 207
Det Nye	66 144	73 838	79 700	71 862	72 058	72 108	70 274	68 765	62 284
Det Nye Makeup & Hår	..	..	..	..	..	..	24 566	19 682	22 270
Digital Foto	..	..	..	..	..	..	..	11 591	13 115
Donald Duck & Co	174 792	171 681	173 733	163 915	151 977	144 214	137 999	130 099	122 326
DVD & Hjemmekino	..	..	..	..	..	9 400	10 912	11 015	11 970
Elle	..	..	..	..	..	..	32 333	31 176	31 254
Elle Interiør	..	..	..	..	..	..	25 843	23 212	21 592
Eva	..	..	..	..	..	..	..	42 943	33 099
Familien	164 922	168 744	168 843	169 691	161 195	151 303	148 529	142 580	138 539
Fantomet	..	20 016	20 647	17 398	13 362	15 355	13 762	12 830	11 256
FHM	..	..	..	..	..	..	..	41 700	50 062
Foreldre & Barn	63 115	62 172	60 621	59 201	54 445	47 104	49 596	50 719	50 463
Fri Flyt	..	..	..	..	..	..	9 012	10 502	10 264
Gatebil	..	..	..	..	..	..	..	..	30 672
Girls	17 657	..	..	..	..	..	..	13 710	10 567
Gjør det selv	..	..	..	..	..	..	..	30 432	29 285
Goal	8 256	10 199	8 052	5 858	4 844	5 274	5 354	..	..
Gravid	17 086	13 554	13 834	15 301	14 862	13 145	13 602	14 665	14 327
HENNE	60 397	60 012	55 166	53 462	60 069	53 501	52 007	52 636	48 584
Her og Nå	..	..	..	..	100 150	157 298	193 104	196 748	184 780
Hjemmet	256 649	259 766	253 454	248 854	240 008	238 857	236 630	228 313	220 735
HjemmePC	30 507	33 874	35 897	38 119	34 362	31 619	28 754	23 660	28 599
Hjernegymnastikk	..	..	..	..	..	..	..	6 102	5 259
Hytteliv	49 714	50 816	52 373	53 172	54 648	57 878	59 609	59 932	60 732
I form	..	..	..	..	..	..	..	29 965	32 981
In-side Magazine	..	27 130	26 836	30 048	26 385	27 642	30 619	29 594	28 283
Illustrert vitenskap	..	..	..	..	..	..	..	71 280	75 229
Illustrert vitenskap historie	..	..	..	..	..	..	..	..	12 263

Tabell 12.4. (framh.) **Vekepresse[1]. Gjennomsnittleg nettoopplag per nummer. 1997–2005**

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jakt	28 575	29 401	28 460	25 908	23 710	24 103	21 628	20 347	21 253
Jeger, Hund & Våpen	22 068	22 573	22 256	23 403	25 027	25 263	24 252	24 051	20 455
Julia	..	..	..	..	..	18 384	22 938	24 507	23 307
Kaptein Sabeltann	..	..	..	28 480	14 372	14 758	..	..	..
Kamille	..	..	..	..	..	..	..	..	55 818
KK	84 425	79 252	74 449	70 115	70 123	75 023	70 269	73 142	71 297
Komputer for alle	..	..	..	..	..	..	..	25 457	24 055
Mag	..	38 034	34 723	35 560	30 804	33 486	31 745	32 023	34 237
Mann	..	..	..	..	10 602	14 554	15 713	14 883	16 573
Max Power	..	..	..	..	..	..	..	..	17 449
MC-børsen	..	..	..	..	..	..	7 525	7 161	6 559
Motorbørsen	14 738	16 394	17 879	16 183	15 833	18 369	18 262	18 360	15 822
Mikke Mus	32 205	30 856	28 961	27 395	23 963	21 884	13 553	..	..
National Geographic	..	..	..	..	..	.	..	18 652	19 732
Nemi	..	..	..	..	..	..	46 287	36 658	32 735
Norsk Golf	..	..	..	52 059	57 545	63 445	69 574	71 490	71 968
Norsk Ukeblad	204 043	193 230	183 952	178 119	167 491	161 205	153 655	144 728	131 361
Puls	..	..	..	..	..	..	..	..	25 762
Red	..	..	..	..	..	..	..	..	16 839
PC PRO	..	..	..	..	11 076	12 485	14 702	..	..
Playstation	..	..	..	..	10 094	8 511	5 791	..	..
Programbladet	61 720	58 516	49 668	50 372	48 049	41 035	35 879	32 019	..
Samler & Antikkbørsen	16 462	17 107	18 001	18 145	17 512	17 837	16 802	17 510	17 506
Se og Hør	391 745	388 602	396 832	416 476	425 483	424 687	..	..	..
Se og Hør tysdagsutgåve	..	..	..	..	..	..	303 177	288 510	269 521
Se og Hør weekendutgåve	..	..	..	..	..	..	214 063	175 443	183 100
Se og hør Kryss og Quiz	40 746	20 837	20 219	20 607	19 867	18 892	17 850	18 823	..
Seilmagasinet	..	..	..	10 657	10 369	10 625	10 559	..	..
Shape-Up	25 854	26 177	28 401	30 986	27 972	28 818	29 256	25 660	21 634
Spid bedre	..	..	..	..	..	..	..	..	29 729
Tara	..	..	..	..	..	..	..	..	20 491
Terrengsykkel	..	..	..	..	..	..	..	..	4 123
Topp	57 217	58 964	43 860	43 881	45 032	47 361	54 610	51 214	45 041
TVGuiden	..	..	..	..	..	..	..	..	29 654
Vagabond	..	..	..	..	..	..	..	..	9 050
Villmarksliv	80 654	72 297	63 645	61 810	57 148	53 886	48 411	49 561	46 496
Vi Menn	119 554	112 400	106 736	105 034	103 515	106 596	107 769	100 330	93 803
Vi Menn bil	..	..	..	..	6 074	4 993	5 938	..	2 187
Vi Menn båt	..	..	..	..	11 999	10 925	11 515	8 958	9 452
Vi Menn Fotball	..	..	..	..	7 152	8 816	5 548	..	..
Wendy	..	..	..	..	..	..	..	18 129	17 062
Witch	..	..	..	..	..	..	..	..	22 814
Woman	..	..	..	..	..	..	..	..	39 674

[1] Omfattar vekepresse som er medlemmer av Norsk Ukepresse.
[2] Endra utgivingsfrekvens i 1998.
Kjelde: Norsk ukepresse.

Hossein Moafi

13. Er ikkje film lenger best på kino?

Nøkkeltal for kinoåret 2005 viser ein nedgang både når det gjeld besøk og kinobygg samanlikna med tidlegare år. Like fullt auka talet på framsyningar. I 2005 blei det innført moms på kinobillettar. Dermed kosta ein kinobillett i gjennomsnitt fem kroner meir enn året før.

Fleire framsyningar, færre besøk

Etter at besøkstala for kinoane hadde lege på eit lågt nivå gjennom heile 1990-talet, blei 2001 det store kinoåret med 12,5 millionar besøk. Oppgangen stansa ikkje der, for i 2003 gjesta over 13 millionar kinoentusiastar norske kinoar, og besøkstala sette dermed ny rekord. Det verka som folk framleis meinte at «film er best på kino». Men både i 2004 og 2005 gjekk besøka kraftig ned att. I 2005 rapporterte kinoane om 11,3 millionar besøk. Samanlikna med rekordåret 2003, var det ein nedgang på heile 1,7 millionar eller om lag 13 prosent.

På den andre sida var det fleire framsyningar i 2005 enn tidlegare år. I alt var det rapportert 292 000 framsyningar. Dette utgjorde ein auke på 24 700 framsyningar, eller 9 prosent i forhold til året før. Samanlikna med 2003, auka talet på framsyningar med heile 33 000, eller 13 prosent. Ser vi talet på besøk i samanheng med talet på framsyningar, viser tala at det i snitt var 50 besøk per framsyning i 2003, mens tilsvarande tal for 2004 og 2005 var på høvesvis 45 og 39.

Figur 13.1. Kinobesøk. Utanlandske og norske filmar. 2000–2005. 1 000 personar

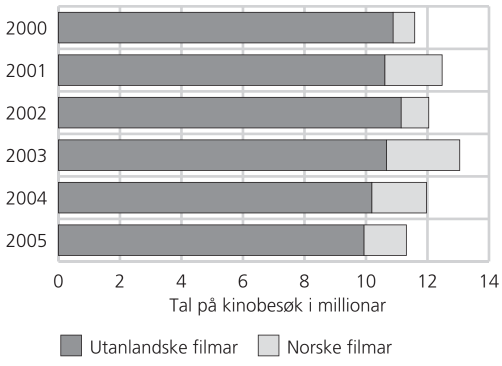

Kjelde: FILM&KINO.

3 800 færre framsyningar av norske filmar

Trass i auken i framsyningar totalt, var det 3 800 færre framsyningar av norske filmar i 2005 enn i 2003. Også i 2004 var det totalt 8 500 fleire framsyningar enn året før, mens det var 6 700 færre framsyningar av norske filmar. Det kan sjå ut som om talet på kinobesøk heng saman med talet på framsyningar av norske filmar. Med andre ord, kan det tenkjast at dess fleire framsyningar av norske filmar,

dess fleire kinobesøk. Det vil i så fall vere ein «hastekonklusjon». For det ser heller ut til å vere talet på populære og publikumsvennlege filmar i kvart enkelt år som avgjer talet på kinobesøk i det aktuelle året, ikkje talet på framsyningar av norske filmar.

Både i 2003 og 2005 var det seks norske filmar å finne blant dei 30 mest besøkte filmane. Desse utgjorde 69 og 78 prosent av besøkstala på norske filmar i desse åra. Mens 2003 blei rekordåret for talet på kinobesøk, var talet for samla kinobesøk i 2005 det lågaste sidan 1997.

FILM&KINO
FILM&KINO er ein kombinasjon av ein medlemsorganisasjon for norske kommunar og ein bransjeorganisasjon for kino- og videobransjen. Organisasjonen forvaltar Norsk kino- og filmfond (NKFF) og driv i tillegg Bygdekinoen og tidsskriftet FILM&KINO. Kjelde: FILM&KINO.

Her kan det leggjast til at i 2001 utgjorde tre norske filmar til saman 85 prosent av kinobesøket på norske filmar og 12,5 prosent av det samla kinobesøket i 2001. Som nemnt tidlegare, publikumsvennlege filmar, om dei er norske eller utanlandske, trekkjer som regel fleire besøkjande til kinoane. Med andre ord bør variasjonane i kinopublikum forklarast ut frå filmtilbodet på kino. Det er storfilmane med høgt besøk som er med på å auke kinobesøka. Fleire framsyningar av norske filmar er i seg sjølv ingen garanti for at fleire går på kino.

Ein ny konkurrent?

I siste halvdelen av 2004 begynte salet av flatskjermar, harddiskbaserte DVD-opptakarar og filmprojektorar for alvor å stige. Mange vil kanskje hevde då at norske kinoar hadde fått ein hard konkurrent i heimekinoane. Dei siste åra har prisen på heimekinoane gått ned, mens salvolumet har auka. Dessutan er heimekinoane blitt meir brukarvennlege, og det er ikkje lenger slik at heimekinoane berre er for dei spesielt interesserte.

Det kan sjølvsagt diskuterast om og eventuelt kor vidt bruken av heimekino er ei medverkande årsak til lågare kinobesøk, men ein kan heller ikkje sjå bort ifrå det. Det er nærliggjande å tru at fleire heimekinoar i norske heimar og mindre publikumsvennlege filmar på norske kinoar er faktorar som kan påverke kinobesøka. Samstundes er det viktig å hugse at for eksempel i 2001 blei det seld like mange DVD-spelarar som i heile perioden 1997–2000 samanlagt (Eivind Arntsen 2001), men likevel var 2001 eit rekordår når det gjeld kinobesøk.

Fleire kinoar med fleire salar dei siste åra

Talet på framsyningar har aldri før vore så høgt som i 2005. Dette kan blant anna kome av at kinoane har fått fleire salar og at Bygdekinoen hadde fleire stader for framsyning. I 2005 var det 662 salar, som gir ein auke på 5 prosent samanlikna med året før. Går vi fem år tilbake (2000), har talet på salar auka med heile 11,5 prosent.

Samstundes som talet på salar aukar, har talet på kinobygg og ikkje minst sitjeplassar vore nokså stabilt. Det var rapportert fire færre kinobygg og 434 færre sitjeplassar i 2005 enn i 2004. Ein finn det same mønsteret, i større eller mindre grad, også over tid.

I 2005 var det rapportert 159 kommunale og 82 ikkje-kommunale kinobygg. Til samanlikning var det 162 kommunale og

Figur 13.2. Talet på kinobygg og kinosalar. 2000-2005

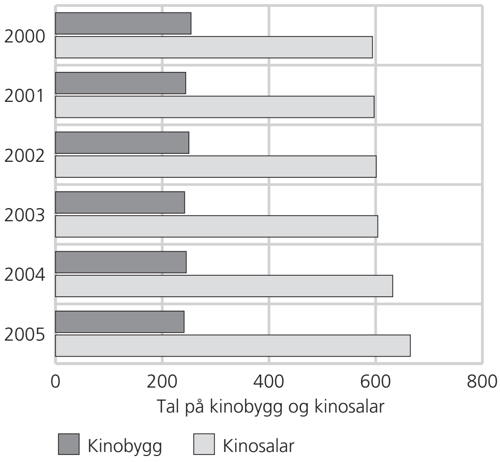

Kjelde: FILM&KINO.

91 ikkje-kommunale kinobygg i 2000. Utifrå talmaterialet kan ein trygt snakke om nedgang i talet på kinobygg dei siste åra. Ei nærmare studie av talmaterialet for perioden 2000–2005 viser at det har vore ein svakare nedgang i tal på kommunale enn ikkje-kommunale kinobygg.

Som nemnt ovanfor har talet på kinosalar gått opp dei siste åra. Hovudforklaringa er at Bygdekinoen har fleire salar, men òg at det i 2004 blei etablert ei rekkje nye kinosenter i og rundt dei største byane Trondheim, Tromsø og Bergen. Denne trenden har halde fram også i 2005 då det dukka opp nye kinoar som inneheld fleire salar i omlandet rundt Oslo. Etablering av slike kinoar fører naturleg nok til fleire kinosalar. Færre kinobygg med fleire salar bør sjåast på som ein del av rasjonaliseringa av kinodrift i Noreg.

Lågaste gjennomsnittleg besøk sidan 1992

Færre kinobesøk totalt trekkjer ned gjennomsnittleg besøk på norske kinoar per innbyggjar. I 2005 blei det her i landet registrert 2,4 kinobesøk per innbyggjar, det lågaste gjennomsnittstalet sidan 1992 då det var registrert 2,2 kinobesøk per innbyggjar. Talet på gjennomsnittleg besøk ved kinoane gjekk ned i alle fylka bortsett frå Akershus og Troms. Mens Akershus opplevde ein oppgang på 5 prosent, var oppgangen i Troms på heile 40 prosent. Ein tromsværing besøkte kinoen i gjennomsnitt 2,6 gonger i 2005 mot 1,8 gonger i 2004. Denne oppgangen kom først og fremst private kinoar i Troms til gode. Talet på besøk ved private kinoar i Troms steig frå 15 400 i 2004 til 60 800 i 2005.

Tal frå Norsk mediebarometer 2005 viser at menn besøkte kinoane oftare enn kvinner i 2005. Folk i alderen 16–24 og dei med høg utdanning, var oftare på kino enn folk i andre aldersgrupper og dei som hadde lågare utdanning. Ei mogleg tolking av desse tala er at ein typisk kinogjengar i Noreg er ein mannleg student eller ferdig utdanna mann under 25 år.

Staten tek sin del av kaka

Norske kinoar hadde ei samla billettinntekt på over 784 millionar kroner i 2005. Kommunale kinoar innkasserte 627 millionar kroner, ikkje-kommunale kinoar hadde ei billettinntekt på 150 millionar kroner, mens Bygdekinoen måtte nøye seg med 7 millionar kroner. I 2004 hadde kinoane ei samla billettinntekt på 782 millionar kroner.

På grunn av færre besøk på norske kinoar, kunne ein forvente lågare billettinntekter i 2005 enn tidlegare år. Men som tala viser i avsnittet over, blei det registrert ein svak auke på 0,2 prosent i billettinntektene i 2005 samanlikna med 2004. Innføringa av 7 prosent moms på kinobillettar i 2005, ser ut til å vere

Tabell 13.1. Besøk ved kinoane, etter kinotype og fylke. 2005

	Besøk i alt	Besøk Ved kommunale kinoar	Ved private kinoar	Ved bygdekinoar	Per innbyggjar[1]
I alt	**10 753 576**	**8 638 729**	**1 982 932**	**131 915**	**2,4**
Østfold	560 505	439 359	118 537	2 609	2,2
Akershus	1 069 015	349 051	710 499	9 465	2,1
Oslo	2 434 515	2 432 913	868	734	4,6
Hedmark	303 190	298 875	140	4 175	1,6
Oppland	280 948	269 828	1 920	9 200	1,5
Buskerud	481 141	142 316	332 243	6 582	2,0
Vestfold	481 000	188 162	292 366	472	2,2
Telemark	365 369	216 690	140 019	8 660	2,2
Aust-Agder	190 476	57 117	127 497	5 862	1,8
Vest-Agder	463 580	462 107	-	1 473	2,9
Rogaland	1 044 147	1 030 415	8 364	5 368	2,6
Hordaland	1 294 645	1 242 097	29 646	22 902	2,9
Sogn og Fjordane	151 603	97 247	43 864	10 492	1,4
Møre og Romsdal	329 319	288 455	30 053	10 811	1,3
Sør-Trøndelag	786 843	778 711	2 709	5 423	2,9
Nord-Trøndelag	213 764	200 568	4 725	8 471	1,7
Nordland	367 434	169 066	188 739	9 629	1,6
Troms Romsa	395 048	330 030	60 736	4 282	2,6
Finnmark Finnmárku	97 539	85 081	4 544	7 914	1,3
Svalbard[2]	4 000	-	4 000	-	-

[1] Berekna tal.
[2] Personar busette på Svalbard er som regel registrert busette i ein norsk kommune.
Kjelde: FILM&KINO og Bygdekinoen.

forklaringa på den svake auken. Ein kinobillett kosta 70 kroner i gjennomsnitt i 2005, mens same billetten kosta 65 kroner i 2004. Trekkjer vi momsen frå den samla billettinntekta for 2005, sit vi igjen med 55 millionar kroner, 7 prosent lågare billettinntekter samanlikna med året før.

230 langfilmpremierar i 2005

Her kan vi leggje til at i 2005 sensurerte Medietilsynet i alt 238 langfilmar og 14 kortfilmar. Dei fleste filmane var tillatne for dei aller fleste. Av alle spelefilmane hadde 12 filmar aldersgrense på 18 år. 49 filmar var tillatne for alle, mens 79 filmar var tillatne for ungdom 15 år og over.

Medietilsynet

Medietilsynet vurderer filmar og set aldersgrenser i tråd med lov om film og videogram (filmlova) av 15. mai 1987 nr. 21, § 5 og 6. Denne paragrafen slår fast at Medietilsynet ved aldersvurderingar skal leggja avgjerande vekt på om filmen kan «påverke sinn eller rettsomgrep på ein skadeleg måte». Av di Stortinget endra § 100 i Grunnlova 30.09.04, la Medietilsynet om praksis. Dette inneber at det ikkje lenger er obligatorisk førehandskontroll av film i Noreg. Filmar som skal visast for personar under 18 år, skal framleis inn for aldersklassifisering. Dersom ein distributør er i tvil om innhaldet er lovleg etter §§ 204 eller 382 i straffelova, kan han sende inn filmen til ein friviljug førehandskontroll.

Kjelde: Norsk filminstitutt.

I 2005 hadde 230 langfilmar premiere i Noreg. 119 av desse filmane var amerikanske, mens 20 var norske langfilmar. Svenske og britiske filmprodusentar var også godt representerte med respektive 16 og 11 filmar. Dette mønsteret samsvarer godt med året før. Derimot var det ein kraftig auke av danske langfilmar i 2005 samanlikna med året før. Mens berre to danske langfilmar hadde premiere i 2004, blei det vist 13 nye danske langfilmar på norske kinoar i 2005.

Referansar

FILM&KINO, Årboknummer, årgangar 2000–2005.

Eivind Arntsen 2001, Parallellimport av DVD-filmer, Universitetet i Oslo.

For meir informasjon, sjå:

Norsk mediebarometer 2005, SSB,: www.ssb.no/medie/

Vedleggstabellar

Tabell 13.2. Kinoar. Verksemda ved kinoane, etter eigarform. 2001–2005

	Kino-bygg i alt	Kino-salar	Sitje-plassar	Framsyningar		Besøk, 1 000 personar		Billettinntekter, 1 000 kroner	
				I alt	Av dette norske	I alt	Av dette besøk på norske filmar	I alt	Av dette norske filmar
2001	244	597	84 854	244 353	27 277	12 477	1 865	689 857	99 881
2002	250	601	86 157	250 062	22 899	12 041	897	706 618	47 681
2003	242	604	84 290	258 727	41 374	13 049	2 378	815 305	133 781
2004	245	632	86 580	267 269	34 629	11 967	1 777	782 127	107 122
2005	241	665	86 146	290 796	37 548	11 314	1 380	783 550	98 310
Kommunale kinoar i alt	159	304	62 604	217 154	28 208	9 078	1 083	626 787	79 114
Private kinoar i alt	82	128	23 542	67 597	8 441	2 101	275	150 029	18 173
Bygdekinoar	-	230	-	6 045	899	135	23	6 734	1 023

Kjelde: FILM&KINO.

Tabell 13.3. Sensurerte spelefilmar og kortfilmar ved Medietilsynet, etter type sensur. 1995–2005

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Spelefilmar i alt	**212**	**215**	**219**	**237**	**241**	**217**	**194**	**213**	**230**	**244**	**238**
Type sensur											
Tillatne for barn 7 år og over	30	30	47	57	34	40	31	30	29	35	36
Tillatne for barn 11 år og over	54	45	51	52	60	57	64	76	70	62	62
Tillatne for ungdom 15 år og over	91	82	85	92	89	85	61	75	81	82	79
Tillatne for vaksne 18 år og over	18	19	7	12	14	3	5	6	14	6	12
Tillatne for alle	19	39	29	24	44	32	33	26	36	59	49
Kortfilmar i alt	**41**	**18**	**36**	**31**	**32**	**49**	**36**	**25**	**21**	**25**	**14**
Type sensur											
Tillatne for barn 7 år og over	6	3	4	10	10	12	9	2	2	3	0
Tillatne for barn 11 år og over	9	2	2	6	3	8	5	3	2	4	3
Tillatne for ungdom 15 år og over	1	0	3	1	2	5	1	1	1	1	3
Tillatne for vaksne 18 år og over	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tillatne for alle	25	13	26	14	17	24	21	19	16	17	8

Kjelde: Medietilsynet.

Tabell 13.4. Langfilmpremierar, filmar fordelte på land. 2005

	2005
I alt	**230**
Produksjonsland	
Noreg	[1]20
Noreg/USA	1
Sverige	16
Danmark	13
Storbritannia	11
Tyskland	5
Frankrike	4
Frankrike/USA	1
Italia	4
Spania	6
Russland	..
Sør-Korea	4
USA	[2]119
Andre land	26

[1] Av dette ei nyutsending.
[2] Av dette fem nyutsendingar.
Kjelde: FILM&KINO.

Tabell 13.5. Samlingar ved Norsk Filminstitutt. 1985, 1991, 1998, 2001–2005

	Registrerte titlar per 31. desember							
	1985	1991	1998	2001	2002	2003	2004	2005
I alt	**7 968**	**17 642**	**17 932**	**18 682**	**18 910**	**19 139**	**19 475**	**19 803**
Norske spelefilmar 35 mm	465	594	[1]753	810	824	839	860	860
Utanlandske spelefilmar 35 mm	1 640	4 100	[2]5 730	6 335	6 531	6 716	6 961	6 961
Norske kortfilmar 16/35 mm	4 335	10 274	8 705	8 782	8 800	8 824	8 884	8 884
Utanlandske kortfilmar 16/35 mm	1 528	2 674	2 744	2 755	2 755	2 760	2 770	2 770

[1] Medrekna norske spelefilmar 16 mm.
[2] Medrekna utanlandske spelefilmar 16 mm.
Kjelde: Norsk Filminstitutt.

Liv Taule

14. Radio og TV

Det norske radio- og TV-landskapet har varierte programtilbod. Dei fleste kanalane sender no stort sett heile døgnet. Folk ser meir på TV og lyttar meir på radio.

Radio- og TV-landskapet i Noreg består av fleire aktørar. I tillegg til Norsk Rikskringkasting AS (NRK) er det fleire norske private kanalar. Radio- og TV-kanalane som er omhandla i dette kapitlet er dei som fell inn under prinsippa for allmennkringkasting.

> Allmennkringkasting. Nokre av prinsippa: Kanalane skal vere riksdekkjande og ha eigenproduserte nyheits- og aktualitetssendingar med ein tydeleg kulturprofil som reflekterer uttrykksmangfaldet i norsk og internasjonalt kulturliv.

Sendetid og programprofilar

Radio

Dette avsnittet handlar om dei tre NRK-radiokanalane NRK P1, NRK P2 og NRK P3 i tillegg til dei private kanalane Kanal 24 og P4. NRK P2, Kanal 24 og P4 er 24-timars radiokanalar med om lag 8 760 sendetimar i året. NRK P1 og NRK P3 sender litt færre timar.

Figur 14.1. Sendetid[1] i radiokanalane NRK P1, NRK P2, NRK P3, Kanal 24 og P4. 2004–2005. Timar

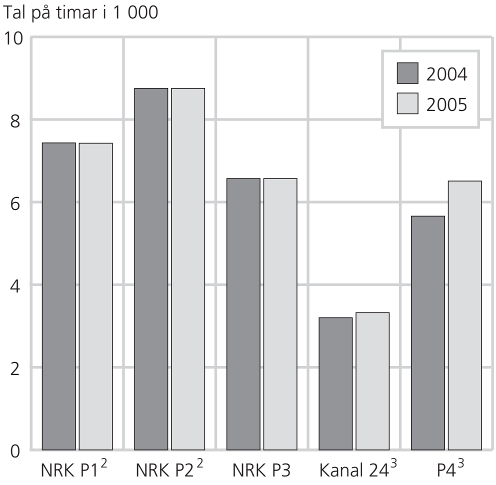

[1] Regionale sendingar er ikkje inkluderte i sendetida.
[2] For NRK P1 og NRK P2 er nattradio med i sendetida. Nattradioen i P2 består hovudsakleg av musikk.
[3] Rapporterte timar på programprofil.
Kjelde: Norsk Rikskringkasting; Allmennkringkastingsrapporten 2005, Medietilsynet.

Vi vil i det følgjande sjå litt på innhaldet i sendingane utan direkte samanlikningar då kanalane ikkje rapporterer etter same klassifiseringsverktøy. Blant radiokanalane i NRK utgjorde «musikk» den største programposten. Mest «musikk» fann vi i ungdomskanalen NRK P3 med 65 prosent i 2005, medan NRK P1 og NRK P2 spela «musikk» høvesvis 36 og 48 prosent av sendetida. Elles satsa NRK P1 på «under-

haldning» med 30 prosent, mens «informasjon, nyheiter og vêrmelding» dekte 23 prosent av sendetida. Delen av sendetida til «underhalding» har auka noko frå 2004, mens delen til «andre program» blei redusert frå 10 til 3 prosent. Tabell 14.1 viser fleire detaljar om programprofilen i NRK P1.

Programprofilane til NRK P2 og NRK P3 har halde seg omtrent på same nivå sidan 2004. I 2005 satsa likevel NRK P3 litt meir på «underhaldning» enn på «informasjon, nyheiter og vêrmelding». NRK P3 sende 13 prosent underhalding og 10 prosent «informasjon, nyheiter og vêrmelding» av i alt 6 570 sendetimar.

Programprofilen for Kanal 24 i tabell 14.2 syner om lag 38 prosent av den totale sendetida for ein 24-timars radio i 2005. (Allmennkringkastingsrapporten, Kringkastingsåret 2005). Tabellen gir ei oversikt over forpliktande leveransar i forhold til konsesjonen for vilkår om allmennkringkasting. Kanal 24 har ikkje rapportert programprofil for heile sendeflata fordi det ikkje går eksplisitt fram av

Tabell 14.1. NRK P1. Sendetid[1, 2], etter programtype. 2004–2005. Timar

	2004		2005	
	Timar	Prosent	Timar	Prosent
I alt	**7 433**	**100,0**	**7 425**	**100,0**
Religiøse program	163	2,2	159	2,1
Informasjon, nyheiter og vêrmelding	1 758	23,7	1 735	23,4
Program for barn og ungdom	137	1,8	131	1,8
Sport	214	2,9	269	3,6
Musikk	2 556	34,4	2 639	35,5
Drama	61	0,8	69	0,9
Underhaldning	1 768	23,8	2 206	29,7
Andre program	776	10,4	217	2,9

[1] Regionale sendingar er ikkje inkluderte i sendetida.
[2] Nattradio er med i sendetida.
Kjelde: Norsk Rikskringkasting.

Tabell 14.2. Kanal 24. Sendetid[1] i timar, etter programtype. 2004–2005

	2004		2005	
	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent
I alt	**3 201**	**100,0**	**3 323**	**100,0**
Nyheit og aktualitet	728	22,7	722	21,7
Kultur	772	24,1	836	25,2
Barn og unge	704	22,0	880	26,5
Samisk	9	0,3	28	0,8
Livssyn	29	0,9	59	1,8
«Det flerkulturelle Norge»	15	0,5	58	1,7
«De nye eldre»	184	5,7	40	1,2
Vitskap og teknologi	20	0,6	30	0,9
Forbrukarstoff	178	5,6	67	2,0
Sport og idrett	216	6,7	247	7,4
Musikk for smale grupper	346	10,8	356	10,7

[1] Rapportert sendetid til Medietilsynet.
Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkastingsrapporten.

konsesjonsvilkåra til Kanal 24 at dei skal rapportere alle leveransane etter ein bestemt styringsmåltabell. Kanalen har ikkje rapportert i samhøve med denne styringsmåltabellen i 2004 eller 2005. Kanal 24 brukte 22 prosent på «nyheiter og aktualitet», mens 25 prosent gjekk til «kultur» og 27 prosent til «barn og unge» av den rapporterte sendetida på 3 323 timar i 2005.

Heller ikkje P4 rapporterte programprofil for heile sendeflata på om lag 8 760 timar i allmennkringkastingsrekneskapen deira for 2005. 2 250 timar kom ikkje til syne i rapporteringa (Allmennkringkastingsrapporten, kringkastingsåret 2005). Dei rapporterte timane for programleveransen er dei forpliktande timane som er i samsvar med konsesjonen til P4. Ser vi på den rapporterte programprofilen for P4 var «program retta mot trafikantar» den største programposten med 23 prosent av den rapporterte sendetida og «program for smale musikksjangrar» og «ungdomsprogram» utgjorde omkring 15 prosent. Programmet «program for smale musikksjangrar» i P4 var blant programma som auka mest frå 2004 med 8 prosent.

Tabell 14.3. P4. Sendetid[1] i timar, etter programtype. 2004–2005

	2004		2005	
	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent
Timar i alt	**5 659**	**100,0**	**6 509**	**100,0**
Nyheitssendingar	411	7,3	410	6,3
Nyheiter på samisk	11	0,2	12	0,2
Distriksnyheiter	5	0,1	4	0,1
Sportsnyheiter	39	0,7	39	0,6
Program for nyheitsperspektiv, debatt og analyse, innanriks	120	2,1	111	1,7
Program for nyheitsperspektiv, debatt og analyse, utanriks	43	0,8	39	0,6
Daglege kultur- og nyheitssendingar	22	0,4	20	0,3
Dagleg breitt kulturmagasin	760	13,4	639	9,8
Kulturinnslag (ikkje kulturnyheiter), i breie sendeflater	196	3,5	205	3,1
Program med smalt kulturfokus	355	6,3	463	7,1
Program for smale musikksjangrar	422	7,5	1 007	15,5
Barneprogram	201	3,6	209	3,2
Ungdomsprogram	730	12,9	946	14,5
Religion og livsfilosofi	95	1,7	93	1,4
Fleirkulturelle program	21	0,4	25	0,4
Program med sport og idrett	389	6,9	389	6,0
Program retta mot trafikantar	1 431	25,3	1 465	22,5
Program med smalt fokus, natur, vitskap, medisin, helse	53	0,9	11	0,2
Natur, vitskap, medisin, helse; innslag i breie program	30	0,5	22	0,3
Forbrukarstoff/innslag i breie program	27	0,5	19	0,3
Media, mediekritikk og -satire	99	1,7	54	0,8
Program tilpassa «eldre» radiolyttarar	199	3,5	327	5,0

[1] Rapportert sendetid til Medietilsynet.
Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkastingsrapporten.

Medietilsynet har sidan 2004 hatt i oppdrag å føre tilsyn med allmennkringkastingsområdet, og utarbeider ein allmennkringkastingsrapport kvart år. Medietilsynet skal òg evaluere programma allmennkringkastarane har gitt lovnad om.

TV

Dei to TV-aktørane i Noreg som kjem inn under området allmennkringkasting, og som vert omtala i dette kapitlet, er TV 2 AS og NRK (NRK 1 og NRK 2). I tillegg til desse TV-kanalane er det fleire norske riksdekkjande kommersielle kanalar; TVNorge, TV 3 og ZTV. Heller ikkje TV-kanalane rapporterer etter same klassifiseringsverktøy.

NRK1 hadde sendetid på 6 489 timar og då er ikkje dei regionale sendingane rekna med i sendetida. NRK2 hadde sendetid på 8 509 timar. NRK starta med Interaktivt TV (ITV) i 2002. I 2003 var ITV berre musikkprogram. I 2004 var ITV-musikkprogram i NRK1 24 timar og NRK2 5 396 timar. Resterande timar er

Figur 14.2. TV 2. Sendetid, etter programtype. 2000–2005. Prosent

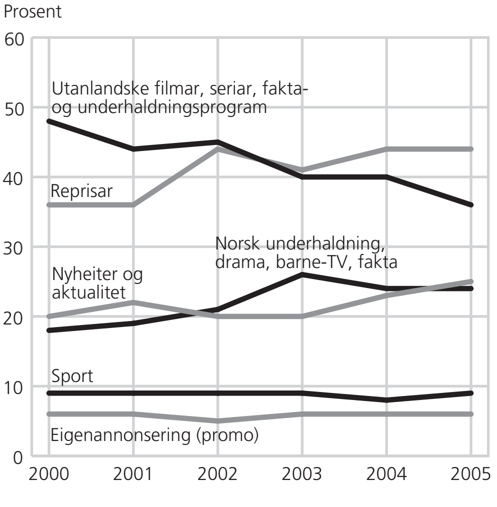

Kjelde: TV2.

delte på andre kategoriar. I 2005 blei det sendt 351 timar ITV i NRK1 og 5 502 timar i NRK2. ITV-timane i NRK1 fordelte seg på kategoriane musikk, underhaldning, barn og ungdom, sport og anna. I NRK2 fordelte dei 5 502 ITV-timane seg

Figur 14.3. Norsk Rikskringkasting, NRK1 og NRK2, sendetid[1,2], etter programtype. 2003–2005. Prosent

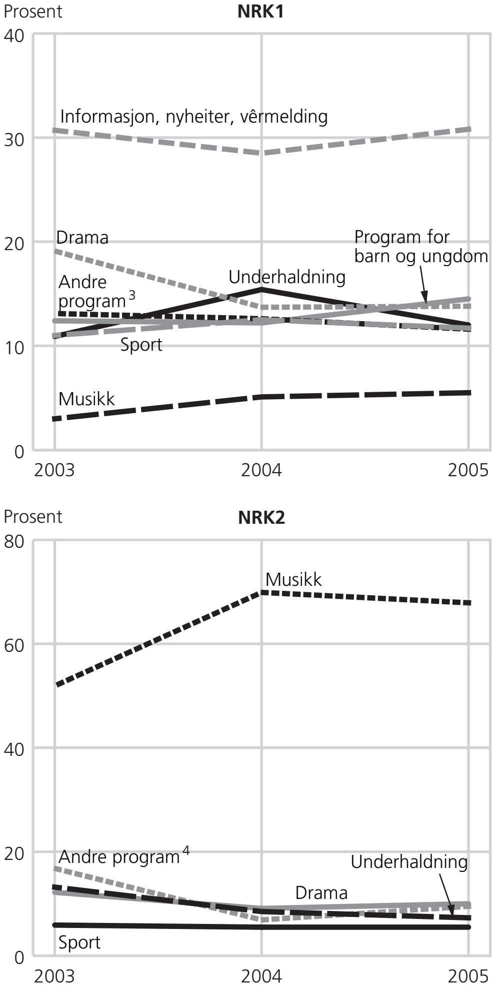

[1] Dei regionale sendingane er ikkje med i sendetida.
[2] Inkludert interaktivt TV (ITV).
[3] Inkludert undervisning og religiøse program.
[4] Inkludert religiøse program, informasjon, nyheiter, vêrmelding og program for barn og unge.

Kjelde: Norsk Rikskringkasting.

på musikk, underhaldning, informasjon, sport og anna. Sjå figur 14.3.

Når vi samanliknar TV 2 og NRK1, satsar begge kanalane på nyheiter og sport. I 2005 utgjorde informasjon, nyheiter, vêrmelding og sport 43 prosent av sendetida i NRK1, som var ein auke 1,5 prosentpoeng frå 2004. I TV 2 utgjorde nyheiter og aktualitet og sport 34 prosent i 2005. Går ein tilbake til 2000, vil ein sjå at sendetida har auka for alle desse to TV-kanalane. TV 2 har auka sendetida med litt over 7 prosent og hadde totalt 6 318 timar i 2005. Det ser ut til at delen brukt til ulike programkategoriar har endra seg lite. Figurane 14.2 og 14.3 syner fordelinga og utviklinga i dei ulike programtypane for TV2, NRK1 og NRK2.

Målform

Framleis er bokmål den målforma som blir nytta mest i NRK fjernsyn, og delen bokmål har auka samanlikna med året før. I 2004 var 63 prosent av sendetida på bokmål og auka til 74 prosent i 2005. Bruken av nynorsk auka med 1 prosent frå 6 til 7 prosent, mens dialektar hadde ein nedgang på 9 prosent frå året før.

Til samanlikning var dialektar meir brukt på radio. I 42 prosent av sendetida blei dialekt nytta, nesten uendra frå året før, medan bokmål og nynorsk utgjorde høvesvis 56 og 4 prosent av målformene.

Lyttar- og sjåartid

NRK P1 hadde den største lyttarskaren. 26 prosent av radiolyttarane nytta NRK P1, som var ein liten nedgang på 3 prosentpoeng frå 2004, mens høvesvis 4 og 5 prosent lytta til NRK P2 og NRK P3. Den største kommersielle aktøren er P4 med ein del på 17 prosent, mens kanal 24 hadde 5 prosent av lyttarane.

I gjennomsnitt bruker nordmenn meir tid på fjernsyn enn radio. I 2005 brukte nordmenn 147 minutt på fjernsyn og 84

Figur 14.4. Radiolytting blant personar 7–79 år ein gjennomsnittsdag. Lyttardelar i prosent. 1991–2005

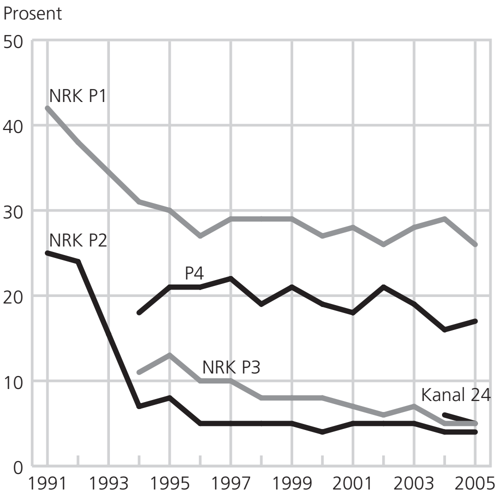

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 14.4. Norsk rikskringkasting. Sendetid i radio og fjernsyn, etter målform. 2003–2005. Prosent

	Radio				Fjernsyn			
	I alt	Bokmål	Nynorsk	Dialekt	I alt	Bokmål	Nynorsk	Dialekt
2003	100,0	61,5	8,3	30,2	100,0	76,6	13,0	10,4
2004[1]	100,0	55,0	3,0	42,0	100,0	63,0	6,0	32,0
2005	100,0	55,7	4,0	41,7	100,0	74,0	7,0	23,0

[1] Ved overgangen til 2004, gjennomførte NRK følgjande praksis: Ein stilte strengare krav til kva som blir rekna som bokmål og kva som reknast som nynorsk. Dersom det som skulle registrerast ikkje var tydeleg nok, ble det plassert i dialektkategorien.

Kjelde: Norsk Rikskringkasting.

minutt på radio ein gjennomsnittsdag. Det er fem minutt meir tid på TV og fire minutt meir på radio enn i 2004.

Når ein ser på kjønn, er bruken av radio og fjernsyn ein gjennomsnittsdag nesten uendra frå 2004, men kvinnene brukte litt meir tid på fjernsyn i 2005, ein auke på ni minutt. Blant personar i alderen 9–24 år, såg stadig fleire på fjernsyn heller enn å høyre på radio. Dei eldre derimot brukte framleis radio meir enn dei unge.

Figur 14.5. Minutt brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 2001–2005

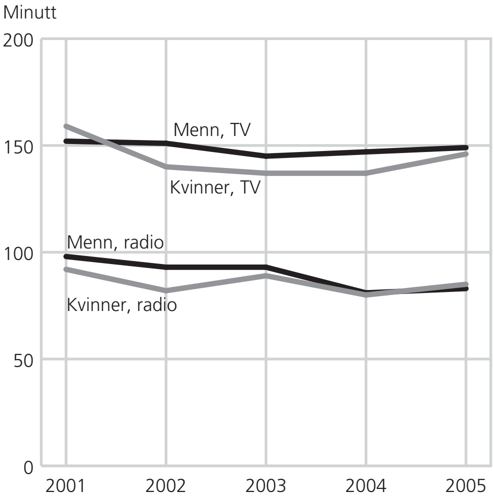

Kjelde: Norsk mediebarometer 2005, Statistisk sentralbyrå.

Lisensar og konsesjonar

Per 31. desember 2005 var det registrert 1 787 374 fjernsynslisensar i Noreg. Det var 24 358 fleire lisensar enn på same tid i fjor. Flest nye fjernsynslisensar vart registrerte i Akershus med 3 681, ein auke på 2 prosent. Størst prosentvis auke hadde Rogaland med 2,3 prosent eller 3 307 lisensar.

Konsesjonar for drift av lokalfjernsyn har halde seg stabile dei siste fem åra, mens talet på konsesjonar for nærradio har vist ein tendens til å gå attende. I 2000 var talet på nærradiokonsesjonar 274 og i 2005 var talet 248. Figuren under syner fordelinga av konsesjonane på fylka i 2005. Tala for nærradio er så godt som mogeleg fordelte etter fylke, men nokre konsesjonsområde går over i kvarandre.

Figur 14.6. Konsesjon for drift av nærradio, etter fylke. 2005

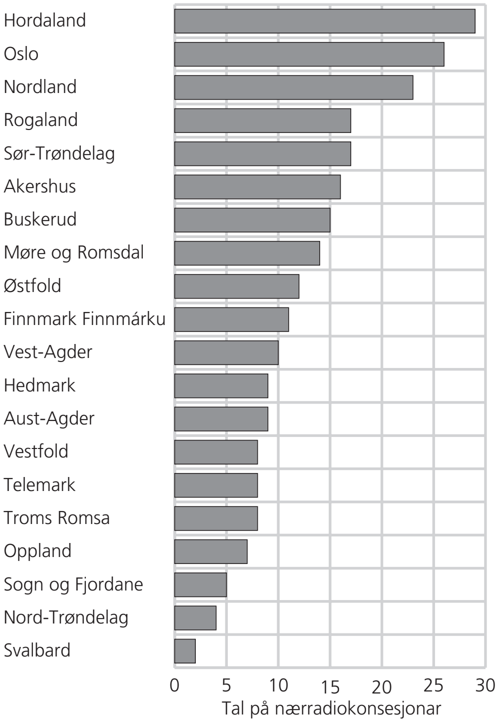

Kjelde: Medietilsynet.

Referanse

Allmennkringkastingsrapporten, kringkastingsåret 2005.

Nyttige internettadresser for området radio og TV:

Norsk Rikskringkasting: http://www.nrk.no/

TV2: http://www.tv2.no/

Medietilsynet: http://www.medietilsynet.no/

Norsk Mediebarometer 2005: http://www.ssb.no/medie

Vedleggstabell

Vedleggstabell 14.5. Lyttar- og sjåardelar for ulike radio- og fjernsynskanalar. 1991–2005. Prosent

	1991	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Radio														
NRKs P1	42	38	31	30	27	29	29	29	27	28	26	28	29	26
NRKs P2	25	24	7	8	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4
NRKs P3	.	.	11	13	10	10	8	8	8	7	6	7	5	5
P4	.	.	18	21	21	22	19	21	19	18	21	19	16	17
Kanal 24	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	5
Lokalradio	23	23	13	15	13	12	12	13	11	12	14	12	11	9
Andre kanalar	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	2	2	3
Fjernsyn														
NRK 1	74	67	58	62	55	53	53	51	50	54	52	51	53	51
NRK 2	.	.	.	.	[1]10	8	8	10	9	7	7	11	8	8
TV2	.	[2]23	42	55	50	51	50	54	51	53	56	51	52	50
TV Norge	9	12	12	14	13	16	16	19	15	20	18	21	18	19
TV3	7	9	7	9	12	12	12	14	14	14	13	12	14	13
Svensk TV	6	4	3	4	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1
Lokal TV	2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0
Andre kanalar	8	9	7	8	7	8	9	9	10	12	12	10	12	13

[1] Gjeld frå september 1996.
[2] Gjeld frå september 1992.
Kjelde: Norsk mediebarometer 2005.

Hilde Hollås og Liv Taule

15. Kulturminne

Ei oversikt frå Riksantikvarens kulturminnedatabase (Askeladden) viser at det totalt var 158 430 registrerte freda kulturminne i Noreg i 2005. 96 prosent av alle kulturminna var arkeologiske enkeltminne. 153 760 av minna var automatisk freda.

Første del av dette kapitlet omhandlar kulturminne baserte på data frå Riksantikvaren. Det gir ei oversikt over freda kulturminne og bygningar registrert i SEFRAK (sjå under). Andre del av kapitlet syner noko av aktivitetane i fylkeskommunane og kommunane. Vi gir ei oversikt over dei fylkeskommunale utgiftene til planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø og søknader i samband med dispensasjon etter kulturminneloven. Denne siste delen vil òg syne kommunal behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi og utgifter i kommunane til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern.

Figur 15.1. Freda kulturminne[1]. Enkeltminne, etter tidsepoke. 31. desember 2005

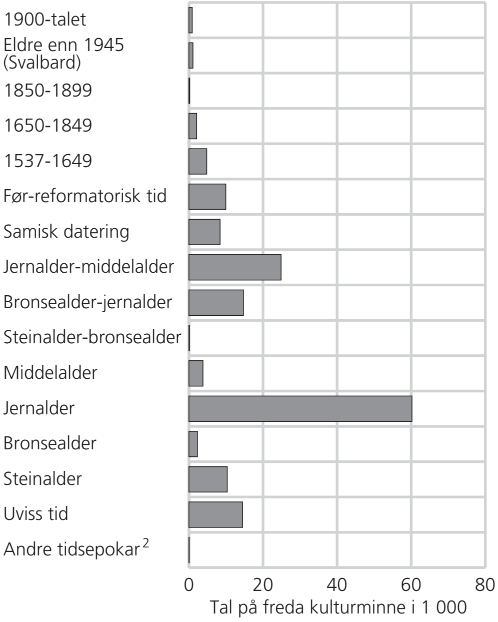

[1] Kulturminne som er registrert freda etter Kulturminneloven.
[2] Sein-neolitikum-Bronsealder, Sein steinbrukande tid og Sein-neolitikum.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

Kulturminne

Figur 15.1 syner freda kulturminne fordelt på ulike tidsepokar. I Askeladden var det registrert totalt 158 430 freda enkeltminne per 31. desember 2005. Det vil seie at i 2005 er det 6 prosent fleire minne enn per 31. desember 2004. I absolutte tal står arkeologiske minne for den største auken. Det ser ut for at talet på uspesifiserte enkeltminne er gått kraftig ned, frå 252 i fjor til 36 i år. Ned-

gangen her kjem av at dei fleste uspesifiserte minna no er registrerte i riktig kategori. Flest kulturminne er daterte frå jernalderen, 38 prosent, og 16 prosent i tidsepoken jernalder–middelalder. 10 349 enkeltminne er frå steinalderen. Tabell 15.1 syner fordelinga på enkeltminna etter kategori. Det er regist-rert flest arkeologiske enkeltminne, 96 prosent av alle minna. Frå tida før 1537 er dei aller fleste kulturminna arkeologisk enkeltminne. Totalt finst det 215 freda kyrkjer, og 195 av desse stammar frå middelalderen. 272 andre bygningar er òg daterte frå middelalderen. 127 enkeltminne under vatn er frå samisk datering. I tida etter 1537 utgjer freda bygningar den største kategorien. Fleirtalet av dei freda bygningane stammar frå perioden 1650–1849. På Svalbard finn vi 139 teknisk/ industrielle enkeltminne og 237 freda bygningar frå tida før 1945.

Tabell 15.1. Freda kulturminne[1]. Enkeltminne[2], etter kategori. 31. desember 2005

I alt	**158 427**
Arkeologisk enkeltminne	152 479
Bygning	5 022
Historisk hage	41
Kyrkje	215
Enkeltminne under vatn	361
Teknisk/ industrielt enkeltminne	273
Uspesifisert enkeltminne	36

[1] Alle kulturminne som er registrerte som freda etter Kulturminneloven.
[2] Lokalitet/enkeltminne: Ein lokalitet er eit samanhengande kulturminneområde eller -anlegg som består av eitt eller fleire enkeltminne. Døme: eit gravfelt (lokalitet) med fleire gravhaugar (enk.minne) eller ein fyrstasjon (lokalitet) med fleire bygningar (enk.minne). Alle enkeltminne må vere knytt opp mot ein lokalitet.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase)

Arkeologiske enkeltminne utgjer den største kategorien i alle fylka. Flest freda bygningar finn vi i fylka Hordaland, Telemark og Oppland. Sjå vedleggstabell nr. 15.9 for fleire detaljar kring freda kulturminne.

Totalt er det 5 022 freda bygningar, og enkeltpersonar eig 38 prosent av desse. Dette er ein litt lågare del enn førre året da enkeltpersonar åtte 41 prosent av dei 4 607 freda bygningane. 21 prosent står oppført med andre eigartypar. Staten eig 8 prosent av dei freda bygningane, mens 21 prosent framleis står oppført med ukjend eigar (sjå SA Kulturstatistikk 2004).

Figur 15.2. Freda bygningar[1], etter eigartype. 31. desember 2005

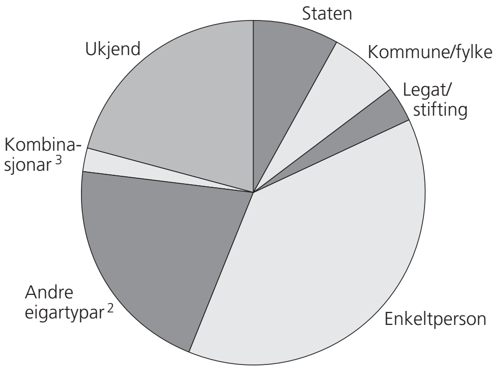

[1] Omfattar bygningar som er freda etter Kulturminneloven. Kyrkjer er ikkje med i taloppgåvene.
[2] Aksjeselskap, bustadbyggjelag/burettslag, ansvarleg selskap, utanlandsk, annan eigartype.
[3] Bygningar med meir enn ein eigartype (både legat/stifting og enkeltperson t.d.).
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

Det blei freda 217 nye kulturminne i 2005. Per 31. desember 2005 var det totalt 4 669 vedtaksfreda kulturminne. 114 av dei nye kulturminna kjem frå gruppa ikkje næringstilknytt/privat, som totalt utgjer 433 kulturminne. 71 av dei nye kulturminna kjem frå primærnæringar, som er den største gruppa med 1 245 vedtaksfreda kulturminne. I perioden

1979–2004 var det kulturminne frå organisert/offentleg verksemd som utgjorde den største gruppa med 1 024 av til saman 2 591 vedtaksfreda kulturminne.

Tabell 15.2. Vedtaksfreda kulturminne[1], etter hovudgruppe og vedtaksår. 31. desember 2005

	I alt	1923-1950	1951-1978	1979-2004	2005
I alt	**4 669**	**1 590**	**271**	**2 591**	**217**
Primærnæringar	1 245	767	109	298	71
Sekundærnæringar	174	39	8	125	2
Tertiærnæringar	761	75	19	664	3
Organisert/offentleg verksemd	1 161	109	24	1 024	4
Religion/tradisjon/hending	59	5	10	38	6
Ikkje næringstilknytt/privat	433	124	21	174	114
Andre funksjonar	713	407	77	220	9
Ingen verdi	123	64	3	48	8

[1] Omfattar enkeltminne som er vedtaksfreda/forskriftsfreda etter Kulturminneloven (§§15og22a) eller Bygningsfredningsloven av 1920. Automatisk freda minne er ikkje med i oversikta.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

Fylkesoversikta viser at Oppland har flest vedtaksfreda kulturminne, 569, tett etter følgjer Hordaland og Rogaland med 458 og 418 kulturminne. I Oppland kjem fleirtalet av kulturminna frå primærnæringane, i Hordaland frå organisert/offentleg verksemd og i Rogaland frå ikkje næringstilknytt/privat.

Av alle freda kulturminne i Noreg ved utgangen av 2005 (158 427), vart 153 758 automatisk freda. Av desse er 152 477 arkeologiske enkeltminne. Vedtaks- og forskriftsfreda kulturminne utgjer høvesvis 3 765 og 904. 96 prosent av dei vedtaks- og forskriftsfreda kulturminna er bygningar. Alle enkeltminna under vatn blir automatisk freda.

Tabell 15.3. Freda kulturminne[1], etter fredingsform og type. 31. desember 2005

	Freda kulturminne i alt	Automatisk freda	Forskriftsfreda	Ved taksfreda
I alt	**158 427**	**153 758**	**904**	**3 765**
Arkeologisk enkeltminne	152 479	152 477	0	2
Bygning	5 022	558	866	3 598
Historisk hage	41	7	2	32
Kyrkje	215	213	0	2
Enkeltminne under vatn	361	361	0	0
Teknisk/Industrielt	273	139	29	105
Uspesifisert enkeltminne	36	3	7	26

[1] Alle kulturminne som er registrerte som freda etter Kulturminneloven.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

SEFRAK-bygningar

SEFRAK er ei forkorting for *SEekretariatet For Registrering Av faste Kulturminner.* SEFRAK-registeret inneheld opplysningar om alle bygningar og ruinar som er oppførte før 1900. I nokre delar av landet er også bygningar frå delar av 1900-talet tekne med, til dømes er grensa sett til 1940 i Finnmark på grunn av krigsøydeleggingane der, og til 1910 i Ålesund på grunn av bybrannen. SEFRAK innheld også ein del ruinar og tufter i tillegg til opplysningar om bygg som er blitt fjerna etter registrering. Dei fleste SEFRAK-bygga er ikkje underlagd noka form for formelt vern, men delar av materialet er vurdert ut frå potensiell verneverdi.

Per 1. januar 2006 var det registrert 421 839 bygningsobjekt i SEFRAK-registeret. 44 964 av desse var registrert som tapte objekt. Dette tilsvarer 10,7 prosent av dei registrerte bygningane. Talet på tapte bygningsobjekt auka med 2 908 i løpet av siste år, tilsvarande 0,8 prosent av alle dei ståande bygga per 1. januar 2006.

Som tidlegare år er Hedmark fylke registrert med flest bygningsobjekt, 47 000 eller 11 prosent av alle registrerte objekt i landet. Tapte bygningsobjekt for Hedmark er 9 454 og ståande bygningsobjekt per 1. januar 2006 er 37 548. Vest-Agder har den største delen tapte bygningsobjekt i 2005 med 397, noko som utgjer 2,4 prosent av dei ståande objekta per 1. januar 2006 i dette fylket. Vedleggstabell 15.6 gjer òg fleire detaljar.

Figur 15.3. SEFRAK-registrerte bygningsobjekt[1]: Talet på bygningar. Fylke. 1. januar 2006

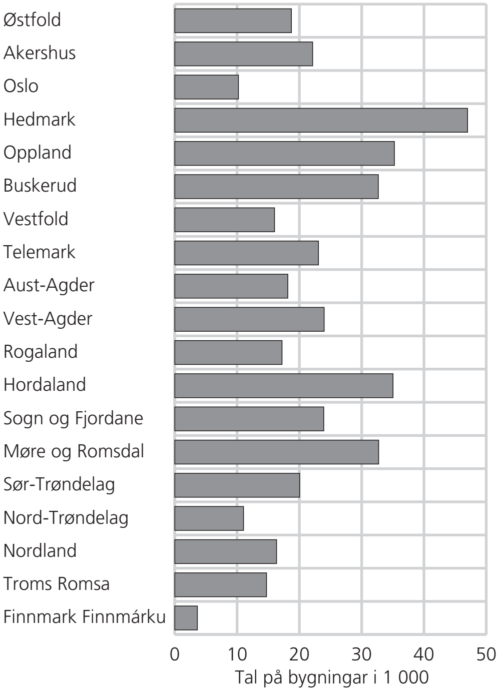

[1] Talet på SEFRAK-objekt som var ståande bygningar på registreringstidspunktet.

Kjelde: GAB/SEFRAK.

Nokre tal frå offentleg forvaltning

Fylkeskommunar

Søknader om dispensasjon etter kulturminneloven

Tala i tabell 15.4 viser dispensasjonsbehandling i fylkeskommunar etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Totalt blei det motteke 231 søknader om dispensasjon etter kulturminneloven i 2005, og 76 prosent av desse blei godkjende. Talet på søknader viser ein liten nedgang frå 2004 med 18 søknader. Åra før 2004 var det ein årleg auke i søknadene om dispensasjon. Hordaland fylkeskommune behandlar framleis flest søknader, 32 søknader i 2005 mot 69 søknader i 2004. (Sjå Kulturstatistikk 2004). 84 prosent av søknadene blei godkjende i Hordaland. Sør-Trøndelag mottok nesten like mange søknader som Hordaland og godkjende 65 prosent.

Utgifter til planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø

Fylkeskommunane brukte i alt 293,8 millionar kroner i netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø i 2005. Dette var 0,6 prosent av totale netto driftsutgifter og 63,3 kroner per innbyggjar. Tabell 15.5 syner totale netto driftsutgifter og tala er fordelte på fylka. Tabell 15.6 syner at brutto driftsutgifter var 1 099 millionar kroner, og brutto investeringsutgifter var 33,8 millionar kroner i fylkeskommunane. Tabell 15.6 viser ei oversikt over gjennomsnittlege utgifter i åra 2003–2005 for dei ulike fylka. (Regnskapsomgrep, sjå kap.1.2. Fylkeskommunar).

Tabell 15.4. Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. 2001–2005

	Talet på mottekne søknader om dispensasjon etter kulturminneloven	Innvilga søknader	Talet på behandla søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven
Alle fylkeskommunane			
2001[1]	121	94	..
2002	170	143	..
2003[2]	190	140	4 186
2004	249	174	5 013
2005	231	175	6 098
Østfold	2	1	750
Akershus	15	12	125
Oslo	27	18	43
Hedmark	6	6	203
Oppland	6	5	213
Buskerud	12	11	71
Vestfold	5	4	97
Telemark	30	28	60
Aust-Agder	10	2	466
Vest-Agder	3	1	214
Rogaland	22	15	492
Hordaland	32	27	1 040
Sogn og Fjordane	5	5	56
Møre og Romsdal	:	:	586
Sør-Trøndelag	31	20	420
Nord-Trøndelag	0	0	367
Nordland	4	3	282
Troms Romsa	5	4	512
Finnmark Finnmárku	16	13	101

[1] I 2001 mangla rapportering frå tre fylkeskommunar.
[2] I 2003 mangla rapportering frå ein fylkeskommune.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.5. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til fysisk planlegging, kulturminne natur og nærmiljø. Totale netto driftsutgifer, prosent av totale netto driftsutgifter og per innbyggjar. 2005

	Netto driftsutgifter fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø (f. 715, 716, 750)		
	Mill.kr	Kroner per innbyggjar	Prosent av totale netto driftsutgifter
Heile landet	**293,8**	**63,3**	**0,6**
Østfold	17,2	66,2	1,2
Akershus	33,6	67,1	1,2
Oslo	0,0	0,0	0,0
Hedmark	25,7	136,3	2,0
Oppland	27,7	151,1	2,2
Buskerud	12,9	52,6	0,9
Vestfold	38,6	173,8	3,2
Telemark	-53,6	-322,8	-5,1
Aust-Agder	5,6	53,4	0,8
Vest-Agder	24,7	152,1	2,4
Rogaland	22,6	56,8	0,9
Hordaland	27,8	61,3	1,1
Sogn og Fjordane	3,8	35,9	0,3
Møre og Romsdal	11,2	45,5	0,6
Sør-Trøndelag	21,0	76,2	1,3
Nord-Trøndelag	11,3	87,6	1,0
Nordland	53,6	226,7	2,3
Troms Romsa	8,3	54,1	0,6
Finnmark Finnmárku	2,0	27,7	0,3

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.6. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter for fylkeskommunar til fysisik planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø.Totalt og gjennomsnitt 2003-2005. Millionar kroner

	Netto drifts-utgifter	Brutto drifts-utgifter	Brutto investerings-utgifter
2003	173,9	704,9	27,7
2004	128,8	844,1	70,6
2005	293,8	1 098,8	33,8
Gjennomsnitt 2003–2005			
Østfold	14,9	39,0	-
Akershus	32,7	43,4	11,9
Oslo	-0,1	0,3	-
Hedmark	16,0	37,6	-
Oppland	13,9	68,7	-
Buskerud	13,5	24,2	-
Vestfold	25,5	38,6	9,5
Telemark	-25,3	54,4	1,5
Aust-Agder	6,0	8,7	-
Vest-Agder	14,6	41,2	20,7
Rogaland	19,4	28,2	-
Hordaland	19,6	68,1	0,1
Sogn og Fjordane	2,9	11,4	-
Møre og Romsdal	9,3	15,4	-
Sør-Trøndelag	15,1	23,1	0,4
Nord-Trøndelag	9,1	13,9	-
Nordland	-18,1	318,9	-
Troms Romsa	9,2	13,6	-
Finnmark Finnmárku	20,9	34,2	0,1

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Kommunar

Kommunale område med stor miljøverdi

Tabell 15.7 viser ei oversikt over behandla byggjesaker i område med stor miljøverdi. Dette gjeld tiltak i landbruks-, natur- og friområde, område med byggjeforbod langs sjø, område med byggjeforbod langs ferskvatn og spesialområde for bevaring av kulturminne. Totalt blei det behandla 7 082 søknader i 2005. Dette er eit mykje lågare tal enn dei to føregåande åra, 2 191 færre behandla søknader enn i 2004 og 3 085 færre enn i 2003. Søknader som gjeld tiltak i landbruks-, natur- og friområde, har gått ned med nærare 40 prosent. Av dei 4 375 behandla sakene blei 50 prosent godkjende i samsvar med plan. 10 prosent av desse søknadene blei avslått. For dei andre tre områda behandla kommunane fleire søknader i 2005 enn i 2004. For søknader som gjeld tiltak i spesialområde for bevaring av kulturminne, blei 66 prosent godkjende i samsvar med planane, mot 68 prosent i 2004. Det er flest avslag på søknader som gjeld tiltak i område med byggjeforbod langs sjø.
I 2004 var det flest avslag på søknader som gjaldt byggeforbod langs ferskvatn.

Tabell 15.7. Kommunal behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi. 2001-2005

	År	Talet på behandla saker[2]	Prosentdel søknader innvilga i samsvar med plan	Prosentdel søknader innvilga ved dispensasjon	Prosent-del av søknader avslått
Søknad om tiltak i landbruks-, natur- og friområde[1] (LNF-områder)	2001	15 853	70	23	8
	2002	17 167	74	20	6
	2003	7 801	62	29	9
	2004	7 175	69	26	5
	[3]2005	4 375	50	40	10
Søknad om dispensasjon i område med byggje-forbod langs sjø[1]	2001	1 636	.	67	33
	2002	1 570	.	69	31
	2003	1 175	.	74	26
	2004	1 167	.	74	26
	[3]2005	1 429	.	72	28
Søknad om dispensasjon i område med byggje-forbod langs ferskvatn[1]	2001	336	.	80	20
	2002	410	.	80	20
	2003	325	.	74	26
	2004	295	.	68	32
	[3]2005	330	.	78	22
Søknad om tiltak ispesialområde for bevaring av kulturminne	2001	799	79	12	10
	2002	568	71	16	13
	2003	866	73	11	17
	2004	636	68	19	14
	[3]2005	948	66	19	14

[1] Frå 2003 gjeld dispensasjonane berre nybygg, før dette gjaldt det alle dispensasjonar.
[2] Talet saker gjeld berre kommunar som har rapportert 2001-2003. Om lag 80 prosent av kommunane har rapportert. For 2004 og 2005 gjeld talet for heile landet.
[3] Frå og med 2005 er landbruk ikkje rekna med.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Utgifter til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern

Kommunane brukte i alt 736 millionar kroner i netto driftsutgifter til området rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern i 2005. Dette utgjer 0,5 prosent av totale netto driftskostnader i kommunane. Desse tala kjem fram i tabell 15.8. Tabellen syner òg utgifter per innbyggjar til dei ulike områda innan dette feltet. Kommunane brukte 9 kroner i gjennomsnitt per innbyggjar til kulturminnevern i 2005. Oslo brukte mest, 26 kroner per innbyggjar til kulturminnevern, mens kommunane i Vest-Agder brukte 19 kroner per innbyggjar. Kommunane i tre fylke brukte berre ei krone per innbyggjar til kulturminnevern.

Tabell 15.8. Netto driftsutgifter for kommunar til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern, etter fylke. 2005

	Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø. Prosent av totale netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter per innbyggjar		
			Rekreasjon i tettstad	Natur-forvaltning og friliuftsliv	Kultur-minne vern
Heile landet	**735 980**	**0,5**	**106**	**44**	**9**
Østfold	42 349	0,6	95	60	7
Akershus	62 554	0,5	70	50	5
Oslo	93 924	0,5	102	46	26
Hedmark	17 844	0,3	61	33	1
Oppland	22 020	0,4	52	63	5
Buskerud	47 578	0,7	150	42	2
Vestfold	43 373	0,7	120	69	6
Telemark	26 493	0,5	112	47	1
Aust-Agder	15 536	0,5	102	45	2
Vest-Agder	52 452	1,1	199	105	19
Rogaland	90 044	0,8	178	40	9
Hordaland	61 535	0,5	111	14	11
Sogn og Fjordane	15 733	0,4	115	19	14
Møre og Romsdal	30 811	0,4	97	24	5
Sør-Trøndelag	38 771	0,5	76	56	9
Nord-Trøndelag	12 399	0,3	59	38	0
Nordland	31 805	0,4	93	37	5
Troms Romsa	15 485	0,3	75	24	1
Finnmark Finnmárku	15 274	0,6	141	64	5

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

For meir informasjon om kulturminnevern i Noreg, viser vi til desse lenkjene:

Riksantikvaren – Direktoratet for kulturminneforvaltning: www.ra.no/

Askeladden – kulturminnedatabase: askeladden.ra.no

Miljøverndepartementet: odin.dep.no/md/

Fysisk planlegging i kommuner og fylkeskommuner: www.ssb.no/fysplan/

Nærmiljøinnsats i kommunene: www.ssb.no/miljo_kostra/

Vedleggstabellar

Tabell 15.9. Freda kulturminne[1]. Enkeltminne[2], etter kategori. Fylke. 31. desember. 2004-2005

	I alt	Arkeologisk enkeltminne	Bygning	Historisk hage	Kyrkje	Enkelt-minne under vatn	Teknisk/ industrielt enkelt-minne	Uspesifisert enkelt-minne
2004	149 449	143 801	4 607	24	204	329	232	252
2005	158 427	152 479	5 022	41	215	361	273	36
Datering								
1900-talet	896	0	845	8	1	1	34	7
Eldre enn 1945 (Svalbard)	1 089	701	237	0	0	12	139	0
1850–1899	209	9	135	1	1	62	1	0
1650–1849	2 085	32	1 876	7	17	112	28	13
1537–1649	4 813	3 111	1 602	17	1	2	68	12
Før-reformatorisk tid	9 956	9 953	0	0	0	2	0	1
Samisk datering	8 417	8 290	0	0	0	127	0	0
Jernalder – middelalder	24 880	24 874	0	0	0	6	0	0
Bronsealder – jernalder	14 711	14 711	0	0	0	0	0	0
Senneolitikum – bronsealder	21	21	0	0	0	0	0	0
Steinalder – bronsealder	154	152	0	0	0	2	0	0
Sein steinbrukande tid	65	65	0	0	0	0	0	0
Middelalder	3 796	3 298	272	7	195	24	0	0
Jernalder	60 200	60 197	0	0	0	3	0	0
Senneolitikum	4	4	0	0	0	0	0	0
Bronsealder	2 295	2 295	0	0	0	0	0	0
Steinalder	10 349	10 341	0	0	0	8	0	0
Istid	0	0	0	0	0	0	0	0
Uviss tid	14 487	14 425	55	1	0	0	3	3
Fylke								
Østfold	10 479	10 301	124	4	18	4	26	2
Akershus	7 661	7 438	197	0	14	2	9	1
Oslo	951	740	188	12	3	1	3	4
Hedmark	16 255	16 034	202	6	5	1	6	1
Oppland	13 241	12 630	584	0	23	0	1	3
Buskerud	7 928	7 559	341	2	18	0	7	1
Vestfold	6 593	6 382	169	1	22	2	13	4
Telemark	4 545	4 056	466	2	11	2	8	0
Aust-Agder	3 867	3 618	231	1	10	2	3	2
Vest-Agder	4 914	4 743	143	2	6	12	8	0
Rogaland	23 379	22 839	411	1	12	105	7	4
Hordaland	3 095	2 522	471	4	20	67	6	5
Sogn og Fjordane	2 215	1 986	186	1	13	29	0	0
Møre og Romsdal	3 727	3 490	174	2	9	48	3	1
Sør-Trøndelag	4 615	4 245	323	2	10	28	2	5
Nord-Trøndelag	6 799	6 656	122	1	11	7	1	1
Nordland	11 469	11 235	193	0	8	29	4	0
Troms Romsa	9 232	9 126	96	0	1	8	1	0
Finnmark Finnmárku	16 366	16 178	160	0	1	2	23	2
Svalbard	1 096	701	241	0	0	12	142	0

[1] Tabellane omfattar alle kulturminne som er registrerte som freda etter Kulturminneloven.
[2] Lokalitet/enkeltminne: Ein lokalitet er eit samanhengande kulturminneområde eller -anlegg som består av eitt eller fleire enkeltminne. Døme: eit gravfelt (lokalitet) med fleire gravhaugar (enkeltminne) eller ein fyrstasjon (lokalitet) med fleire bygningar (enkeltminne). Alle enkeltminne må vere knytt opp mot ein lokalitet.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

Tabell 15.10. Vedtaksfreda kulturminne[1], etter hovudgruppe. Vedtaksår og fylke. 31. desember 2005

	I alt	Primær-næringar	Sekundær-næringar	Tertiær-næringar	Organisert/ offentleg verksemd	Religion/ tradisjon/ hending	Ikkje næringstil-knytt/privat	Andre funk-sjonar	Ingen verdi
I alt	**4 669**	**1 245**	**174**	**761**	**1 161**	**59**	**433**	**713**	**123**
Vedtaksår									
1923–1950	1 590	767	39	75	109	5	124	407	64
1951–1978	271	109	8	19	24	10	21	77	3
1979–2004	2 591	298	125	664	1 024	38	174	220	48
2005	217	71	2	3	4	6	114	9	8
Fylke									
Østfold	155	17	2	26	83	0	10	15	2
Akershus	207	4	4	44	99	4	9	26	17
Oslo	196	20	2	21	35	30	35	43	10
Hedmark	211	92	3	35	49	0	5	27	0
Oppland	569	415	0	17	64	5	3	62	3
Buskerud	320	118	23	43	57	1	27	51	0
Vestfold	182	0	5	44	82	1	15	34	1
Telemark	319	165	11	27	71	1	19	22	3
Aust-Agder	211	17	32	46	48	2	25	40	1
Vest-Agder	147	0	3	57	40	1	22	23	1
Rogaland	418	97	3	62	78	3	134	37	4
Hordaland	458	93	32	48	108	4	44	73	56
Sogn og Fjordane	172	11	23	25	48	0	5	58	2
Møre og Romsdal	166	6	0	42	46	1	25	46	0
Sør-Trøndelag	328	63	10	55	118	1	16	61	4
Nord-Trøndelag	125	20	9	18	45	1	4	26	2
Nordland	196	54	2	84	34	3	6	1	12
Troms Romsa	97	6	2	27	47	0	5	10	0
Finnmark Finnmárku	185	47	1	40	9	1	24	58	5
Svalbard	7	0	7	0	0	0	0	0	0

[1] Tabellane omfattar enkeltminne som er vedtaksfreda/forskriftsfreda etter Kulturminneloven (§§ 15 og 22a) eller Bygningsfredningsloven av 1920. Automatisk freda minne er ikkje med i oversikta.
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

Tabell 15.11. SEFRAK-registrerte bygningar: Talet på bygningar og tap. Fylke. 1. januar 2006

	Registrerte bygnings-objekt [1]	Tapte bygnings-objekt[2]	Ståande bygnings-objekt[3] (per 01.01.06)	Tapte i prosent av tal regist-rerte	Talet på tapte byg-nings-objekt 2005	Tapte bygnings-objekt 2005 i prosent av alle regist-rerte	Tapte bygnings-objekt i 2005 i prosent av talet på ståande per januar 2005	Regist-rerte ruinar[4]
2000	395 740	31 456	364 284	8	..	..	..	..
2001	399 809	34 090	365 719	9	2 311	1	1	..
2002	407 928	36 024	371 904	9	1 242	0	0	..
2003	414 799	39 212	375 587	9	2 581	1	1	48 157
2004	421 516	42 056	379 460	10	2 209	1	1	50 281
2005	421 839	44 964	376 875	11	2 876	1	1	50 465
Østfold	18 718	1 977	16 741	11	160	1	1	307
Akershus	22 127	2 457	19 670	11	146	1	1	957
Oslo	10 218	331	9 887	3	66	1	1	153
Hedmark	47 002	9 454	37 548	20	185	0	0	3 238
Oppland	35 255	3 640	31 615	10	271	1	1	2 396
Buskerud	32 673	1 805	30 868	6	143	0	0	3 093
Vestfold	16 010	1 290	14 720	8	70	0	0	239
Telemark	23 064	1 567	21 497	7	226	1	1	1 459
Aust-Agder	18 145	885	17 260	5	85	0	0	2 873
Vest-Agder	23 977	7 439	16 538	31	397	2	2	747
Rogaland	17 216	2 026	15 190	12	126	1	1	1 888
Hordaland	35 035	2 785	32 250	8	414	1	1	8 957
Sogn og Fjordane	23 913	592	23 321	2	65	0	0	7 910
Møre og Romsdal	32 724	2 342	30 382	7	153	0	1	9 693
Sør-Trøndelag	20 041	1 824	18 217	9	62	0	0	1 031
Nord-Trøndelag	11 033	1 769	9 264	16	106	1	1	383
Nordland	16 336	875	15 461	5	92	1	1	3 121
Troms Romsa	14 725	1 517	13 208	10	79	1	1	1 095
Finnmark Finnmárku	3 627	389	3 238	11	14	0	0	925

[1] Registrerte bygningsobjekt: Talet på SEFRAK-objekt som var ståande bygningar på registreringstidspunktet (1975-1995).
[2] Tapte bygningsobjekt: SEFRAK-objekt som har status «revet» eller «utgått» i GAB. (per 01.01.04).
[3] Ståande bygningsobjekt: Differansen mellom «registrerte bygningsobjekt» og «tapte bygningsobjekt».
[4] Talet på objekt som ikkje var ståande bygningar på registreringstidspunktet. Utviklinga i bestanden av slike finst det ikkje data på. (Inngår ikkje i totaltalet.)
Kjelde: GAB/SEFRAK.

Tidlegare utgitt på emneområdet

Noregs offisielle statistikk (NOS)

C 627 Kulturstatistikk 1999
Cultural Statistics 1999
C 692 Kulturstatistikk 2000
Cultural Statistics 2000
C 735 Kulturstatistikk 2001
Cultural Statistics 2001
D 289 Kulturstatistikk 2002
Cultural Statistics 2002
D 315 Kulturstatistikk 2003.
Cultural Statistics 2003

Notat (NOT)

01/76 Sammmenlignende studie av norsk og finsk kultursektor/Benedicte Lie og Gunnlaug Daugstad
02/40 Mediebruksundersøkelsen 2001/ Øyvin Kleven
04/44 Mediebruksundersøkelsen 2003/ Elise Wedde
06/15 Kultur- og mediebrukundersøkelsen 2004/Bengt Oscar Lagrstrøm og Maria Høstmark

Rapportar (RAPP)

95/15 Kultur- og mediebruk 1994/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-4159-6
98/19 Bruk av folkebibliotek 1998/ Heidi Kristin Reppen. ISBN 82-537-4586-9
06/14 Undersøkelse om bibliotekbruk/ Nina Kristin Buskoven

Statistiske analysar (SA)

Nr. 38 Kultur- og fritidsaktiviteter 2000/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-4841-8
Nr. 44 Norsk kulturbarometer 2000/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-4924-4
Nr. 63 Norsk mediebarometer 2003/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-6576-2
Nr. 68 Norsk mediebarometer 2004/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-6764-1
Nr. 73 Norsk kulturbarometer 2004/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-6803-6
Nr. 76 Kulturstatistikk 2004 ISBN 82-537-6891-5
Nr. 78 Norsk mediebarometer 2005/ Odd Frank Vaage. ISBN 82-537-6942-3

Samfunnsspeilet

1/02 Europeisk kinorenessanse/ Liv Taule
4-5/02 Jentene er mest hjemme/ Odd Frank Vaage
4-5/02 Jenter og gutter bruker tiden forskjellig/Odd Frank Vaage
4-5/02 Mer fritid, mindre husholdsarbeid/Odd Frank Vaage
6/03 Små sosiale skiller i barn og unges mediebruk/ Odd Frank Vaage
6/04 Internettavisene demper nedgangen i lesing av papiraviser/ Odd Frank Vaage
4/05 Fritid og kultur/Odd Frank Vaage

Dei sist utgitte publikasjonane i serien Statistiske analysar

Recent publications in the series Statistical Analyses

63 O. Vaage: Norsk mediebarometer 2003. 2003. 86s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6576-2

64 A. Barstad og O. Hellevik: På vei mot det gode samfunn? 2004. 153 s. 260 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6621-1

65 F. Bruvoll og H. Høie: Naturressurser og miljø 2004. 2004. 239 s. 300 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6680-7

66 K. Rose Tronstad: Innvandring og innvandrere 2004. 2005. 143 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6701-3

67 K. Rose Tronstad: Immigration and Immigrants 2004. 2005. 127 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6749-8

68 O. Vaage: Norsk mediebarometer 2004. 2005. 86 s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6766-8

69 Hundre års ensomhet? Norge og Sverige 1905-2005. 2005. 160 s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6767-6

70 F. Bruvoll og S.E. Stave: Natural Resources and the Environmental 2004. 2005. 246 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6769-2

71 M. Hansen-Møllerud, A. Kalvøy, G.M. Pilskog og H. Rød: Nøkkeltall om Informasjonssamfunnet 2004. 2005. 136 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6793-5

72 E. Ugreninov: Seniorer i Norge. 2005. 175 s. 260 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6795-1

73 O. Vaage: Norsk kulturbarometer 2004. 2005. 108 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6803-6

74 M. Raabe: Utdanning 2005 – deltakelse og kompetanse. 2005. 300 s. 340 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6844-3

75 F. Brunvoll, H. Høie og S.E. Stave: Naturressurser og miljø 2005. 2006. 268 s. 300 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6886-9

76 S.O. Pettersen, A. Bårdseth og L. Taule: Kulturstatistikk 2004. 2006. 139 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6891-5

77 A. Alstadsæter, E. Fjærli, I. Melby og A. Walseth: Inntekt, skatt og overføringer 2005. 2006. 153 s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6934-2

78 O.F. Waage: Norsk mediebarometer 2005. 2006. 86 s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6942-3

79 F. Brunvoll, H. Høie og S.E. Stave: Natural Resources and the Environment 2005. 2006. 272 s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6991-9

80 M. Hansen-Møllerud, A. Kalvøy, O.P. Kordahl, G.M. Pilskog og A.H. Solverud: Nøkkeltall om informasjonssamfunnet 2005. 2006. 207 s. 300 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7000-6

81 E. Mørk: Aleneboendes levekår. 2006. 170 s. 260 kr inkl mva. ISBN 82-537-7031-6